יודען. געדענקט, אז דער קאמף געגן די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד דויערט

היינט 14 זייטען (טאבעלע פון די מלוכה-לאטעריע זעה 11–12 זייט)

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראשען

נייער פאלקסבלאט

№ 266 | לאדז, זונטאג כ"א מרחשון תרצ"ו | דרייצענטער יאהרגאנג | Łódź, Niedziela, 17 listopada 1935 | № 266

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71.

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

גרויסער נצחון פון די רעגירונגס-פארטייען צו די פארלאמענט-וואהלען אין ענגלאנד

לאנדאן, 16 (ספ. טעל.)

לויט די ביז־איצטיגע נישט אפיציעלע ידיעות, האבען די קאנסערוואטיווען בעקומען 380 מאנדא־טען, סעמיועל'ס גרופע 16) ארבייטער פארטיי צו־זאמען מיט דער אונאפהענגיגער ארבייטער־פארטיי 153 מאנדאטען, נאציאנאלע „לייבאר־פארטיי" 8 מאנדאטען, נאציאנאלע ליבעראלען (סיימאנ'ס גרו־פע) 31, אונאפהענגיגע ליבעראלן (לאיד דזשארדזש) 4, אונאפהענגיגער 1 מאנדאט. די ארבייטער־פארטיי האט געוואונען 97 מאנדאטען און פערלוירען 4. די קאנסערוואטיווען האבען געוואונען 8 מאנדאטען און פערלוירען 80, פון 21.603.540 שטימען האבען די קאנסערוואטיווען בעקומען 10.324.632 שטי־מען, נאציאנאלע ליבעראלען — 840.034, נאציא־נאלע לייבאר־פארטיי 353.061. צוזאמען זענען אלזא פאר די אויבען אויסגערעכנטע רעגירונגס־פארטייען אפגעגעבען געווארען 11,582.235 שטימען. די אפא־זיציע האט בעקומען 10.04.305.

דורכפאל פון דער פאמיליע מאקדא־נאלד.

לאנדאן, 16 (ספ. טעל.)

א זעהר וועהטאגליכען דורכפאל האט געליטען דער געוועזענער פרעמיער מאקדאנאלד. ער איז בע־זיגט געווארען דורך דעם סאציאליסט שינוועל, גע־וועזענער מיניסטער אין דער רעגירונג פון לייבאר־פארטיי, וועלכער האט בעקומען 38000 שטימען, בעת מאקדאנאלד האט בעקומען נאר 18 טויזענד שטימען. דער דורכפאל איז נאך גרעסער דערמיט, וואס מאקדאנאלד'ס זוהן, מאלקאלם איז אויך אדורכ געפאלען. דאס איז א דורכפאל פון דער פאמיליע מאקדאנאלד, וואס עפענט צוויי וואקאנסען אין בריטישען קאבינעט.

לאנדאן, 16 (ספ. טעל.)

דער רעזולטאט פון די וואהלען איז א גרויסער פערזענליכער ערפאלג פון באלדווינען און פון דער פאליטיק, וואס ער פרעזענטירט. צום ערשטען מאל אין דער נעשיכטע פון מאדערנעם ענגלישען פארלא־מענטאריזם בעקומט דערזעלבער פרעמיער אין דער־זעלבער רעגירונג ביי א פאלגענדע קאדענץ אזא ריי־זיגע מעהרהייט. די ענגלישע קאנסטיטוציאנעלע מנהגים פאדערן נישט, אז די רעגירונג זאל זיך אפילו פארמעל אנגעבען אין דימיסיע. עס וועט דעריבער נישט פארקומען קיין שום קאלעקטיווע דימיסיע. להיפוך דעם רעזולטאט פון די וואהלען איז א בע־שטעטיגונג פון ווילען פון דער געזעלשאפט, דאס באלדווין זאל ווייטער אנפיהרען מיט די מלוכה.

לאיד דזשארדזש זאל ווערען פיה־רער פון דער גאנצער אפאזיציע.

לאנדאן, 16 (ספ. טעל.)

„דיילי עקספרעס" פארזיכערט, אז דער געוועזענער פרעמיער לאיד דזשארדזש וועט לויט אלע וואהרשיינליכקייטען אויסגעוועהלט ווערען אלס פיה־רער פון אלע אפאזיציאנעלע ליבעראלען, ווייל דער ביז איצטיגער פיהרער, הערבערט סעמיועל, איז נישט אריין אין פארלאמענט. עס איז נישט אויס־געשלאסען, אז לאיד דזשארדזש וועט אנערקענט ווע־רען אלס פיהרער פון דער גאנצער אפאזיציע. אלס הויפט־בעדינג אבער פון דעם איז אבער דאס, אז עס זאל אנגעקניפט ווערען א ענגע פערבינדונג צווי־שען לאיד דזשארדזש און דער לייבאר־פארטיי.

וויפיל יודישע דעפוטאטען זענען אריין אין ענגלישען פארלאמענט.

לאנדאן, 16 (יט"א טעלעגראפיש)

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט האבען צו די פארלאמענט־וואהלען קאנדידירט 40 יודען. דער גע־נויער רעזולטאט איז נאך נישט בעוואוסט מחמת ס'זענען נאך ביז איצט נישט בעוואוסט דער רעזול־טאט פון אלע קרייזען.

ראמזיי מאקדאנאלד איז בעזיגט געווארען פון א יודישען קאנדידאט פון דער לייבאר־פארטיי עמנואל שינוועל, נעוו. בערג־בוי־מיניסטער ביי דער לייבאר־רעגירונג.

סער פיליפ סאסון, קאנדידאט פון די קאנסער־וואטיסטען האט ערהאלטען זיין מאנדאט. א גרויסע סענסאציע איז די מפלה פון הערבערט סעמיועל, ער איז בעזיגט געווארען פון דעם 24 יעהריגען קאנ־סערוואטיסט ראסעל. דער יודישער ליבעראל פערסי הארי איז ווידער געוועהלט געווארען. דער ליבעראל דזשאנער בארנעט, א טעטיגער ציוניסט איז בעזיגט געווארען פון א לייבאריסט. דער קאנדידאט פון די קאנסערוואטיווען, עדוואַרד דאראן, וועלכער איז בע־קאנט מיט זיינע אנטי־יודישע און אנטי־ציוניסטישע ארויסטרעטונגען, האט געליטען א שווערע מפלה. ער איז בעזיגט געווארען פון א לייבאריסט.

ווי ס'ווערט מיטגעטיילט איז מאלקאלם מאקדא־נאלד אויך אדורכגעפאלען.

ענגלישע פרעסע וועגען רעזולטאט פון די וואהלען.

לאנדאן, 16 (ספ. טעל.)

דער אונערוואַרטעטער הויכער נצחון פון דער נאציאנאלער רעגירונג איז דורך דער פרעסע און דער מעהרהייט, עפענטליכער מיינונג אויפגענומען געווארען מיט גרויס צופרידענהייט. די צייטונגען שטרייכען אונטער, אז עס איז נאך נישט געוועזען קיין פאל, דאס א רעגירונג, וואס איז שוין 4 יאהר ביי דערמאכט, זאל בעקומען אזא מעהרהייט. די צייטונגען וואס שטעהען נאהענט צו דער רעגירונג דרי־קען אויס בעדויערן צוליב'ן דורכפאל פון מאקדא־נאלד'ן.

„טיימס" בעטאנט, אז די רעזולטאטען פון די וואהלען איז א אויסדרוק פון פערעהרונג פון פרע־מיער באלדווין. דאס ענגלישע פאלק האט פאר דער גאנצער וועלט בעוויזען, שכל און מעסיגקייט.

„דיילי טעלעגראף" האלט, אז די ענגלישע וועה־לער האבען זיך ארויסגעזאגט פאר זיכערקייט און פעסטקייט. דער נייער פארלאמענט וועט אפשפיג־לען אויף א קלארען אופן די שטימונגען אין לאנד.

„מארנינג פאסט" בעטאנט, אז דער וויכטיגס־טער מאמענט פון די וואהלען איז די מפלה פון די ליבעראלען. די ליבעראלע פארטיי איז ארויסגע־שטויסען געווארען דורך דער לייבאר־פארטיי.

„דיילי מייל" שרייבט, אז דער רעזולטאט פון די וואהלען איז א נצחון פון דער נאציאנאלער רעגירונג.

די פאלגען פון די איצטיגע וואהלען וועלען זיך לא־זען פיהלען אין דער גאנצער וועלט. די ארבייטער פארטיי, וואס האט געוואלט שליסען דעם סועץ־קא־נאל און ארויסרופען א מלחמה מיט איטאליען האט געליטען א מפלה.

„דיילי עקספרעס" רופט אן באלדווינ'ען דעם מעכטיגסטען פיהרער פון דער דעמאקראטיע אויף דער וועלט.

„דיילי העראלד", דער ארגאן פון דער לייבאר־פארטיי ווייזט אן, אז די צאהל שטימען, וואס זענען אפגעגעבען געווארען אויף די רעגירונגס־קאנדי־דאטען און אויף די קאנדידאטען פון דער אפאזי־ציע איז א בעוויז, אז די רעגירונג האט א קליינע מעהרהייט אין לאנד. די ארבייטער פארטיי האט בע־קומען מיט א האלבען מיליאן שטימען מעהר ווי בעת די פריהערדיגע וואהלען. די צייטונגען דריקט אויס די האפנונג, אז די לייבאר־פארטיי וועט בעת די קומענדיגע וואהלען בעקומען א מעהרהייט.

טאג-טעגליך

מוסאליני ווערט נערוועז

סך־הכל נאך צוויי טאג טיילט אונז אפ פון מאמענט, ווען עס דארפען אריינטרעטען אין קראפט די סאנקציעס, וואס די פעלקער־ליגע האט אנגע־נומען געגען איטאליען. און אלס מעהר דער דא־זיגער מאמענט דערנעהנטערט זיך, אלס נערוועזער און אונרוהיגער ווערט מען אין רוים. מוסאליני האט לעצטענס אנגעהויבען צו רעדען מיט אנ'־אנדערן לשון. ער בעגאטעליזירט שוין נישט די סאנקציעס. דער בעסטער בעוויז אז עס איז אזוי, איז די לעצטע נאטע צו אלע מלוכות, וואס יוע־לען אנווענדען די סאנקציעס. און פאקטיש האט דער איטאליענישער דיקטאטאר פון וואס צו זיין אויפגערעגט. די נצחונות אין מזרח־אפריקא זע־נען נאך דערווייל אינגאנצען נישטיגע. דאס גאנ־צע געביט, וואס די שווארצע העמדלעך האבען ביז־איצט פערנומען אין אביסיניען, איז שוין אמאל, אין 1895, געווען פערנומען דורך די איטאל־יענער און דאס האט זיי נישט געשטערט צו קרי־גען די אמת'ע מפלה. מען דארף דאך נעהמען אין אכט, אז דורך דער גאנצער צייט פון דער אי־טאליעניש־אביסינישער מלחמה איז נאך נישט גע־קומען צו קיין ערנסטען שלאכט. די אביסינישע ארמעע, ווי עס מעלדען די קארעספאנדענטען פון קריגס־פלאץ, געפינט זיך נאך אין סטאדיום פון מאביליזאציע. די מלחמה קאן זיך פערציהען און די סאנקציעס, וואס וועלען אריין אין קראפט, וועלען דאן זיין דאפעלט געפעהרליך.

מוסאליני האט זיך דעריבער ענטשלאסען אויף א ריזיקאלישען שריט: ער האט אפגערופען דעם גע־נעראל דע באנא, וועלכער האט פון אנהויב אן געהאלטען פון פרינציפ, אז דער מארש אין אבי־סיניען מוז פארקומען לאנגזאם און מיט דער גרעס־טער פארזיכטיגקייט, און בעשטימט אלס הויך־קאמיסאר דעם מארשאל באדאגליא, וואס איז א אנהענגער פון שנעלען האנדלען. פאר מוסאליני'ן איז דאס אייגענטליך געווארען א נויטווענדיגקייט, ווייל נאר דורך א שנעלען דערגרייכען אנ'ענט־שיידענעם נצחון, וועט ער אויסמיידען, אז די אבי־סינישע ארמעע זאל ווי געהעריג ארגאניזירט ווע־רען, ווי אויך אפשוואכען די פאלגען פון די סאנקציעס. פון דער אנדערער זייט איז אבער די טאקטיק פון יאגען זיך אין א שנעלען טעמפא נאך גרויסע נצחונות, בעזונדערס אין אזא לאנה ווי אביסיניען, פערבינדען מיט גרויסע סכנות. עס קען זיך לייכט איבערחזרן דאס יאהר 1896, ווען דער גאנצער איטאליענישער עקספעדיציע־קארפוז איז כמעט ווי פערניכטעט געווארען.

מוסאליני שטעלט איצט אלץ אויף דער לעצ־טער קארט: געלונגט איהם נישט אין א קורצער צייט צו בעזיגען די אביסיניער, דאן האט ער נישט נאר פערלוירען אין אפריקא נאר אויך אין רוים.

ש.

אונזערווארט

ענטבירגערונג און פערשקלאפונג

אין דריטען רייך זענען שוין פערעפענטליכט געווארען א רייה אויספיהר־תקנות צו די נירענ־בערגער שאנד־געזעצען פון 15 סעפטעמבער 1935. די דאזיגע תקנות פערפעסטיגען און בעשטעטיגען ענדגילטיג, אז יודען און נישט־אריער ד. ה. פער־זאנען, וואס שטאמען פון יודען, „קענען אין קיין שום פאל נישט געניסען פון וועלכע עס איז בירגערליכע געזעצען". דער הפקר־צושטאנד אין וועל־כער ס'געפינען זיך די דייטשע יודען זייט דער נאצי - איבערקעהרעניש, האט איצט בעקומען א „רעכטליכע" יסוד, ...

די אזוי־גערופענע איינצעל־אקציעס פון די נא־צישע באנדעס, וואס רופען נאך ארויס אמאל דארט, אמאל דא, אין דער ציוויליזירטער אייראפא בייז בלוט. א שארפען ארטיקעל פון א פובליציסט, א ביטער ווארט פון א מלוכה־מאן. עס קומט איצט אין בעוועגונג אין היטלער־דייטשלאנד א „גע־זעצליכער" אפאראט, וואס וועט אויף אנ'אונרח־מנות'דיגען אופן אדורכפיהרען דעם פערניכטונגס־קאמף געגען די דייטשע יודען. די אלע אונמענש־ליכע דערנידריגונגען, די גרויזאמע פייניגונגען, די צינישע בעליידיגונגען און אפענע רויבערייען וואס ווערען בעגאנגען געגען די יודען אין דייטש־לאנד, וועלען שוין נישט זיין סתם קיין אקטען פון ווילקיר און אונגעזעצליכקייטען. אלץ וועט איצט מיט דער בעקאנטער דייטשער גרינדליכקייט און סיסטעמאטישקייט איינגעטיילט ווערען אין אר־טיקלען, פאראגראפען א, אז. וו. יעדער בארבא־רישער אקט געגען יודען וועט האבען זיין בע־גרינדונג אין געהעריגען ארטיקעל, אין געהעריגען פאראגראף, און דאס געוויסען פון דער וועלט וועט אלזא שוין נישט האבען קיין סיבה צו אויפרעגונג: אלץ וועט געשעהן לויט'ן „געזעץ". אפילו די פערשקלאפונג. וועגען וועלכער עס איז אנגעקומען א ידיעה גלייכצייטיג מיט דער ידיעה וועגען דער ענטבירגערונג. עטליכע הונדערט יודען פון אלע שיכטען און קרייזען, האט מען אוועק־געשטעלט ביים בוי'ען דעם ספארט־סטאדיאן אין בערלין. דאס איז א צוואנגס־ארבייט, פון וועלכער מען טאר זיך נישט אפזאגען.

ענטבירגערונג און פערשקלאפונג — דאס זע־נען די הויפט־זיילען פון דער נאציסטישער געזעצ־געבונג לגבי די דייטשע יודען. זיי וועלען שוין געבונג זיין אהן איינצעל־אקציעס צו דערגרייכען דעם נאציסטישען אידעאל: די פערטרייבונג פון יודען פון דריטען רייך.

ק.

דייטש-פראנצויזישע געשפרעכען

ריבענטראפ'ס סעקרעטאר אין פאריז

פאריז, 16 (ספ. טעל.)

אין שייכות מיט'ן וויזיט פון ריבענטראפ'ס סעקרעטאר, אבעץ, אין פאריז, איז ווי עס איז אינ־פארמירט „פטי זשורנאל" פארגעקומען אין א פא־ריזער האטעל א פערזאמלונג אין וועלכער עס האבען זיך בעטייליגט אנ'ערך 60 פארשטעהער פון לי־טעראַרישע, און זשורנאליסטישע קרייזען און אויך פון קאמבאטאנטען־פערבאנדען. דער ציל פון דער פערזאמלונג איז געווען צו נעהמען צו קענטניש דאס שאפען אין בערלין א געזעלשאפט מיט'ן ציל אונטערצושטיצען די קולטורעלע בעציהונגען מיט פראנקרייך און בעטראכטען די פראגע פון שאפען אנ'עהנליכע געזעלשאפט אין פאריז.

וויטערדיגע פראטעסט-אקציע געגען דייטשע שטאל אין אמעריקא

ניו־יארק, 16 (יט"א טעלעגראפיש)

די ידיעה וועגען אריינפיהרען שטאהל פון דייטש־לאנד קיין אמעריקא, האט ארויסגערופען שארפע פראטעסטען. אויף אנ'אינטערוועניץ ביים בירגער־מייסטער האט דער לעצטער ערקלערט, אז שטאהל דאס איז דער איינציגער ארטיקעל, וואס ווערט אימ־פארטירט פון דייטשלאנד קיין אמעריקא אויף שי־נעס. דאס ווילען מיר אבער נישט. אונזער לאנד דארף נישט קיין דייטשע ארטילען.

מוסאליני קאנפערירט מיט'ן דייטשען אמבאסאדאר

פאריז, 16 (ספ. טעל.)

פון רוים מעלדעט מען, אז מוסאליני האט היינט קאנפערירט מיט'ן דייטשען אמבאסאדאר אין רוים, פאן האסעל. אין די דיפלאמאטישע קרייזען גיט מען צו דעם דאזיגען געשפרעך א גרויסע בעדייטונג.

אינטערווענץ פון יודישע קאלא ביי דער צענטראלער מאכט

ווארשא, 16 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט)

אין צוזאמענהאנג מיט די געשעהענישען אין א רייהע שטעט ווי אויך אין ווארשא, זענען נעכטען געקומען קיין ווארשא די דעפוטאטען הרב רובינשטיין און ד"ר זאמערשטיין, וועלכע האבען צוזאמען מיט פראפעסאר שאר אפגעהאלטען א זי-צונג פון יודישען קאלא אויף וועלכען עס זענען ארומגערעדט געווארען א רייהע אקטועלע פראגען. אלס רעזולטאט פון דער בעראטונג האבען די פארשטעהער פון קאלא אינטערווענירט ביי דער צענטראלער מאכט.

לייב יפה אויפגענומען געווא-רען פון מלוכה פרעזידענט

ווארשא, 16. (יט"א טעלעפאניש) היינט, שבת, 12,45 פארמיטאג, איז דער דירעקטאר פון קרן-היסוד לייב יפה, אויפגענומען געווארען פון מלוכה-פרעזידענט, פראפ. מאשטשיצקי. די אודיענץ האט געדויערט דרייפערטעל שעה.

ענדעקישע סטודענטע בעפאלען און געשלאגען יודישע סטודענטען
אויף די הויכשולען אין ווארשא און לעמבערג

לעמבערג, 16. (טעלעפ.) היינט זענען אויף די לעמבערגער הויכשולען ווידער אויסגע-בראכען אנטי-יודישע עקסצעסען, פיל יודישע סטודענטען זענען פערוואונדעט געווארען.

ווארשא, 16. (טעל. פון אונזער קארעספ. היינט איז אויף דער פאליטעכניקום ווידער געקומען צו געשלעגען פון ענדעקישע סטודענטען, די לימודים זענען איבעריסען געווארען. אויף א רייהע גאסען האט מען געשלאגען יודישע אדורכ-געהער און אויסגעהאקט שויבען אין יודישע גע-שעפטען.

מחלוקות צוליב א רב אין שעדלעץ

שעדלעץ, 16. (טעלעפאניש) אין שעדלעץ איז אויסגעוועהלט געווארען אלס רב דער מורחי טוער הרב גראסמאן, געוועזענער גראיעווער רב. ווען הרב גראסמאן איז אנגעקומען קיין שעדלעץ איז מען איהם ארויס מקבל פנים זיין מיט מוזיק.

זיינע בעגנער אבער, די אנהענגער פון דער „אגודה", זענען געלאפען אויפ'ן בית הקברות און האבען זיך געריסען קריעה.

מיניסטארן-ראט בעשטימט דעם בודזשעט פאר'ן יאהר 1936/37

ווארשא, 16 (טעלעפאניש).

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון מיניסטארען-ראט איז בעשטעטיגט געווארען דער בודזשעט-פרעלימינאר אויפ'ן יאהר 1936/37, וואס איז ארייננעטראגען געווארען דורכ'ן פינאנץ-מיניסטער. דער בודזשעט זעהט פאר הכנסות 2,237,171,000 און הוצאות 2,237,151.000 זל.

א חוץ דעם זענען נעכטען אנגענומען גע-ווארען 4 דעקרעטען אין שייכ'ות מיט דער ארבייט צו דערפיהרען צו א גלייכגעוויכט פון ביודזשעט און געמיין: וועגען הכנסה-שטייער, וועגען ענדערען דאס געזעץ וועגען עמעריטורען, וועגען ענדערען דאס אינוואלידען-געזעץ, ווי אויך וועגען פראצענטער פאר פאולגענע שטייערן.

געווארפען א פעטארדע אין סקערניעוויצער בית-מדרש

סקערניעוויץ, 16 (טעלעפאניש)

אונבעקאנטע פערזאנען האבען געווארפען א פעטארדע אין בית-המדרש. פון אויפרייס האט קיינעם נישט געשאדט.

צירקולאר וועגען מעטריקעס פאר נישט געמל'טע קינדער
בעציהט זיך נאר אויף איין קאנקרעטען פאל

ווארשא, 16. (טעלעפאניש פון אונזער קארעס.) א דעלעגאציע פון רבנים האט אינטערוועניר'ט אין אינערן-מיניסטעריום אין שייכות מיט'ן צירקולאר וועגען דעם אז רבנים מוזען ארויסגעבען מעטריקעס אויך פאר קינדער וואס זענען נישט געמלט.

מען האט די רבנים ערקלערט, אז דער צירקולאר טראגט נישט קיין אלגעמיינעם כאראקטער און בעציהט זיך נאר צו איין קאנקרעטען פאל ווען די פראאינטערעסירטע פערזאן האט אריינגע-טראגען א אנקלאגע און עס איז בעשלאסען געווא-רען אז דער ענין זאל ערלעדיגט ווערען צום גינס-טען פון פעטענט.

צוליב א מארד אויף נאלעווקיס
פער'חתמעט און צוריקגעעפענט דעם לאקאל פון „מארגענשטערן" אין ווארשא

ווארשא, 16 (טעלעפאניש)

מיטוואך, ארום 10 אווענד איז אויף נאלעווקי 2א אויף א געהיימניספולען אופן דערמארדעט געווא-רען דער געהילף און ברודער פון הויז-וועכטער א גע-וויסער וולאדיסלאוו ראסא. דער הויז-וועכטער יאן ראסא און זיין פאטער מיקאליי ראסא האט געהאט עפעס א קאנפליקט מיט עטליכע פערזאן — אין וואס דער קאנפליקט איז בעשטאנען, ווילען די וועכטער נישט אויסזאגען. ווען די „גיכע הילף" איז אנגעקו-מען, איז ראסא שוין געווען טויט — מען האט איהם געשטאכען מיט א מעסער. דער מארד איז געשעהן נישט אין הויף, נאר אין דרויסען, אין געסעל פון נאלעווקי 2א. ראסא איז דערמארדעט געווארען אין א מאמענט, ווען ער איז ארויסגעלאפען פון קארידאר און גענומען נאכיאגען די אומבעקאנטע פערשוינען. די אויספארשונג, וואס ווערט געפיהרט, וועט ווארשיינליך, אויפקלערען די סיבות פון מארד.

דערוויל אבער האבען די הויז-וועכטערס ארייג-געפלאנטערט אין גאנצען ענין די ארבייטער ספארט-געזעלשאפט „מארגענשטערן". די הויזוועכטערס הא-בען מיט א לייכט הארץ געמאלדען דער פאליציי, אז דעם מארד זענען בעגאנגען מענשען, וואס זענען גראד ארויסגעגאנגען פון „מארגענשטערן". די פא-ליציי האט געפונען פאר נויטיג צו פערהאלטען דעם סעקרעטאר פון „מארגענשטערן" זייד, וועלכען מען האט גענומען פון זיין וואוינונג. צוזאמען מיט איהם איז די פאליציי אוועק אין לאקאל פון „מאר-גענשטערן", בעקוקט אלע צימערן און ערשט דאן איהם בעפרייט פון דאנערשטאג פריה. די אויספאר-שונגס-מאכט האט פערחתמ'עט דעם לאקאל פון „מארגענשטערן".

ווארשא, 16 (טעלעפאניש)

די לויה פון ערמארדעטען וולאדיסלאוו ראסא איז אדורך רוהיג. אויף צוריקוועג, האבען די ענ-דעקישע סטודענטען אויסגעהאקט די שויבען פון יודישע געשעפטען, וואס געפינען זיך אויף די הויפט גאסען. די כוליגאנעס האבען אויך אויסגעבראכען די שויבען פון דער ווארשאווער אפטיילונג פון קראקאווער „איל. קוריער צאדזשיענני".

ווארשא, 16 (טעלעפאניש)

נעכטען איז אויף דאברא גאס צושלאגען געווא-רען דער 39-יעהריגער יעקב הערץ. די פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט הילף. די פאגאטאוויע האט אויך ערטיילט הילף דעם 37-יעהריגען שמואל קאפעל, נאלעווקי 35, וואס איז צושלאגען געווארען אויף דער ביעלאנסקא גאס.

אויף דער גענשא גאס איז מיט א מעסער גע-שטאכען געווארען דער 42-יעהריגער זעליג גאלד-בלאט.

ווארשא, 16 (טעלעפאניש)

נעכטען איז צוריק געעפענט געווארען דער לא-קאל פון „מארגענשטערן". די פאליציי איז שיין אויף די שפורען פון די מערדער, וואס זאלען שטא-מען פון דער אונטערוועלט.

L. ODERBERG
עמפפעהלט צום יעצטיגען סעזאן שיך די לעצטע מאדעלען

דער בעוואוסטער נייערעפענטער
שיך-סאלאן
33 פיעטריקאווער 33
(פריער פיעטריקאווער 17)

דערקלערונג.

אין „נייעם פאלקסבלאט" № 265 איז געווען אן אויפפאדערונג פון ה' יצחק וויינטרויב, מאך איך בע-קאנט דער עפענטליכקייט, אז איך וועל מיט דעם אום פערשעהמטען נישט פאלעמיזירען, נאר איין זאך שטעל איך פעסט, אז ער האט מיך גערופען צו הרב ר' לייזער איטשע מייזעל בין איך געגאנגען, צו הרב ראזענ-בערג און בין בערייט נאך איצט צו געהן לדין צו הרב ר' לייזער איטשע מייזעל, צו הרב ר' לייביש ראזענבערג און צו הרב ר' שמחה טרייסטמאן אדער צו א שידס-גע-ריכט אין סוחרים-פעראיין, פעטריקאווער 10. איך וואל-רען אבער גלייכצייטיג, אז ווען דער שאנטאזש און טע-ראר געגען מיר און מיין פערסאנאל וועט נישט אויפ-הערען, וועל איך מוזען דאס איבערגעבען דער פראקורא-טור, ווייל מיט אזעלכע מיטלען וועט איהר פון מיר קיין געלד אומזיסט נישט קריגען און ווייטער וועל איך מיט איך נישט פאלעמיזירען.

שלמה דלוזשנאווסקי

כוס תנחומים!

הננו משתתפים בצערם של משפחת מילנר
למות עליהם אביהם
ר' אברהם מאיר נ"ע
המקום ינחם אותם בתוך שאצ"י.
בשם ביה"ח דגור, שרודמיעסקא 52
בשם הועד: (יעקל ניימאן (ברוך הערשטענבערג

געדענקט, שטשענשליווי
ביי

צום ווינטער-סעזאן. א גרויסער אויסוואהל פון אריגינעלע בילליגער און טאמאשאווער סחורות אויף אנציגער און פאלטענס פון די בעסטע קוואליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטען

מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך!

R. Szczęśliwy
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09.
געדענקט פראנט II שטאק.

בעקאנטמאכונג.

א בשורה טובה
פאר די לאדזער מחותנים

נאך א גרינדליכען רעמאנט איז ערעפענט געווארען אונטער פאכמענישער אויפזיכט אויף 5 וואלטשאנסקא 5

א זאל אויף חתונות
און פערלאבונגען נור 10 זל.

מיט א שיינעם מסנער-זאל

מיט א גרויסע היגיענישע כשר'ע קוך געשירען לויט די נייעסטע סארטע, נייע טיש-בעשטעק אויך קוכען-געציר. כדי צופרידענצושטעלען די יודישע מחותנים מיט נייערע געסט, אלעס לויט דעם נייעסטען סטיל, אויך צו פערמיטען אויף מאנק-פערוויילונגען.

מיט אכפונג די אינהאבער.

צום געזונד ווערען פון אונזער חשוב'ן חבר און לאנגיעהריגען האנדווערקער-טוער

לאזי הראכוויער

ווינשען איהם א גליקליכע עלטער און אריכות ימים
די פערוואלטונג פון יודישען פריזיער-צעך.

אונזער ליבען און געעהרטען חבר
משה וועגנער און פרוי
צו דער בר-מצוה פון זייער
ליבען זוהן
ווינשען מיר פיל גליק, נחת און פרייד.
פעראייניגטע לאדזער יודישע סארווערס.

שייטלען
טוט פריזער שרינגען צו בעקומען ביי
קערש,
סקווערא 15

אויערן, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z·Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולא-טארישעס פון 9–2 און פון 4–8 אוונט.

פאר גאלד,
בריליאנטען
בריזשומעריע
אין לאמבארד-קוויטעס צאהלט די העכסטע פרייזען
אליזדאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7

ד"ר ל. שיפמאן
איז ארויסגעטרעטען פון דער לעטשניצע בזשעזשינער 11 און נעהמט אן ביי זיך אינדערהיים
זאכאדניא 64
פון 4 ביז 7 אווענד.

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פאר לונגען-, הארץ- און סקלעראז-קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אוו.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען אונזער ליבער
נ"ע מיכאל דוד
ניימארק
אין עלטער פון 76 יאהר.
די לויה קומט פאר היינט, זונטאג, 1 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז בזשעזשינער 9.
די טיפטרויערנדע פאמיליע.

מיר דריקען אויס אונזער טיפ-סטען מיטגעפיהל אונזער געעהר-טען הער
יחיאל קאפעלוש
וויצע-פרעזעס און גבאי פון אהבת תורה, צוליב'ן טויט פון זיין גע-ליבטען זוהן
שלמה ז"ל
המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
די פערוואלטונג פון אהבת תורה אין לאדז.

לאדזער יוד. לאקאטארען און סובלאקאטארן-פאריין
געפינט זיך אויף פיעטריקאווער 31, וו. 22, טעלעפאן 38-264.
דער סעקרעטאריאט איז טעטיג טעגליך פון 6 ביז 9 אוונט. ס'ווערען געשריבען ביטעס, ערטיילט עצות, אויסגעגליכט סכסוכים און געפיהרט כל'ערליי דירות און עקסמיסיע-פראצעסען.

א דרוק-מאשין
פארמאט 70 x 100 אין גוטען צושטאנד, פון זאפארס פרייזווירדיג,
צו פערקויפען
אפערטען אונטער „דרוק-מאשין" אין אדמינ. פון דער צייטונג.

ערשינען די אויספיהר=בעשטימונגען צו די נירענבערגער געזעצע

בערלין (יט"א) היינט זענען ערשינען די לאַנג-ערוואַרטעטע אויספיהר-בעשטימונגען צו די נירענבערגער געזעצען פון 15 סעפטעמבער 1935.

די אויספיהר-בעשטימונגען זענען אונטערגע-שריבען דורכ'ן רייכסקאַנצלער און „פיהרער" אַדאָלף היטלער, אינערן-מיניסטער ד"ר פריק און שטעל-פערטרעטער פון „פ הרער" רודאָלף העס.

די בעשטימונגען ענטהאַלטען דערווייל נישט קיין שום פאָרשריפטען, וואָס זאָלען רעגולירען די רעכט פון יודען איןווירטשאַפטליכען לעבען, היות מיניסטער פריק האָט מיט אַ קורצער צייט צוריק (אין סאַאַרבריקען) ערקלערט, אַז די אויספיהר-בעשטימונגען צו די נירענבערגער געזעצען וועלען אויך רעגולירען די רעכט פון די יודען אין דער ווירטשאַפט, גלויבט מען, אַז דערווייל איז די פראַגע געבליבען נישט ערלעדיגט צוליב טעמים, וואָס זענען פערבונדען מיט די בעציהונגען צווישען דייטשלאַנד און אויסלאַנד. עס איז אויך מעגליך, אַז די דייטשע רעגירונג האָט געוואָלט די פראַגע לאָזען אָפען, ביז עס וועט ענטגילטיג בעשלאָסען ווערען, צי די פעראייניגטע שטאַטען יועלען זיך בעטייליגען אין דער בערלינער אָלימפּיאַדע.

די אויספיהר-בעשטימונגען שטעלען פעסט אַז סיי יודען, סיי נישט-אַריער, (ד.ה. פערזאָנען פון יודישער אָפשטאַמונג), קענען אין קיין פאַל נישט בעהאַנדעלט ווערען ווי בירגער. זיי געניסען נישט פון קיין שום פאָליטישער רעכט אין וועלכער עס איז הינזיכט.

יודען און נישט-אַריער טאָרען נישט פער-נעמען קיין שום עפענטליכע אַמטען.

די יודען אָדער נישט-אַריער, וואָס פערנעמען נאָך אַזעלכע אַמטען, ווערען פון זיי אויטאָמאַטיש בעזייטיגט דעם 31 דעצעמבער 1936.

בעאַמטע פון יודישער אָדער נישט-אַרישער ראַסען-צוגעהעריגקייט, וואָס פערנעמען זייערע אַמ-טען אויפ'ן יסוד פון אַריער-פּאַראַגראַף (יוני 1933) אַלס געוועזענע פראָנט קעמפער אין דער דייטשער אַרמעע אָדער אין אַרמעען פון דייטשלאַנד'ס מל-חמה-פערבינדעטע דאַרפען בעזייטיגט ווערען פון די אַמטען און בעקומען עמעריטור.

די טעטיגקייט פון די יודישע רעליגיעזע קהלות וועט נישט געשטערט ווערען.

דער סטאַטוס פון יודישע לעהרער אין עפענט-ליכע שולען וועט רעגולירט ווערען בעת דער רע-אָרגאַניזאַציע פון דייטשען שול-וועזען.

עס זענען נישט ערלויבט קיין הייראַטען פון אַריער מיט יודען אָדער נישט-אַריער, אויב אין די אָדערן פון די לעצטע פליסט וועניגסטענס 25 פראָצענט יודיש בלוט.

אויסלענדישע בירגער קאָנען, אָהן אַ ספּע-ציעלע ערלויבניש פון די מיניסטאָרען פון אי-נערן און יוסטיץ, נישט צוגעצויגען ווערען צו פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר ראַסען-שאַנדע.

בדרך-כלל דאַרפען אויסלענדישע יודען און נישט-אַריער בעהאַנדעלט ווערען לויט די זעלבע פאָרשריפטען, וואָס יודען פון דייטשער שטאַטס-אַנגעהעריגקייט.

אויסלענדישע בירגער, וואָס יוילען חתונה האָ-בען מיט יודען אָדער נישט-אַריער פון דייטש-לאַנד. דאַרף מען נישט מאַכען קיין שום שוועריגקייטען. אויב די ענטשפּרעכענדע מאַכט-אָרגאַנען האָבען לגבי אַזעלכע אויסלענדער ספקות וועגען דעם, צי מען זאָל זיי געבען די חתונה-ערלויבניש, דאַרף וועגען דעם אין יעדען פאַל בעזונדערס אָנ-געפרעגט ווערען דאָס אינערן-מיניסטעריום.

אַלס ראַסען-שאַנדע ווערט בעצייכענט בלויז אַנ'אַקט פון אַנ'אַקטועלען סעקסואַל-פערברעכען צווי-שען יודען און אַריער אָדער יודען און נישט-אַריער.

עס איז פערבאָטען יעדער געשלעכטליכער פער-קעהר נישט בלויז צווישען יודען און אַריער, נאָר אויך צווישען יודען און נישט-אַריער, אויב איי-נער פון דעם נישט-אַריער'ס עלטער-זיידעס איז געוועזען אַ יוד. די שטראָפען זענען אין ביידע פאַ-לען די זעלבע (פאָרגעזעהען שוין אין געזעץ פון 15-טען סעפּטעמבער).

אַרישע הויז-דינערשאַפט פון ווייבליכען גע-שלעכט טאָר נישט זיין אַנגעשטעלט אין הייזער, אין וועלכע דער קאָפּ פון הויז איז אַ יוד, אָדער אַ נישט-אַריער.

די דאָזיגע בעשטימונג בעציהט זיך אויך אויף יודען פון פרעמדער בירגערשאַפט, וואָס האָבען שטענדיגע וואוין-רעכט אין דייטשלאַנד.

אַרישע הויז-דינערשאַפט פון ווייבליכען גע-שלעכט טאָר אויך נישט זיין אָנגעשטעלט אין אַזעלכע אַרישע הייזער, וואו עס יואוינט אַ יו-דישער אָדער נישט-אַרישער סובלאָקאַטאָר.

אונטער דעם בעגריף פון הויז-דינערשאַפט פאַלען אויך אַרונטער אַזעלכע דינסטען, וואָס זע-נען נישט אויך קיין שטענדיגען פאָסטען אין דער געגעבענער הויז-ווירטשאַפט, נאָר קומען אויספיה-רען דינסט-פליכטען אין בעשטימטע שעה'ן אָדער טעג.

אַרישע דינסט-מיידלעך, וואָס זענען אַנגע-שטעלט אין יודישע אָדער נישט-אַרישע הייזער זייט פיל יאָהרען, מעגען ווייטער אויספיהרען זייערע פליכטען אין די דאָזיגע הייזער, אויב זיי זענען אין יאַנואַר 1936 אַלט 35 יאָהר. (לויט'ן נירענ-בערגער געזעץ מעג אין יודישע הייזער זיין אָנ-געשטעלט אַרישע פרויען-הויז-דינערשאַפט עלטערע פון 45 יאָהר.)

ענדערונגען אין די אויספיהר-בעשטימונגען צו די נירענבערגער געזעצען קען דורכפיהרען בלויז דער רייכס-קאַנצלער (היטלער).

פראָיעקט פון געהעכערטען הכנסה=שטייער

וואַרשאַ, 16 (טעלעפאָניש)

פרייטאָג האָט זיך אָנגעהויבען אַ בעראַטונג פון מיניסטאָרען-ראַט. עס איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע פון דער נאָוועליזאַציע פון געזעץ פון הכנסה=שטייער, וואָס ווערט גענומען פון פענסיעס פאַר לוין-אַרבייט.

לויט דעם פראָיעקט פון דער געוואָלט זאָל דער מינימום, וואָס אונטערליגט דער בעשטייערונג פערקלענערט ווערען פון 2500 זל. יעהרליכע הכנסה ביז 1500 זל.

לויטן פראָיעקט וועלען די חודשליכע פענ-סיעס, וואָס זענען ביז איצט בעפרייט געווען פון הכנסה-שטייער צאָהלען:

פון 133.33–125 זל.	1 פראָצ.
141.66-133 33 זל.	„ 1.2
150-141.66 זל.	„ 1.4
158–33–150 זל.	„ 1.6
166.67–158.33 זל.	„ 1.8
175–166.67 זל.	„ 2
183.33-175 זל.	„ 2.2
191.67–183.33 זל.	„ 2.4
200–191 67 זל.	„ 2.6
207.33–200 זל.	„ 2.8

הכנסות וואָס זענען ביז איצט בעשטייערט געווען, וועלען צאָהלען פאָלגענדע סטאָוקעס:

216.66–207.33 זל.	3 פראָצ.
225–216 66 זל.	„ 3.2
233.33-225 זל.	„ 3.4
241.67--233.33 זל.	„ 3 6
250–241 67 זל.	„ 3.8
258.33–250 זל.	„ 4
266.67–258.33 זל.	„ 4.2
283.33–266.67 זל.	„ 4.4
300–283 33 זל.	„ 4.6
316 67 300 זל.	„ 4.8
333.33-316.67 זל.	„ 5
350-333.33 זל.	„ 5 2
366.66–350 זל.	„ 5.4
400–366.66 זל.	„ 5.6
433.33–400 זל.	„ 5.8
466.66 433.33 זל.	„ 6
500–466.66 זל.	„ 6 2
533 33–500 זל.	„ 6.4
566.66–533.33 זל.	„ 6 6
600–566.66 זל.	„ 6.8
633.33–600 זל.	„ 7
666.66–633.33 זל.	„ 7.2
733 33 666.66 זל.	„ 7.8
800–733.33 זל.	„ 8.2
866 66–800 זל.	„ 8.6
933 33–866.66 זל.	„ 9.2
1.000–933.33 זל.	„ 9 8
1.080.–1.000 זל.	„ 10.6
1 580.33–1.500 זל.	„ 14 8
2.166.66–2,000 זל.	„ 17.2
3.166 66–3.000 זל.	„ 21.4

העכערע פענסיעס פון:

40.000—38.000 זל. יעהרליך	22.2 פראָצ.
44.000—40.000	„ 23
52.000—48.000	„ 24.6
56 000—52.000	„ 25 4
60.000—56.000	„ 26.2
64 000—60.000	„ 27.2
68 000—64.000	„ 28.2
72 000—68 000	„ 29.2
76.000—72.000	„ 30.2
80.000—76.000	„ 31.2
88.000—80.000	„ 32.2
96.000—88.000	„ 33 2
104.000-96.000	„ 34.4
112.000—104.000 זל.	„ 35.6
„ 120.000—112.000	„ 36.8
„ 128.000—120.000	„ 38
„ 136.000—128 000	„ 39.2
„ 144.000—136.000	„ 40.0
„ 152.000—144.000	„ 41.6
„ 160.000—152 000	„ 43
„ 168.000—160.000	„ 44.4
„ 166.000—168 000	45.8
„ 184.000—176 000	„ 27.2
„ 192.000—184.000	„ 48.6
192.000— און העכער	„ 50

אפגעשטעלט די איטאַליענישע אפענסיווע
אויף אלע פראָנטען

וואַרשאַ, 16 (טעלעפאָניש)

לויט ידיעות פון פערשידענע קריגס-קאָרעס-פּאָנדענטען פון אַפריקאַ איז אויפ'ן צפון-פראָנט נישט פאָרגעקומען קיין גרעסערע קריגס-אָפעראַציעס. דער מאַרש פון איטאַליענישען מיליטער איז אויפ'ן צפון-פראָנט אויפגעהאַלטען געוואָרען. דאָס איטאַל-יענישע מיליטער איז צוגעקומען ביז צו דער ליניע פון טייך טאַקאַזע. אויפ'ן רוקען פון איטאַליעני-שען מיליטער, אויף צפון פון מאַקאַלע זענען טע-טיג אַביסינישע אָפטיילונגען, וואָס פיהרען אַ פּאַר-טיזאַנער קאַמף אָנמאַכענדיג גרויסע פער-לוסטען די איטאַליענער. אויפ'ן דרום-פראָנט האָ-בען די אונאויפהערליכע רעגענס אונמעגליך גע-מאַכט, וועלכע עס איז אַקציע. 12 איטאַליענישע טאַנקס זענען געבליבען שטעקען אין די בלאָטעס פון אָגאַדען, עס זענען דאָרט טעטיג גאָר אעראָ-פּלאַנען.

זייט דינסטאָג ווערען דאַגאַביר און סאַסאַ-באַנע טעגליך באָמבאַרדירט, די פערלוסטען און מענשען ביי די אַביסינער צוליב די לופט אַטאַקעס זענען נישטיגע, די איטאַליענער ווילען מיט די אונאויפהערליכע אַטאַקעס דעמאָראַליזירען דעם אַביסינישען גאַרניזאָן אין צאַנאַבור.

אויפ'ן פראָנט פון סאָמאַלי געהט דאָס איטאַל-יענישע מיליטער זעהר פאָרזיכטיג פאָראויס לענג אויס ביי די ברעגעס פון טייך טאַ-פאַן.

גענעראַל דע באָנאַ אפגערופען געוואָרען פון אפריקאַ, אויף זיין ארט בעשטימט מאַרשאַל באַדאָגליאָ

רוים, 16. (ספ. טעל.) דער אָנפיהרער פון צפון פראָנט גענעראַל דע באָנאַ איז אָפגערופען גע-וואָרען פון אפריקאַ קיין רוים און ער איז נאָמי-נירט געוואָרען אלס מאַרשאַל פון איטאַליען.

אויפ'ן אמט פון הויך קאָמיסאַר אין מזרח אַפריקאַ איז בעשטימט געוואָרען דער שעף פון גענעראַל שטאַב מאַרשאַל באַדאָגליאָ.

אַדיס-אַבעבאַ, 16 (ספּ. טעל.)

די ידיעה וועגען צוריקרופען דעם גענעראַל דע באָנאָ פון אַפריקאַ האָט אין די אַביסינישע רעגירונגס-קרייזען אַרויסגערופען אַ גרויסע צו-פרידענהייט. מען שמועסט דאָ, אַז דאָס בעווייזט, דאָס די איטאַליענער זענען נישט צופרידען פון רעזולטאַט פון דער ביזאיצטיגער קאַמפּאַניע. גלייכצייטיג גלויבט מען אין די אַביסינישע קרייזען אַז די נאָמינאַציע פון מאַרשאַל באַדנאַליאַ איז אַנ-אָנזאָג פון אַ נייער איטאַליענישער אָפענסיווע. אין דערזעלבער מיינונג זענען אויך די אויסלענדער, וואָס געפינען זיך אין אַביסיניען. זיי גיבען צו, אַז מאַרשאַל באַדאָגליאָ וועט וועלען מיט שנעלע שריט פערענדיגען די מלחמה נאָך פאַר דעם סעזאָן פון די רעגענס. לויט דער מיינונג פון די אויס-לענדער וועט עס זיין אַ זעהר געפעהרליכע אונ-טערנעהמונג, הגם אַנ'אונפערמיידליכע, ווייל ביי אַ לאַנגזאַמען טעמפּאָ פון די איטאַליענישע אָפע-ראַציעס געווינען די אַביסינער צייט, בכדי צו אָרגאַניזירען זייערע בעוואָפענטע כּוחות.

איטאַליענישער קאָמוניקאַט פון קריגס-פראָנט

רוים, 16 (ספּ. טעל.)

פון אַסמאַרא מעלדעט מען: איטאַליעניש מיליטער, וואָס בעשטעהט הויפּטזעכליך פון די קריגער פון דעם שבט דאַנאַקיל אונטער דער אָנפיהרונג פון גענעראַל מאַרינאַטי זענען אָנגעקומען קיין אַצעליקאַט 35 קילאָמעטער ווייט אויף צפון-מזרח פון אַנטאַלאָ. די איטאַליענער האָבען זיך אַנגע-שטויסען אויף אַ ווידערשטאַנד מצד די אַבּיסיניער. דאָס זענען געווען אַביסינישע אָפּטיילונגען, וואָס האָבען געקעמפט ביי אַזבע און האָבען זיך צוריק-געצויגען אין דער ריכטונג קיין סעליקאַט. די אָפּטיילונגען פון גענעראַל מאַרינאַטי האָבען זיך פעראייניגט מיט די אָפּטיילונגען פון פּולקאָווניק לאָרענציני, וואָס פערזיכערן דעם לינקען פליגעל פון דער איטאַליענישער אַרמעע. די איטאַליעניש עראָפּלאַנען האָבען אין משך פון אַ שעה באָמבאַרדירט די אַביסינישע פּאָזיציעס ביי אַנטאַלאָ. די אַביסיניער האָבען זיך בעמיהט צו פערפיהרען די איטאַליענישע עראָפּלאַנען דורך דעם, וואָס זיי האָבען אָנגעצינדען פייערן אין פערשידענע פּונקטען אין וועלכע עס זענען אינגאַנצען נישט געווען קיין אַביסינישע אָפּטיילונגען.

אויפ'ן דרום-פראָנט

לאָנדאָן, 16 (ספּ. טעל.)

פון אַדיס-אַבעבאַ מעלדעט מען: פון דרום-פראָנט קומען אָן ידיעות, וואָס זאָגען עדות וועגען דעם אלס וואַקסענדיגען ווידערשטאַנד פון די אַביסיניער. אין אָגאַדען קומען פאָר פערביסענע קאַמפען. די איטאַליענער שטרעבען צו פערנעהמען די געגענדען פון סאַסע קענער, וואו עס געפינט זיך אַ סך וואַסער.

צווישען יבאַ און דעם טייך וועבי שעבעלע האָט דאָס מיליטער פון ראַס דעסטאַ אָפּגעהאַלטען בעדייטענדע נצחונות. די מעלדונגען פון צפון פראָנט בעשטעטיגען אַז די אַביסינישע פּאָזיציעס אויף דרום פון מאַקאַלע ווערען באָמבאַרדירט דורך איטאַליענישע עראָפּלאַנען.

פראַנצויזישער אמבאַסאַדאָר אין בערלין ביים פרעזידענט לעבר'ען

פּאַריז, 16 (ספּ. טעל.) פּרעזידענט לעברען האָט היינט אויפגענומען דעם פראַנצויזישען אמבאַסאַדאָר אין בערלין פראַנ-סואַ פּאָנסע.

קאָנפערענץ ביים סאָוויעטישען אמבאַסאַדאָר אין אַמעריקאַ וועגען בירא-בידזשאַן

לאָנדאָן (יט"א) רויטער טיילט מיט פון וואַשינגטאָן וועגען אַ קאָנפערענץ פון יודישע טוער מיט'ן סאָוויעטישען אַמבאַסאַדאָר טראָיאַנאָווסקי וועגען פראַגען פון יודישער קאָלאָניזאַציע אין בירא-בידזשאַן.

אינטערווענץ פון יודישע קליינהענדלער אין וואַרשאַ

וואַרשאַ, 16 (יט"א טעלעפאָניש) די לעצטע טעג, האָט אין וואַרשאַ געוויילט אַ דעלעגאַציע פון יודישע קליינהענדלער אין אויבערשלעזיען, וועלכע האָט אדורכגעפיהרט אינטערווענצען ביי די מאַכטי-אָרגאַנען וועגען ווירטשאַפטליכע און סאָציאַלע פראַ-גען, וואָס זענען נוגע דער יוד. בעפעלקערונג אין אויבערשלעזיען.

Ogłoszenia do wszystkich gazet
tel. 121-36, w nocy i św. 121-16.

רעדעס אויפ'ן פּראָצעס פון די 17 איז גראָדנא

רעדע פון אדוו. רוטען.

— נישט נאָר אלס אדוואָקאַט נאָר אויך אלס די־רעקטער אַפּעראוואַטאָר וויל איך שילדערן די איינ־דרוקען פון א מענשען, וואָס האָט אליין געזעהן אַלע שרעקליכע מעשים; דאָ איז נישט דער עיקר די צע־בּראָכענע שויבען, אפשר אויך נישט די אומגליקליכע ערמאָרדעטע; ערגער איז די מאָראלישע פּערוויסטונג, נישט קיין יודישער פּראָצעס איז עס — עס איז א פּראָצעס פאר געשעהענישען, וועלכע זענען דורך דער בּעסערער פּוילישער געזעלשאפט פעראורטיילט גע־וואָרען אין פּרעז. מיסקים אויפרוף!

פאַרוואָס קומען מיר אהער, אלס ציוויל־מאָהנער? נישט ווייל מיר האָבּען נישט קיין צוטרוי, צי דאָס גע ריכט וועט אויך אָהן אונז ארויסטראָגען דעם גערעכ טיגען אורטייל און נישט ווייל מיר זוכען נקמה — ניין! מיר זענען געקומען אהער, ווייל דער פּראָ־צעס וועט נישט בּלייבּען אין די ווענט פון געריכטס־זאל, ווייל פּאַנאַסיוקס לאָזונגען זענען נישט געבּוירען געוואָרען אויף קושטשעס קבר; זיין געדאַנקען גאַנג צוגלייך ווי בּיי די אנדערע בּעשולדיגטע, האָט זיך ענטוויקעלט שוין פון פריהער; נישט די איידעלע לי־טור". וועלכע שפּריצט מיט האס, א „ליטעראַ־טעראַטור, וועלכע איז דאָ דערמאָהנט געוואָרען, לייע נען די אָנגעקלאָגטע, נאָר אַנ'אַנדערע — א „ליטעראַ־טור" וועלכע לערנט, אז פאר זינד פון איין יוד דאַרף מען בּעשטראָפען דאָס גאַנצע יודישע פאָלק; אויב ס'זענען בּיי יודען פאַרהאַן אונטערוועלט בּער־שוינען, פאַרוואָס זאָל איך זיין פעראַנטוואָרטליך מיט מיינע קינדער? דאָס איז די יודישע טראַגעדיע פּונקט ווי די טראַגעדיע פון פּאָליאַקען דאָרטען, וואו זיי זענען א מינדערהייט.

פּוילען ווייס נישט פון קיין יודען־האס אין איהר טראַדיציע און פערגאַנגענהייט; אפשר וועט מען אינז זאָגען אז ס'איז נישטאָ זיך וואָס צו רעכענען מיט דער פערגאַנגענהייט? ניין, איבּערריסען דעם פּאָדים וואָס פערבּינדט די פערגאַנגענהייט מיט דער געגע־וואַרט, איז זעהר געפעהרליך פאר דער צוקונפט!

מיר ווילען נישט בּעשולדיגען, מיר ווילען זיך בּלויז פערטיידיגען נעגען דער בּעליידיגונג אז מיר אַלע זענען פעראַנטוואָרטליך פאר א פערבּרעך פון א אונטערוועלט מענש!

וואָס איז פאר אונז בּעזונדערס ווייטאָגליך אין די געשעהענישען? אין די עקסצעסען האָבּען זיך בּעטייליגט מענשען פון אַרבּייט, וואָס האָ־עוען שווער אין קאמף פאר עקזיסטענץ, און ווער האָט אמ מעהרסטען געליטענע פון די עקסצעסען—אויך אָריי־מע אַרבּייטס מענשען! אמאָל האָבּען פּוילישע פּראָ־לעטאַריער האַנד בּיי האַנד געקעמפט מיט יודישע אַר־בּייטער פאר פרייהייט — היינט שלאָגען פּוילישע אַר־בּייטער די אָרימע יודישע אַרבּייטס מענשען!

נעכטען האָט דאָס לאַנד געפייערט דעם יום־טוב פון אויפלעבּונג — אין אָט דעם גרויסען יום־טוב האָבּען אריינגעטראָגען זייער חלק אויך יודען. וואָס האָבּען געגעבּען גענוג קרבּנות פאר פּוילענס ווידער־אויפלעבּונג.

מען האָט זיך דאָ פערופען אויף פיל ליטעראַ־רישע ווערק — זאָל אויך מיר זיין ערלויבּט זיך צו פערופען אויפן גרעסטען ווערק, וואָס איז ערשי־נען היינטיגס יאָהר, אויף דער פּוילישער קאָנסטיטו־ציע, וועלכע זאָגט אז די פּוילישע מלוכה שטרעבּט צו פערזיכערען דעם וואוילשטאַנד פון אלע בּירגער, פעראייניגען אלעמען אין אַרבּייט לטובת דער מלו־כה, אלס גלייכע בּירגער מיט גלייכע רעכט און פליכ־טען; די פערטיידיגער האָבּען זיך בּעמיהט צו דער־ווייזען אז די אָנגעקלאָגטע האָבּען געשריגען בּלויז „נידער מיט יודען", אָבּער אויך דאָס איז דאָך א לאָזונג, וואָס פיהרט צו שלאָגען יודען!)

דער ה' פּראָקוראָר האַלט אז ס'איז געווען א סטי־כישער אויסבּרוך, אָבּער עס לייגט זיך נישט אויפ'ן שכל אז עפּעס אזוינס האָט געקענט פּאָרקומען אָהן א צוגרייטונג; עס איז א פּאַקט, אז אויפ'ן „צמענ־טאַזש" האָט זיך אָפּגעטיילט א גרופּע, וועלכע האָט אָפּגעהאַלטען א בּעראַטונג, ווי אזוי אויסצופיהרען דעם פריהער־צוגעגרייטען פּלאַן; זיי האָבּען מיט־געריסען דעם המון, צווישען וועלכען עס האָבּען זיך געפונען אויך פּשוטע גנבים און רויבּער.

נאָך א פראַגע וויל איך בּעריהרען: די פראַגע פון דער יודישער „זעלבּסטשוץ"; אפילו קאָם. ניי־מאַן, וואָס האָט אזוי פיל געוואוסט צו דערצעהלען האָט ערקלערט, אז פאר דעם 7־טען יוני איז קיין שום זעלבּסטשוץ נישט געווען; אויבּ אפילו מען זאָל אָנ נעהמען אז שפּעטער איז זי יאָ ענטשטאַנען, איז עס נישט צוליבּ נקמה— ניין! די יודישע בּעפעלקערונג איז פּשוט נישט געווען זיכער, אז די געשעהענישען וועלען זיך נישט איבּערחזרן! אפשר האָט קאָם. ניי־מאַן געוואוסט, אז די מאַכט האָט שוין בּעהערשט די לאַגע. אָבּער פונוואַנען האָבּען עס געזאָלט וויסען די יודישע מאַסען?

עס איז פאר אונז נישט אזוי וויכטיג דער אורטייל ווי די פעסטשטעלונג אז די געשעהענישען זענען א

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט,- געשלעכטס־קראַנקהייטען און מענער־שוועכע
פּיעטריקאַווער 10, טעל. 245-21
עהמט אָן פון 8 פריה בּיז 2 מיטאָג און פון 5 בּיז 9 אָוו.
זונטאָג פון 10—1 מיטאָג. אַלע אַרט אַנאַליזען
פאַר אונבּעמיטעלטע לעטשניצע־פּרייזן
א ספּעציעלער וואַרטע־זאל פאר ...

די מאָטיוון פון אורטייל

(פון אונזער קאָרעספּאָנדענט)

א סתירה צו דער פּוילישער געשיכטע, טראַדיציע און מלוכהשען אינטערעס.

די רעדע פון אדוו. זאַראַי.

מיר ערוואַרטען אז דאָס געריכט וועט געהעריג פעראורטיילען די געשעהענישען ווייל אזוינע זאכען פיהרען צו געפעהרליכע רעזולטאַטען; דער ה' פּראָ קוראָר בּעצייכענט פּאַנאַסיוקן אלס מענש פון גע־פיהל — צי ווערט דערפון זיין שולד קלענער און זיין פּרצוף ריינער?

אזוינע אינסטינקטען פּאַסען זיך נאָר פאר די בּאַרבּאַרישע צייטען; ווער האָט געגעבּען פּאַנאַסיוקן דאָס רעכט צו ווערען א נקמה נעהמער? פון אזא פער־אַלגעמיינערען אינדיווידועלע פאַרפאַלען, קען ענט שטיין די גרעסטע געפאַהר פאר דער עפענטליכער זיכערקייט; דאָס איז די לעהרע פון דער אָרגאַניזאַ־ציע צו וועלכער ס'געהערט קאָזלאָווסקי, דאָס גע־ריכט דאַרף צומשפּטען דעם סימבּאָלישען איין זלאָטי כדי צו אונטערשטרייכען אז אַלע זענען גלייך לגבּי דעם געזעץ.

רעדע פון אדוו. לאַבּמאַן.

מיר האָבּען אין משך פון 3 טעג געהאַט א שווערע אַרבּייט צו שילדערן די טרויעריגע געשעהעניש. און מיך האָט ארומגעכאַפּט א ציטער, אזוי ווי יעדערען, וואָס איז געקומען אין בּעריהרונג מיט די שוידער־ליכע פּאַקטען: שטיינער פון בּרוק פּלעקענער, קלאַנג פון גלאָז און קרעכצען פון פערוואונדעטע — שווער וועגען אזוינע זאכען רוהיג צו קלערען און רעדען; עס איז א קאָשמאַר: די צעוישעטע פּנימער, דער האַס אין די אויגען —)און אָט דאָס איז אפשר שרעקלי־כער ווי היזקות, קרעכצען און טויט פון 2 אומשול־דיגע.

יעדער עהרליכער פּאָליאַק פּיהלט געוויס אין האַר צען די גרויסע חרפּה צוליבּ דעם וואָס די מאַסע האָט געטראָטען מיט די פיס אַלע טראַדיציעס און דאָס איז דאָס געפעהרליכסטע.

אדוו. לאַבּמאַן דערמאָהנט די מאַניפעסטען פּעת די פּוילישע אויפשטאַנדען; ווען ס'איז פּראָקלאַמירט געוואָרען בּרידערליכקייט צווישען פּאָליאַקען און יו־דען, אלס זיהן פון איין ערד, ווי אויך דעם יודישען פּאַטריאָטיזם און יודישע קרבּנות פאר פּוילען, דאָס געמיינזאַם פערגאָסענע בּלוט — אויפשטאַנדען, לעגיאָנען, תליות, סיבּיר — דאָס אַלץ קען נישט פער־לוירען גיין!

אזוינע געשעהענישען קענען נישט אָפּהאַלטען די געשיכטליכע ענטוויקלונג!

ס'איז א גרויסער פערדרוס צו קוקען אויף אָט דער יוגגוואַרג וואָס איז געוואָרען אזוי פערבּלענדט און אויפגעהעצט.

קנאַפּ מאָרדען קומען פאַר די לעצטע צייטען? פאַרוואָס האָט דער מאָרד איבּער קושטשן געהאַט אַ־זוינע רעזולטאַטען! פאַרוואָס איז די שולד געוואָר פען געוואָרען אויף אַלע יודען?

ס'איז דאָך זיכער נישט קיין צופאַל וואָס צו קו־שטשס לויה איז געקומען בּיז 1500 מאַן; האָט דאָך עמיצער דעם המון צונויפגערופען און איינגעאָגי־טירט;; קושטש האָט נישט געהערט צו דער ענדעציע — פאַרוואָס האָט זי זיך אזוי פעראינטערעסירט מיט זיין טויט? פאַרוואָס האָט מען געשיקט קאָזלאָווסקין האַלטען א רעדע? וואָס פאר א ראָלע האָט געשפּילט דער ענדעקישער סעקרעטאַר פּוסטעלניק? וואָס פאר א בּעראַטונג איז עס פאר דער לוויה פאָרגעקומען אין דעם ענדעקישען לאָקאַל? וואָס איז עס געווען פאר א צוגעגרייטער קראַנץ מיט דער אויפשריפט „ס. נ. „סטראָניצטוואָ נאַראָדאָווע) און מיט שווערד־לעך?

דער ענטפער איז א פּשוטער: די גאַנצע זאַך איז פאָרגעקומען אָנהויבּ יוני פאר די סיים וואַהלען; די ענדעציע האָט נאָך דאַן נישט געוואוסט, אז זי וועט בּאָיקאָטירען די וואַהלען, האָט מען פּראָוואָצירט די געשעהענישען, כדי אויפצורייצען דעם המון און שאַפען וואַהל־שטימונגען.

ארומרעדענדיג די שולד פון די הויפט אָנגעקלאָג טע גייט איבּער אדוו. לאַבּמאַן צו דער פראַגע פון דער יודישער „זעלבּסטשוץ".

קאָמיסאַר ניימאַן האָט דאָ ארויסגעזאָגט זיין השערה וועגען די יודישע נקמה־צילען; מיר דערמאָנט זיך דאָס יאָהר 1905 ווען איך בּין געווען א מיט־גליד פון דער זעלבּסטשוץ געגען רוסישע פּאָגראָמען, און דאַן האָבּען צו דער זעלבּסטשוץ אויך געהעהט פיל פּאָליאַקען. וואָס זענען גרייט געווען צו פערטיי־דיגען יודען געגען כוליגאַנעס.

אויבּ ס'וואָלט אפילו נאָך די געשעהענישען טאַקע געשאַפען געוואָרען א זעלבּסטשוץ, וואָלט עס געווען פולשטענדיג בּערעכטיגט, ווייל אויבּ פון 6 אָווענט בּיז שפּעט בּיינאַכט איז די גאַנצע שטאָט געווען טעראָריזירט, האָבּען די בּרייטע מאַסען געמוזט אָנ הויבּען צווייפלען, צי די מאַכט איז בּיכולת זיי צו בּעשיצען; קאָם. ניימאַן רעדט וועגען יודישער נקמה, וועגען יודישע „באָיובּקעס" — דאָס איז אַנ'אומ־זין, וואָס קאָן נישט גענומען ווערען אין אכט!

צום סוף בּעט אדוו. לאַבּמאַן אַנ'אורטייל, וואָס זאָל מאַכען א סוף צו אזוינע שענדליכע מעשים!

די אנטיסעמיטישע רעדעס.

מיר האָבּען שוין איבּערגעגעבּען וועגען די שרעק ליך־גיפטיגע, אנטיסעמיטישע רעדעס פון די היגע ענדעקישע גדולים — אדוואָקאַטען סאָמנאָווסקי. בּיי־ניעוויטש און דאַנילאָוויטש.

די ערשטע צוויי האָבּען גענומען אויף זיך די־ראָל פון „לומדים", אוועקלייגענדיג א פּאַרציע שמו־ציגע עם־הארצות, ליגענס, פעלשונגען און העצעס, איבּערשטייגענדיג לכל הדעות, די רעדע פון דעם וואַרשאָווער נאַראַ־פיהרער קורציוש אויפן מאַרציג קאָנצער פּראָצעס.

די דאָזיגע פערטיידיגער פון די „שטיינער און מעסער העלדען" האָבּען זיך דערהויפּט געשטיצט אין זייערע רעדעס אויף די עדות ערקלערונגען פון די פּאָליציי־פּאַרשטעהער — קאָם. ניימאַן, די פּאָליציאַנטען האָר נאָווסקי און לוקאַשעוויטש און רעדאַקטאָר פון „דז. קרעס." ה' קאָרולסקי.

דער דריטער פערטיידיגער אדוו. דאַנילאָוויטש האָט גערעדט נישט אין ערך קולטורעלער און איינגע האַלטענער; ער האָט אפילו געזאָגט אז אזוינע עקס־צעסען דאַרף נישט פּאָרקומען, אָבּער גלייכצייטיג האָט ער זיי פּאַרגעשטעלט אלס בּערעכטיגטע רעאַק־ציע אויף די עוולות וואָס פּאָליאַקען ליידען פון יודען.

יודען לעבּען שוין אין פּוילען עטליכע הונדערט יאָהר און זיי האָבּען נישט בּעוויזען צו געווינען די סימפּאַטיעס פון דער פּוילישער געזעלשאַפט — דאָס איז א בּעוויז אז קיין פּויליש־יודישער צוזאַמענלעבּען קען נישט געמאָלט זיין.

די ענדעציע האָט נישט אָרגאַניזירט די געשעהע נישען, דאָס איז נישט נויטיג געווען ווייל דער המון איז ממילא בּעהערשט פון אנטי־יודישע שטימונגען

אדוו. דאַנילאָוויטש האַלט, אז דער געשריי „ניי־דער מיט די יודען" (פּרעטש ז'זשידאַמי) איז נישט קיין פערבּרעך. ווייל ער בּעדייט בּלויז די שטרעבּונג ארויסצונעהמען דעם האַנדעל און אַרבּייט פון יודי־שע הענט — און דאָס שטרעבּען איז א לעגאַלע שטרע בּונג פון אַלע פּאָליאַקען.

די יודען האָבּען פונאַנדערגעבּלאָזען דעם פּראָ־צעס כדי צו בּעשמוצען פּוילענס נאָמען אין אויס־לאַנד.

אדוו. האַרבּאַטשעווסקי האָט אויך וואָס צו זאָגען.

גאַנץ אומערוואַרטעט איז געווען די רעדע פון אדוו. האַרבּאַטשעווסקי, וועלכער איז פון תּמיד בּע־קאַנט אלס א מענש פון ראַדיקאַלע איבּערצייגונגען;

בּנוגע זיין קליענט לאַסאָטע, האָבּען סיי דער פּראָ קוראָר, סיי די ציוויל מאָהנער זיך ענטזאָגט פון דער בּעשולדיגונג; האָט טאַקע אדוו. האַרבּאַטשעווסקי אויסגענוצט זיין רעדע כדי זיך ארויסצוזאָגען וועגען דער יודישער פראַגע.

אַמאָל אונטערן צאַריזם האָבּען יודען געקעמפט צוזאַמען מיט די פּאָליאַקען, ווייל ס'איז געווען איין שונא — דער צאַריזם.

היינט איז אַנדערש; די יודישע יוגענט איז קאָ מוניסטיש און דער איבּעריגער טייל פון פּוילישען יו דענטום פיהרט א נאַציאָנאַלען קאַמף; זינט יודען האָבּען בּעקומען אין ארץ ישראל א שטיקעל ערד, זע־נען זיי געוואָרען האָפערדיג; למשל, צו די ערש־טע סיים־וואַהלען זענען זיי געגאַנגען מיט אַלע מינ־דערהייטען געגען פּוילישען פאָלק; די געשעהענישען בּעדויערען מיר, אָבּער ס'איז א פּאַקט אז אין די בּעצי הונגען צווישען יודען און פּאָליאַקען זענען פאַראַן רייבּונגען; פּאָליאַקען האָבּען נאַטירליכע רעכט אויף זייער ערד; אויך יודען מעגען דאָ לעבּען, אָבּער זיי מוזען שאַנעווען די פּוילישע רעכט! די יודישע פראַגע אין פּוילען וואַרט אויף אַנ'ענטשיידונג און עס מוז קומען א געזעצגעבּער, וואָס זאָל עס דורכפיהרען.

די מאָטיוון פון דעם אורטייל.

נאָכן פערעפענטליכען דעם אורטייל, האָט דער פּרעזעס אָנגעגעבּען פּאָלגענדע מאָטיוון:

דעם 7טען יוני איז פּאָרגעקומען די לוויה פון קושטשן, וועלכער איז ערמאָרדעט געוואָרען דורך יו־דען בּיים ארויסגיין פון טאַנץ קלאַס; צוליבּ די דאָ־זיגע אומשטענדען פון דעם מאָרד איז קושטשן איינ געאָרדנט געוואָרען א פייערליכע לוויה; פערשטעהט זיך אז די שטימונגען פון דעם המון זענען געווען צערייצטע; דאָס האָבּען אויסגענוצט עטליכע פער־שוין אין דער ערשטער רייה פּאַנאַסיוק, כדי מיטצו־רייסען דעם המון צו בּעגעהן עקסצעסען געגען יודען.

די עקסצעסען האָבּען אָנגענומען א בּרייטען כאַ־ראַקטער ס'זענען געווען פיל פערוואונדעטע 2 זע־נען געשטאָרבּען פון די וואונדען, מ'האָט אויסגע האַקט שויבּען, דעמאָלירט געשעפטען און וואוינונ גען; דאָס איז א פערבּרעך וואָס איז פאַרגעזעהען אין אַרט. 163 פון שטראָף קאָדעקס.

ווער פון די בּעשולדיגטע האָט זיך בּעטייליגט אין די עקסצעסען?

אויפן גרונט פון די ערקלערונגען וואָס דאָס גע־ריכט האָט געהערט פון פּאַנאַסיוקן, פון די פּאָליציאַנ טען און געליטענע, איז זיכער אז ס'האָבּען זיך בּע־טייליגט קודם כל פּאַנאַסיוק, קאָזלאָווסקי, מאַרצינ־טשוק, און זיגמאַנסקי. דאַן אויך זשוקאָווא, מאָזש־דזשער, בּעלסקי, אַלעשטשיק, יאַראָשעוויטש, ראָמאַנ טשוק און פּלאַצקי —

זיי זענען געווען אויף דער לוויה און געלאָפען מיטן המון אין שטאָט אריין; כמעט אַלע האָט די פּאָ ליציי געכאַפּט אויף דער הייסער מיכוט.

די הויפּט שולדיגע זענען פּאַנאַסיוק, קאָזלאָווסקי מאַרצינטשוק, זיגמאַנסקי; ווען נישט פּאַנאַסיוק וואָל טען אפשר די עקסצעסען בּכלל נישט אויסגעבּראָכען; ער האָט אויפגעהעצט און אָנגעפיהרט מיטן המון.

די איבּעריגע זענען געווען בּלויז בּלינדע אויס־פיהרער פון זיין ווילען, וועלכע האָבּען אפשר חרטה אויף זייערע מעשים.

קוואַליפיצירענדיג דעם פערבּרעך פון די הויפּט־שולדיגע האָט דאָס געריכט געהאַנדעלט אין הסכם מיט אַנ'ענטשיידונג פון העכסטען געריכט. אז אויבּ עמיצער ווערט געמשפּט לויטן אַרט. 163 פאר בּעטיי ליגען זיך אין די אומרוהען, קען ער גלייכצייטיג שוין נישט ווערען געמשפּט לויטן אַרט. 154 פאר אויפ־העצען דערצו.

בּנוגע די איבּעריגע — זשוקאָווסקי, בּיאַליצקי, רודזיאַק, זאַיקאָ, נאַרייקאָ, לאַסאָטע איז זייער שולד נישט דערוויזען געוואָרען.

זשוקאָווסקי איז אמת געווען אויפן „צמענטאַזש" שפּעטער זיך אויך בּעטייליגט אין דער פערזאַמלונג אויפן פעלדעל בּיים פּראַוואָסלאַוונעם „צמענטאַזש" און געשריגען „נידער מיט יודען" (פּרעטש ז'זשי־דאַמי), „זאָל לעבּען פּוילען". אָבּער אין די דאָזיגע ווערטער איז שווער איינצוזעהען אַנ'אויפפאָדערונג צו בּעגעהן א פערבּרעך; זיין דירעקטער אָנטייל אין די עקסצעסען איז נישט דערוויזען געוואָרען.

אויך בּנוגע די איבּעריגע איז נישט קלאָר, צי זיי זענען געווען צווישען המון און אויבּ יאָ, צי איז עס נישט געווען צופעליג, דאָס הייסט צי זיי האָבּען זיך בּעוואוסטזיניג בּעטייליגט אין די געשעהענישען.

דעסגלייכען לאַסאָטע — ער איז אויפ'ן „צמענ־טאַזש" נישט געווען און מיטן המון נישט געלאָ־פען; אפשר זייענדיג שיכור האָט ער יאָ געשריגען „שלאָגט יודען". אָבּער ער האָט עס אפשר געטאָן נישט בּעוואוסטזיניג; פּאָליציי האָט איהם פערהאַל־טען שוין נאָך די עקסצעסען. ווען ער האָט זיך גע־ראַנגעלט מיט א „זשידעק" אָבּער דאָס האָט צום פּראָצעס קיין שייכות נישט; יעזוערסקיס ערקלערונג אז לאַסאָטע האָט געהאַט א מעסער האָט זיך נישט בּעשטעטיגט.

בּיים אויסמעסטען די שטראָף איז **דאָס גע־ריכט אריבּער צום טאָג אָרדנונג איבּער די רעדעס פון בּיידע צדדים וועגען תּל־מוד. וועגען דער יודישער פראַגע און דאָס גלייכען. האַלטענדיג אז עס איז בּכלל נישט געווען נויטיג אזוי צו פער־בּרייטערען די ראַהמען פון דעם פּראָ־צעס.**

די זאַך איז פאָרגעקומען פּשוט: **פאַראַן אַנ'אומווילען מצד א טייל קריסטען צו יו־דען**; דאָס האָבּען אויסגענוצט פּאַנאַסיוק און אַנ־דערע בּעת דער לוויה נישט פערשטייענדיג אז אויבּ **א יוד האָט ערמאָרדעט קושטשן, הייסט עס נישט, אז אַלע יודען טראָגען דער־פאַר די פעראַנטוואָרטליכקייט**, פּונקט ווי פאר א פערבּרעך פון איין קריסט קען מען נישט בּע־שולדיגען אַלע קריסטען.

פּאַנאַסיוק האָט מיט זיין אַניטאַציע צוגעטראָפען שטימונגען פון המון און זיי מיטגעריסען אין שטאָט אריין.

דאָס געריכט האָט געגעבּען די ...יגטע קליינע, זעהר קליינע שטראָף; בּנוגע פּאַנאַסיוקן איז גענומען געוואָרען אין בּעטראַכט, אז ער איז בּיז־איצט נישט געווען בּעשטראָפט און אז ער האָט זיך מודה געווען; דאָס געריכט האָפט אז **פּאַנאַסיוק וועט קומען צום שכל**. אזא אַרט קאַמף מיט יודען קען בּרענגען שאָדען דער פּוילישער מלוכה, דערהויפּט אויפן אינטערנאַציאָנאַלען באָדען.

די איבּעריגע האָבּען בּעקומען מילדע שטראָפען ווייל די אָנשטרענגונג פון שלעכטען ווילען איז בּיי זיי געווען נאָך קלענער.

פאַרוואָס איז 4 פון זיי די שטראָף געוואָרען אָפּגעלייגט?

מאַרצינטשוק'ן דערפאַר, וואָס אלס פרייוויליגער פון יאָהר 1920 האָט ער פערדינסטען פאר פּוילען, זשוקאָוואַן אלס פרוי וואָס איז בּיז איצט נישט געווען בּעשטראָפט; יאַראָשעוויטשן און פּלאַצקין אלס מינ־דעריעהריגע.

די ציווילע תביעות זענען נישט אָנערקענט געוואָ־רען, ווייל ס'איז נישט געוואָרען פעסטגעשטעלט דורך די ציוויל מאָהנער און דורך די געליטענע ווי־פיל זיי האָבּען געמאַכט הזק.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15. טעל. 49-07
ספּעציאַל־אַרצט פאר מענער־שוועכע־בּעהאַנדלונג און סעקסועלע בּעראַטונג.
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָווענד.
זונטאָג פון 9—1 פאַרמיטאָג.

Dr. R. Zaclwasser
כירורג
צעגעלניאַנאַ 19, טעל. 125-17
נעמט אָן פון 1—2 און פון 4—6.30.

געריכטס - עקזעקוציעס פון אונבעוועגליכע גיטער.

ליציטאציע.

ביי דער ליציטאציע מוזען אפגעהיטען ווערען פאלגענדע כללים:

ווער ס'וויל אנטיילנעמען אין דער ליציטאציע, מוז אריינטראגען א וואדיום אין דער הויך פון איין צענטעל פון דער אפגעשאצטער סומע. דער מלוכה־אוצר און די מאהנער, וועמענס פרעטענסיע איבערשטייגט די הויך פון וואדיום, זענען פון דער דאזיגער פליכט בעפרייט.

אויף דער ערשטער ליציטאציע, טאר דאס אויסגעשטעלטע הויז נישט פערקויפט ווערען ביליגער ,ווי דריי פערטלעך פון דער אפגעשאצטער סומע.

דער קויפער מוז אויך איבערנעמען געוויסע התחייבות'ן, וועלכע האבען בעלאסטעט דאס הויז איידער די עקזעקוציע איז אונטערגענומען געווארען.

דעם פערקויף פיהרט דורך דער קאמארניק עפענטליך אונטער דער השגחה פון א ריכטער. דער קאמארניק מוז ערקלערען, וואס פארא הויז ווערט פערקויפט, פון וויפיל די ליציטאציע וועט זיך אנהייבען, דעם בעטראך פון וואדיום, ווען מ'דארף בעצאהלען דעם קויפס־פרייז, וואסערע פארלעגנע שטייער־התחייבות בעלאסטען דאס הויז אנדערע חובות און רענטען.

די ליציטאציע קומט פאר מינדליך. שריפטליכע אפערטען טארען נישט אנגענומען ווערען. דער בעל־חוב און די אמטליכע פערזאנען האבען נישט קיין רעכט זיך צו בעטייליגען אין דער ליציטאציע.

אנטיילנעמען אין דער ליציטאציע מעג מען אויך דורך בעפולמעכטיגטע, וועלכע מוזען פארשטעלען רעיענטאלע בעשטעטיגונגען.

גילטיג איז די ליציטאציע, ווען ס'שטעלט זיך אפילו איין קויפער. די שטייגערונג קאן נישט זיין ניגער בעטרעפען ווי א האלבען פראצענט פון דער אויסגערופענער סומע. אלענפאלס איז געגוג הונדערט גילדען. די פארגעלייגטע סומע בינדט אזוי לאנג דעם ליציטאנט, כל־זמן א צווייטער האט נישט פארגעלייגט א העכערע סומע. אויב נאך דריי אויסרופען לייגט קיינער נישט פאר קיין העכערע סומע, ווערט די ליציטאציע געשלאסען.

דאס גרויסע געווינס פון דער II קלאס, 34 מלוכה־לאטעריע

50.000 זל.

אויף נומער 141211

ווי אויך דער 2־טער טאג־געווינס

25.000 זל.

אויף נומער 89890

זענען שוין געפאלען

ביי WOLANOW

געדענקט! וואלאנאוו מאכט רייך!!

בעפאלען יוד. הערינג־הענדלער אויפן באלוטער מארק

דער 2־טער קליינהענדלער־פאראיין, זגערזשער 38, מעלדעט אונז, אז פרייטאג ווען די יודישע הערינג־הענדלער זענען געשטאנען אויף דעם באלוטער פלאץ זענען זיי בעפאלען געווארען פון כוליגאנעס מיט די ווילדעסטע העצגעשרייען, אויך געשלאגען און די סחורה צוראבירט. פארשטעהער פון 2־טען קליינהענדלער־פאראיין האבען באלד אינטערוועניערט ביים דעפוטאט, פראזעס ל. מינצבערג. נאך גרויסע מיה איז געלונגען די אנפאלען אפצושטעלען און די כוליגאנעס ארעסטירט. עס זענען צושלאגען געווארען פאלגענדע יודישע הערינג־הענדלער: מאטעל פרענקעל, ריבנא 11; חיים הערשעל קראפט, פיעפשאווא 12; הערש אייזענביך, פיעפשאווא 6; רבקה בראהמאן, וואלבארסקא 10; מאניע פרענקעל, בערזק יאסעלע ויטשא 18.

היינט פערזאמלונג פון שערער־ארבייטער

די שערער־סעקציע ביי דער יודישער אפט. פון קלאסען־טעקסטיל־פעראיין איז מודיע, אז די לעצטע צייט פיהרט דער שערער־פעראיין ,זאוואדזקא 4, א ברייטע פראפעסיאנעלע טעטיגקייט.

עס ווערען דערלעדיגט כסדר קאנפליקטען און אדורכגעפיהרט אינטערווענצען לטובת די שערער.

די שערער הויבען אן פערשטיין, אז אויסערן פעראיין; זענען זיי א רעכטלאזע מאסע, מיט וועלכער מ'קאן טון, וואס מ'וויל.

אין צוזאמענהאנג מיט דער ווערבי'ר־אקציע וואס עס פיהרט די צענטראל־קאמיסיע פון די קלאסען־פעראיינען, פיהרט אויך דער שערער־פעראיין א לעבהאפטע ווערבי'ר־ארבייט. עס קומען צו כסדר נייע מיטגלידער.

איז צוזאמענהאנג דערמיט ווערט איינגעארדענט היינט זונטאג, 5 א זייגער נאכמ. אין אייגענעם לאקאל זאוואדזקא 4, א גרויסע שערער־פערזאמלונג ,ווי ס'וועלען בעהאנדעלט ווערען א רייה ברענענדע פראגען פון שערער־לעבען.

ס'איז דער חוב פון אלע לאדזער שערער צו זיין אויף דער פערזאמלונג.

ווינטער־סעזאן אין טרוסקאוויעץ

דעם 1־טען דעצעמבער ווערט אין טרוסקאוויעץ געעפענט דער ווינטער־סעזאן, וואס וועט דויערען ביז דעם 1־טען מערץ 1936. בעת'ן ווינטער־סעזאן זענען טעטיג אלע ווילעס און פענסיאנאטען, וואס ווערען גוט בעהייצט. אויך די באד־אנשטאלטען זענען גוט צוגעגרייט פאר'ן ווינטער־סעזאן. די בעוואוסטע טרוסקאוויעצער וואסערן ווערען ארויסגעגעבען צו טרינקען אין א בעהייצטען בנין. מ'דארף בעמערקען, אז א דאנק דעם, וואס טרוסקאוויעץ ליגט אין א טאל, וואס איז פון אלע זייטען ארומגערינגעלט מיט וואלד, איז דער קורארט א גלענצענדע קלימאטישע סטאציע.

היי־יאהר ווינטער וועלען אין טרוסקאוויעץ ארדינירען 6 דאקטוירים, וואס עס גאראנטירט פאר די קור־געסט א גוטע מעדיצינישע אויפזיכט.

ציהונג פון דער מלוכה־לאטעריע

2־טע קלאס: 1־טער טאג

50.000 zł. — 141211.
20.000 zł. — 50756.
10.000 zł. — 189117.
5.000 zł. — 81463, 111884.
2.000 zł. — 8126, 99262. 148129, 157516.
1,000 zł. — 42158, 49580. 55162, 59213, 162917.
500 zł. — 2850, 33825, 48249. 60683, 77734, 83902, 155819, 157010. 161355, 170178.
400 zł. — 4, 773, 37412. 48307, 48464 59097, 69328, 75126, 123801. 143153, 174893.
250 zł. — 11996, 23905. 29979. 35833, 43120, 44567, 44927, 56094, 70392. 74660, 78511, 85836, 94821, 100907. 136150, 139193, 150929, 182150, 185307. 194586.
200 zł. — 9098, 11196. 14623. 15678, 16843, 21007, 26940, 27506, 34299. 34337, 41678, 43054, 73711, 76041. 76903, 78358, 83684. 85059, 87994. 90352, 114911, 123547, 127392, 132281. 140007, 140051, 145462, 153907. 155751. 177566, 184934, 187308.

CIĄGNIENIE PIERWSZE.

Wygrane po 50 zł., z literą s po 150 zł.

31s 142 374 473 631 893 947s 64 1203s 235 580s 617s 896 99 2418 513 80 878s 3029 507 690s 842 4044 60s 113s 296s 380s 625 37 5245 61s 97s 430s 63 562 84 796 542s 956 6150 380 461s 79 657 7116 408s 507s 39 678 862 8052s 213s 306s 85 527s 607 31s 742 9160s 419s 617s 934.

10268 319 773s 11089 270s 470 765 808 90s 913s 23s 90 12220 9 304 717 835 13550 71s 670 14333s 452 522s 732s 813s 91 994 15031 161s 486 839 938 16205s 39s 88s 360 440 4 558 636s 700 800s 906 17221s 49 383 91 412 736s 874s 75s 18064s 830 19254 575 759.

20816 31 985 21264 560 95s 650s 925 22051 139 59 647 61 911 23096s 163 579 88 755 78s 24033s 6 411s 553 892s 25035 103s 42 419 500 39 677s 799s 26034 308s 11s 779s 27092s 194 377s 489 639s 759 871 28092s 304 420s 45s 725s 900 980 29160 460s 616.

30034 262s 530 72s 635s 72 82s 767 806 904 31345s 540s 51 774 850 8 84s 32028s 75s 120s 612s 78s 909s 33049 98 279 526 56 722 72s 932s 34139 311 698 772s 35286 430 69s 76 528s 76s 609 723 812 40 36357 62 495s 540 736 873 37271 619s 32 93 5s 827s 38115 377 84 604 795s 994 39026 7s 163 249 98s 428 606s 733 92s 955 98.

40054 183s 391s 416s 2s6 595 659 41260 87s 328 55 77 544 62 788s 855 93 723 42027s 128s 480 504 771 96 43153 730s 974 44173 290 851 45053 461s 697s 836 46348s 77s 579 717 33 47170 222s 923s 4s 48301s 55 729 49166s 313 752 819s.

50172s 301 77s 651s 831s 51123 61s 238 365 882 964 52355s 92s 457 679s 53292 481 584 604s 54063s 585 750 832 55026s 129s 54s 237 45s 98 122s 435 528s 52s 690 798 922 56033 125 90 229s 343s 443 50s 694 885 57062s 240s 61 543 6 687 755 936 58064 284 394s 456 55 527s 63s 683s 79s 931s 422 45s 60 59240s 9 322s 535s 652 743s

60064 506 759 61221 39 415s 758 68 82s 62150s 270s 86s 434 802s 10 923 54s 63187s 72 431s 56 308 92 902 27s 99 64234 50 649 802 947 65072 595 634s 723s 47s 960s 66205 86s 444 543s 32 778s 818 62 919 56 67029 195 474 752s 807 929s 63 68149 364 466s 583 846 960s 69006 97s 574 94s 631 855.

70069 190 269s 86s 566s 72s 608 762 76s 877s 71129 377 90s 578 932s 72158s 617 287 360 695s 735 73341 440 884 74098s 310 95 423s 530 746s 947 93s 75089s 407s 519 776 76549s 618s 96 934 77252 447 564s 667s 728 78122s 482 583s 818s 89s 79227 602 37s 724 64s 825 42 50 919s.

80009 88 151 82 349s 51s 842 90s 81170s 85s 518s 978 82063 401s 725 907s 83829 951 84006s 116s 424 812s 954s 85189s 226s 307 92s 526 637 746 834s 81s 984s 86089 257s 656 788 87067s 218 652 943 88073s 515 610 73 812 95 89109s 571 817 68.

90096 436s 91170 350s 79 535 751 856s 988s 92100 427 534 63s 78s 81 886 947 93227 630 45s 701 94061s 399s 95006 245 307s 415 35 519s 96051s 66s 76s 171 344s 53 95s 580 631 97064 105s 206s 24 98142 243s 327s 441 602s 96 910 11 84s 99052 438 697 978s.

100118 261 337s 453s 81 9 101408s 522 777s 947 102266 401 539 84 103236s 438 659s 917s 104042 754 984s 93 105119s 229 413 34 811 22s 85 917s 107042 109 41s 247 49 70 354 497 553 861s 108522 86 109003s 184 822s 110010s 254s 62 463 767s 969s 111076s 149s 279s 807 29 112232 517 603s 884s 113271 503 764 907 114065 479 93s 705 26 836s 49 115000 128s 202s 40 603s 810 116024 194 352s 481 806 63s 117312 82s 636 925 54 118072 112 30s 4 216 62 323 90 598s 632s 800 38 901s 14 119096s 253s 502 9s 49 624 69s 783 942s.

120063 630s 701 19 121307 466 694s 772 122140s 501 696s 730s 978 123378s 90 501s 61 693 761s 935s 89s 124276 571s 615 753s 125068s 112s 394 481 510s 753 907 126063 161s 343 411s 764s 913 127061 137s 212 336 95 402 716 873s 128113 370s 773 811s 970 129041 350s 78 539s 612 718 859

130075 375 848 942 96s 131375 89s 835 83 804 903s 132060 181s 260 369 425 50s 997s 133005s 112 273 341s 614 59 766s 134135s 71s 233 414s 62s 638 718 135009s 105 709 833 136268 93 331 409 577s 860 95 137056 86s 434s 774 855 968 138050 418s 37 657s 71 806 946 139103s 85 374 416 607s 787s 911

140077 567s 611s 839 41s 6 141022 219 645 749 918 24s 142326s 489s 143016 59 810s 95 939 144148 50 483 747 828s 47s 971 145045s 882 146557s 664 714 73s 821s 83 147267 314 98s 435 57s 706 57s 148050 365 458s 589 149366s 524s 774s 800.

150096 107s 79s 952 151045 90s 180s 383 400 764s 152055 156s 286 335 713 56s 814s 27 153019 177s 229 79 304 91s 527 9s 685 805s 154168s 82 305 519 28 66s 631 81 155084 133s 546 772 156250 494 809 949 157450s 70s 82 928s 158095 131 630s 929 159044 140s 460s 602 36

160131 466s 790 161204 44 300s 67 633s 162076 338s 84 562s 736 67s 163266 565 630s 97s 961 164073 85 103 494 766 952s 165224 548s 610 727 847 54s 166194 748 167033 38 320 441 597 890s 982 168456 619s 766 887s 169084s 237s 48s 624

170042s 187 620s 847 171133 80 327 439 810s 71 911s 172073s 599 608 38s 63 718s 45 885 173513s 968 174169 215 537s 97 661 704 175515 650 837 979 98s 176104s 362 721s 52 831s 177119 207 312s 45 70 694s 96 800s 178111 28 208 723s 945 179017 281 413 15 16 774

180262 90s 657s 703s 981s 181169 354s 962 182070s 229 39 87 601s 183020 191 397s 597 637 184294 438 614s 38 69 809s 185307 186296 558 73 718 33 908 21s 187035 100 192 223s 326 59 76 573 985s 188045s 98 248 482s 189014 156s 49 564 646 745s 844

190052s 193 244 554s 191110s 262 422 652 831s 933 192159 61 727 193631 71 19417s 64s 647s 70 903 30s.

CIĄGNIENIE DRUGIE.

Wygrana dzienna **25.000 zł.** na nr. 188166.

50.000 zł. — 148915.
10.000 zł. — 31925 84084.
5.000 zł. — 33841.
2.000 — 98189 139978.
1.000 zł. — 12045 28921 29526 55181 112810 120265 158680 160775.
500 zł. — 179015.
400 zł. — 5535 13184 19527 43469 62854 97062 128701 147945 150109 161806.
250 zł. — 1407 28305 30122 41883 63621 68185 79506 79762 99519 104739 113812 121576 135004 141688 142902 160121 162520 169450 184520 193312 193450.
200 zł. — 1026 2866 9820 24764 29502 31476 31498 37547 43131 53552 57471 61960 64437 67255 74018 74620 90820 94645 100933 105737 108750 113240 117499 117857 127408 135288 141398 157625 162071 166633 167664 176861 176984 184223 194795.

Wygrane po 50 zł., z literą s po 150 zł.

273s 306s 537 1554s 668 928 94s 2471 621 3040 299 504s 632 835 967 5489 717s 80s 87s 870 913 37 6055s 328s 7043 63s 493 9019s 486s

10730s 852 85 11201 440 510 99 663s 745s 12029 216s 301 545 604s 84 13367 14001s 594 881 15514 16298 356 91 459 825 17014 60 414s 959s 18295s 329s 462 67 797 19013 120 981s

20334s 21442 22564 716s 932s 23650s 24237 583s 954s 25282 348s 27364 414 869s 99s 28090 670 715s 29667 91.

31637s 32006 268s 338 641 751 802 80s 996s 33209s 23s 369s 411 980s 34027 318 466 511s 18 29 713s 35130 420s 46 79 725 36124s 364 81s 404 557s 37253 564s 896 963 38454 39569 623 965.

40620 821 41120 414s 65 77 539s 659s 835 953 42069 77 452s 748 43210 96 392s 920 32s 45008 16s 692 96 46244s 47124 235 393 629 48203 604 75 948s 4421 83s 622s 85.

50952s 51339 493 52525s 94 630 53537s 758 54360s 435 55039s 115s 229 369 579s 56187 674 57531 511s 775s 819 58012s 620s 59361s 516 742 49.

60602 61420s 962s 62105s 369 543 93 65528 737s 841s 67255s 946 60 68075s 194 469 512 60 79 69189 267s 415 41s 620s.

70378s 447 862 66 71961 72015 181 73889s 74473s 651s 76 75346 970 76265 925s 77362s 926 78426 28s 79082 96 390s 444 872 934s.

80879 81673 768 850s 82352 472s 95s 684s 730 990 83064s 97s 243 389s 943 84119 298s 85238s 40 86 692s 873s 941s 86143s 228s 89 460 93s 672s 76 713 87124s 580 825s 69s 923 88302 89168.

90198 314 95s 870 931 92003s 190s 403s 510 773 941 93041 205 509s 94249 743s 55s 907 95426s 96217 740s 97013s 210s 98180 772 885 99293s 846s.

100104s 83.

101034 618s 875s 102445 103350 104525 96s 921 105345 914s 106125 403s 758 107220s 564 108091 236s 600 777s 889 999 109989.

111621 41 952s 112298 393s 543s 701 70 113168s 548 937 116356 117693s 828s 939s 118441 922 548 937 116356 107693s 828s 939s 118441 922 119169s 96s 274 310s 39 533s 652s.

120135 636s 728 92 846 121104 27s 965s 122089s 873 125127s 486s 507s 682 99 126220 439 127239 183 693 945s 56 123068s 158 409 784 124025 582 128116 332 129231.

130382 414s 900 131068s 707 938 132317 133462s 134129 80s 687 802 67s 902s 67 135041 699 136290s 319s 807 137634s 738 138133 738 61 139735 834s.

140766 141407 33 593s 142365s 594s 143015s 29 267 144013 77 204 27 848s 145348s 146543 147850 148335 734 973s 149153 465.

151695s 739 900 152272s 966s 153092 377 421 797 154136 83 568s 155504 55 937s 156751s 899 911s 157093s 158057s 365s 872 159133s 234s 643 763s.

160121 814 926s 161647s 162393 163139s 346 164108s 558s 836s 165119 794 166470s 593s 602 80s 897 167029s 606s 706 969s 168360 169411s.

170051 858 914 171085s 332s 172390 928 173249 585 955 174078 171 477 665 969 175027s 177s 401s 80s 176352s 888s 947s 177368 178000 764 179778s

180355 59 690s 181078 92s 424s 182170 416s 47s 790 817 901 183212 60s 304 184752 56 185152 230 186805s 187032s 267 576 188054 711 189622s 841.

190269 80s 674s 901s 191402s 99s 629s 785 973s 192151s 225s 301s 676 193354s 492 515s 59 717s 811s 87.

CIĄGNIENIE 3-cie.

Wygrane po 50 zł., z literą s, po 150 zł.

407 606s 739 1090s 127 397s 2305s 59s 440 62s 500s 42 602 899 3519s 57 846 4000s 11s 5113s 24s 440 686 758 910s 7446 531 608 708 8281 624s 723 9126s 688 980

10238s 311 425 11034 124 206s 99 343 813 975 12115s 308s 503 13032 58s 204 306 531 645 14103s 700s 15297s 869 964s 16250s 92s 17144s 668 818s 18415s 538 653 89 19546s 55 895 959

20587 21600 983s 22277s 516 742 23383 97 549 24146 412s 48 54s 788s 26112 788s 27317s 443 28522 31s 29137s 217 416s 520 628s 761s

30976s 31062s 596 704s 868s 71s 966 32061 132 358 60s 829s 918 91 34777 35125 258s 71 802 36212 439 84s 672s 771s 823s 37233s 52s 504 38130 329s 44 95 548 939 90s 39071s 370s 930 61

40691 896s 41589s 853 975 90 42088s 202 442s 671 43157 378 474s 44236 671 783 45420s 993s 43609 748 75 971 88s 47104 389s 494s 537 73 48678 49866s 99s

50449 513 660s 51148 736s 52222s 99 982s 53450 826 54208s 76s 455s 58 55239 899 902 56091s 154s 64 57260s 749s 57s 58104 218 466 59394

60189s 360s 980 61045s 98s 102 219s 79s 320 69 597s 62163s 63160s 378s 411 672s 95 725s 64119 210 87 835 65144s 343 636 66484 939s 67062s 407 644 914 34 68361 65s 987 69030s 253s 693s 737s 849s

70873s 71623 776 72223 585 73208s 468 74409 75136 582s 76122s 258s 651 77276 676 78012s 77 618s

80306 84s 81785s 82660 83518s 692 734 84075 316 569 85011 393 409s 86163 292s 621 87523s 657s 991 88203s 09s 89542s 708 62s 824

90102s 516 91133 92161s 244 652s 67s 864s 950 93133s 624 921 94058 147 342 96273 302 410s 97507s 97 714 98279s 535s 99764 67

100346 101099 775s 841 933 102036s 245 878s 103228 62s 849s 104160 353 512s 841s 49s 105097 980 106498 801 08 107805s 108076 265 746 806 109114s 626s 819s 904 13.

110072s 718 92s 112206 324 540 113436 673s 812s 85 909 114296s 692s 976 115154s 93s 541 116516 66s 734s 118050 66 118s 837 119108s 13s 578s 602.

120196s 97 364 121453s 532 122303s 623 123259 124518 125321 602s 126640 127074 128943 129342s 495.

130278 341s 500s 993s 132149s 133117 403s 562 889 134616s 83s 135181s 583 783 954 136121s 318s 137020s 52s 138 237 984s 138009 58s 472s 766 139074s 316s 42s 468 574s 608 93s.

140297 141351s 142181s 418s 892s 144024 315s 635 145147 68s 327 413 610 146138 308 147122s 230 303s 824 148943s 86s 149850.

150445s 151580 152875 153794 904s 154058 187s 229s 513s 641 917s 155030s 499 625s 156643s 157201s 79 412 657 823s 158350s 676s 922s 159008s 512s 93 915.

160661 161166 705 936 162030 67s 297 163067s 255 321s 165148 166818 167025s 188 559s 781 168408 699s 169251 46 563s 985.

170080s 524 27 171229 740s 172002s 451 80 569 957s 173592 174126 236s 827s 950 175079 235 422 65s 502 801s 176113s 15 565 944 178149 306s 610 179092 212 16s 404 547s.

180191 319 99 181450 182102 30 99 357s 996 183572s 184645s 947s 185141 544s 667 707s 187698s 188021s 51s 86 835s 189223s.

191246s 192423 781s 909s 193169 330 612s 264 33 899 194134 555s.

טעאַטער, מוזיק און פֿאַרוויילונג (קאָמוניקאַטען)

לעצטע טעג „אַ חתונה אין תּפיסה“ מיט דינה האַלפּערן אין „ראָזמאַיטאָשטשי“

די סענסאַציאָנעלע פֿאָרשטעלונג „אַ חתונה אין תּפיסה“ מיט דער קינסטלערין דינה האַלפּערן אין „ראָזמאַיטאָשטשי“, ווערט שוין געשפּילט די לעצטע טעג. דינה האַלפּערן מיט איהר אַנסאַמבל פֿאַרלאָזען שוין אין קורצען לאָדז. זיי זענען איינגעלאַדען אין אַ ריי גרעסערע שטעט אין פּוילען אויף גאַסטשפּילען.

היינט, זונטאָג 4.15 נאָכמ. (צו ביליגע פּרייזען) און 9.15 אָווענד ווערט געשפּילט „אַ חתונה אין תּפיסה“ מיט דער בעליבטער קינסטלערין דינה האַלפּערן אין דער הויפּט-ראָל. אין דער פֿאָרשטעלונג נעמען אַנטייל סעם בראַנעצקי, באַשע ליבגאָלד, נינאַ סיבירצעוואַ, מאַקסימאָוו אָרליוק, פֿרידמאַן, לוקסענבערג א. אַ.

דזשעק רעכטצייט אין פֿילהאַרמאָניע

היינט 12 פֿאַרמיטאָג קומט פֿאָר אין פֿילהאַרמאָניע אַ גרויסע פּאָפּולערע פֿאָרשטעלונג. עס ווערט געשפּילט די שטאַרק אויסגענומענע מוזיקאַלישע אָפּערעטע „איציקעל גנב“ מיט רעכטצייט’ן אין דער הויפּט-ראָלע.

לעצטע אויפֿטריטען פֿון דער ווינער אָפּערעטען טרופּע אין פֿילהאַרמאָניע

היינט, זונטאָג 4.30 נאָכמיטאָג און 8.30 אָווענד ווערען געשפּילט די צוויי לעצטע פֿאָרשטעלונגען פֿון דער וועלט-בעריהמטער ווינער אָפּערעטען-טרופּע מיט די גוט-בעקאַנטע אַרטיסטען-קינסטלער גרינבוים און פֿאַרקאַס בראַש.

דורך די פּאָר געציילטע פֿאָרשטעלונגען, וואָס די ווינער האָבען געגעבען אין לאָדז איז זיי געלונגען זיך קונה שם צו זיין און צו געווינען די אַלגעמיינע אָנערקענונג.

אויפֿטריט פֿון דאָראַ קאַלינובנאַ אין פֿילהאַרמאָניע

דער דירעקציע פֿון פֿילהאַרמאָניע איז געלונגען צו פּועל’ן ביי דער בעריהמטער קינסטלערין דאָראַ קאַלינובנאַ צו געבען איין איינציגען געזעגנונגס-קאָנצערט פֿאַר איהר אָפּפֿאָהר נאָך אויסלאַנד אויף אַ טורנע.

וועגען טערמין פֿון קאָנצערט וועט בעזונדערס מיטגעטיילט ווערען.

פֿון פּוילישען טעאַטער

אין שטאָטישען פּוילישען טעאַטער ווערט היינט 4 נאָכמ. געשפּילט „טאַ וויענצעי ניזש מילאָשטשי“. אין אָווענד — „קזשיק“.

Dr. med. H. LUBICZ

פֿאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקה.
צעגעלניאַנאַ 7 (פֿריהער 43), טעל. 141-32
קאָמפּאַנגאַנג-שעה 8—10, 12—2 און 5—8 אָווענד.
זונטאָג פֿון 9—11 בייטאָג אוי יום-טוב פֿון 9—1

לאַנד-בעראַטונג פֿון די אַלג. קבוצים אין פּוילען

נעכטען אָווענד האָט זיך אין גרויסען זאַל פֿון קלוב „באָראָכאָוו“ אין לאָדז געעפֿענט די 4-טע לאַנד-בעראַטונג פֿון די אַלגעמיינע קיבוצים (גוש כללי) אין פּוילען.

צו דער בעראַטונג זענען זיך צוזאַמענגעקומען דעלעגאַטען פֿון דער גאַנצער צעשפּרייטער און אויסגעוואַקסענער הכשרה-בעוועגונג פֿון „החלוץ“ אין פּוילען, וואָס קאָנצענטרירען זיך אין 127 פּונקטען מיט איבער 6000 חברים אין די ראַיאָנען פֿון לאָדז, ביאַליסטאָק, ווילנע, קיעלץ, באַראַנאָוויטש, לוצק, יוערבע, בריסק, גראָכאָוו און זאַגלעמביע.

אויף דער בעראַטונג וועלען בעהאַנדעלט ווערען אַלע וויכטיגסטע פֿראַגען און פּראָבלעמען פֿון קבוצ’שען לעבען אין ליכט פֿון דער ווירקליכקייט אין וועלכער זיי געפֿינען זיך ביי היינט צו טאָג.

אויפֿ’ן טאָג-אָרדנונג געפֿינען זיך פֿאָלגענדע פֿראַגען, צו בעהאַנדלען: 1) די לאַגע פֿון דער חלוצישער בעוועגונג ביי היינט צו טאָג, 2) קולטור-אַרבייט אין די סניפֿים און קבוצים, 3) עליה-פּראָבלעמען און 4) אָרגאַניזאַציאָנעלע פֿראַגען.

דער הויפּט-ציל פֿון דער בעראַטונג איז צו פֿאַרשטאַרקען, קאָנסאָלידירען, און פֿאַראיינהייטליכען דעם עקאָנאָמישען און קולטור’עלען מצב אין די קבוצים און אויסגלייכען זייער לעבענס-ניוואָ, שאַפֿען צענטראַלע אינסטיטוציעס און רעסאָרטען וועלכע זאָלען קאָנצענטרירען און פֿיהרען מיט אַלע אַרבייטס-געביטען אין די קבוצים פֿון פּוי"ן. (ווי שאַפֿען אַ צענטראַלען סעקרעטאַריאַט, עליה-רעסאָרט, לייה- און שפּאָר-קאַסעס, קראַנקען-קאַסע, קולטור-אַמט, צענטראַלע וואַנדער - ביבליאָטעקען א. ד. גל.)

דאָס אָרט פֿון דער בעראַטונג איז ספּעציעל אויסגעקליבען געוואָרען אין לאָדז, ווייל דאָ געפֿינט זיך דער גרעסטער און בעיקר דער עקאָנאָמיש-איינגעפֿונדעוועטסטער קבוץ אין פּוילען, וועלכער דאַרף דינען פֿאַר אַ מוסטער אויך פֿאַר אַנדערע קבוצים אין פּוילען.

צו דער בעראַטונג זענען געקומען ביי 100 דעלעגאַטען, צווישען וועלכע פֿיל זענען חברים פֿון א"י, שליחים פֿון דער הסתדרות צו אַרבייטען אין דער החלוץ-בעוועגונג.

די בעראַטונגען וועלען דויערן ביז’ן 18 ד.ח.

טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי“ ציגעל-גאַס 27, טעל. 112-25 — אָנפ. י. ק-עלמאַן —

סענסאַציע! ● רעוואָלוציע!
שטורמישער ערפֿאָלג!
היינט, 4.15 בייטאָג (צו ביליגע פּרייזען) און 9.15 אָווענט די בעליבטע און בעגאַבטע קינסטלערין
דינה האַלפּערן
צוזאַמען מיט איהר פּאַרטנער סעם בראַנעצקי און גאַנצען אַנסאַמבל
„אַ חתונה אין תּפיסה“
אין 3 אַקטען פֿון אַ גאַנצער
הערליכע אויסשטאַטונג! — ליכט-עפֿעקטען!
ספּעציעלער עלעקטרישער קאָנסטרוקציע-שטוהל.
בעמערקונג: היינט 4.15 בייטאָג. קאָן יעדער בילעט (אַ חוץ גאַלעריע) מיטנעמען אַ קינד ביז 8 יאָהר אומזיסט.
בילעטען פֿון 11 פֿריה אַ גאַנצען טאָג צו בעקומען אין קאַסע פֿון טעאַטער „Rozmaitości“.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

זונטאָג, ד. 17-טען נאָוועמבער

9 צייט-סיגנאַל. 9.15 פּליטען. 9.40 ידיעות. 10 פּליטען. 11.57 צייט-סיגנאַל. 12.03 „מיט אייגענע כחות“. 12.15 מוזיק. פֿריהמאָרגען. 2.20 „קאָנצערט זשוטשען“. 3.20 פּליטען. 3.55 ראַטגעבער פֿאַר טוריסטען, ספּאָרט פֿאַר אַרבייטער. 4 אוידיציע פֿאַר קינדער. 4.15 לייכטע מוזיק. אוידיציע. 4.45 „גאַנץ פּוילען זינגט“. 5 טאַנץ-מוזיק. 5.40 מוזיק. אוידיציע. 6.10 ספּאָרט-ידיעות פֿון לאָדז. 6.15 רעקלאַמע-קאָנצערט. 6.30 הערשפּיל. 7 הומאָר און פֿרעהליכע מוזיק. 7.30 „אויף די לעמבערגער פֿרעהליכע כוואַליעס“. 8 אָפּערע „האַלקאַ“ פֿון סט. מאָניושקאָ. בעת די פּויזעס: פֿון יוזעף פּילסודסקי’ס שריפֿטען, ידיעות. בעת דער דריטער פּויזע — אַלגעמיינע ספּאָרט-ידיעות. 11 ידיעות, קאָמוניקאַטען. 11.05 טאַנץ-מוזיק.

ווי אַזוי ווערט אָפּגעהיטען דער פּרעזידענט פֿון די פֿאַראייניגטע שטאַטען רוזוועלט

(ענדע פֿון דער 5-טער זייט)

צווייטע שטאַפּעטע. אין דער לעצטער צייט איז דער זיכערהייטס-דינסט נאָך פֿאַרשאַרפֿט געוואָרען. מען האָט איינגעפֿיהרט אַ נייעם פֿאַרזיכטיגקייטס-דינסט, און נעמליך, איבער דעם צוג, אין וועלכען עס פֿאָהרט דער פּרעזידענט, קרייזט אַן אַעראָפּלאַן, פֿון וועלכען דער לופֿט-פֿליהער אָבסערווירט גענוי די געגענד. לעצטענס האָבען רוזוועלט’ן בעגלייט דריי אַעראָפּלאַנען, וואָס זענען געפֿלויגען זעהר נידריג איבער’ן צוג. ביי אַזאַ פֿערהיטונגס-דינסט איז מעהר ווי זיכער, אַז דעם פּרעזידענט וועט גאָרנישט געשעהן. מען האָט געטון אַלץ, וואָס עס ליגט נאָר אין די מענשליכע מעגליכקייטען צו טון. אָבער אַזעלכע 100-פּראָצענטיגע זיכערהייטס-מיטלען פֿאָדערען אַ פֿעסטע אָרגאַניזאַציע, אַ דיסציפּלינירטע, פֿעראַנטוואָרטליכע און קודם-כל אַ דיסקרעטע די איינוואוינער פֿון די פּראָווינצען און שטאַטען דורך וועלכע רוזוועלט פֿאָהרט אַדורך און וועלכע בעגריסען איהם אַזוי ענטוזיאַסטיש, ווייסען גאָרנישט וויפֿיל אַרבייט און מיה עס האָט אָוועקגעלעגט די געהיים-פּאָליציי, ביז זי האָט מסכים געווען אויף דעם וויזיט.

אָפֿטמאָל ווייסט עס אַפֿילו נישט רוזוועלט אַליין.

ציהונג פֿון דער מלוכה-לאָטעריע

2-טע קלאַס; 2-טער טאָג

10.000 zł. — 94485, 112679.
5.000 zł. — 86767.
2.000 zł. — 100291, 116412.
1.000 zł. — 107359, 175662. 187472, 192534.
500 zł. -- 18262, 32383, 38855. 53035, 58529. 67507, 78738, 90235. 189213, 190095.
400 zł. — 623, 35611, 62114. 65200, 67773, 94510, 116508, 157018. 158157, 173603, 182415.
250 zł. — 13824, 15257, 66147. 68764, 74[illegible]. 97776, 101869, 122389. 122468, 122759, 124222, 124512, 125750. 141190, 142592, 153[illegible]93, 163826, 172532. 177110.
200 zł. — 3673, 3872, 5973. 8762, 16531, 18768, 34234, 43979, 49045. 50134, 50334, 50782, 55046, 56503. 58771, 65506, 68562, 72658, 91998, 107806. 115505, 123061, 129038, 144668, 145449. 174254, 176770, 177040, 187707. 193343.

CIĄGNIENIE PIERWSZE.

Wygrane po 50 zł., z literą s 150 zł.

130 278s 693s 723s 981 1042 70s 327 455s 559 607s 2087 210s 379 595s 652 923 3199s 250s 350 484 582s 675s 4224s 410 61 5018 132 364 410 74 938s 675 747 909 6033 58 76s 541s 748 7367 566 993s 8159 261 9022 465s 522s 631s 65 921s.

10096 194 229s 505s 929s 11087 442 96s 501 51s 603 841 961 12077s 491 584 93s 976 13259 418s 94s 568 718 52 842s 62s 14254 538 648s 15443 94 591s 99s 627s 54s 71s 87 90 828 59 64 985 16062s 138s 336 46 896 17131 436 894 941 18038 9 49s 249s 306 598 795 956 19051s 163 265s 314 871s.

20074s 117s 20s 412s 581 91s 725 869s 937 21420s 40s 841s 22004 145 358 450 2 725s 23322s 631s 86 803 88s 944 24136 54s 413 686s 737 25208 38s 406 727s 996 25196s 295s 335 625 741s 984 27220s 34 861s 959s 28124s 258s 62s 84 389 437s 590 988s 29135s 47s 97 308 500 679.

30098 126s 470 934 31256 62 6 413s 689 720 96 810s 32203s 77 245 460 63 33099 315 93s 418 561s 611 23 848s 88 34248s 57s 325 751s 2s 815s 65 907 53 35059s 88s 120 423 747s 36070 91 173s 229s 455s 520s 839 80 37296 508 612 38135 408 22s 39029 310s 408 577 779

40076s 319 63 93 428s 964 41164s 89s 422 96 763 890 965s 42542 70 640 996 43310 575 651 847s 44167 518 655 731 970 45113 256 354 983 46049 103 339 69s 618s 930 47145 640 743s 92s 48299 761 49250s 308 49 517s 56 677s 765 94s.

50061s 117 346s 674 724 851s 51006 68s 384 405 500 652 893 52211 303 442 531 748 72 981 53090s 440 59 644 865s 54098 167s 83 205 301 649s 861 906s 55058 255s 353 514s 682 985 56097 348s 503s 712 901 57155s 74 206 82 482 579s 58096 371s 457 524s 99 665 752 824s 61 980s 59087 158 301 489s 662.

60145s 71 223s 555s 61247 309 96 848 984 62295 372 552 739 926 31 92s 63344s 698s 887s 64038s 9 382 662 704 43 856 928 73 65087s 422 81 966 66008 74 160s 425 759 834s 67773 900 68197 298s 520 8 672 764 993s 69480 540 791s 899s.

70026 48s 505 732 61s 803s 71017 207 300s 549 72228 380 702 912 73464 73 532s 74171 493s 7s 440 631 917s 59s 75191 221 636 715 42 914s 76080 2 123s 67 515 879 77020 328 632s 84 [illegible] 48 79122 204 515 680 713 56 861

80017 741s 81108s 375 599 771s 82332 673 827 86 999s 83103 249 459 87 551s 66 648s 847 84092 511 85368 467s 578 86122 277 378s 767 854 988s 87500 860s 88062 712s 37 75 89073.

90308s 421 822s 926s 91076 298s 584 675 998 92271 462s 84s 97 589 623 30 54s 93282 308s 75 862 94003 307 418s 539 40 819 933s 65 95276 573s 764 6 804s 96152 92 402s 637 932 97201s 8s 561s 742 98280 388s 653 895 99022 127 36 99s 451 826s 47 62.

100007 633 72 773 828 98 101023 510 735s 942 102039 50s 363 41 491 693s 724s 845 989s 103099 154 409 681 719 55 913 104041 203 413 514 30s 621 734 55s 854 105044 185 332s 710s 876 979 106150 300s 438 775 84s 107143 238s 53 353s 675 803 99 108039 209 530 49s 109062 257 674 827s 81 919s.

110098 217 314 904s 97 111096 114s 36 282 326 440s 659 95s 955s 112344 559 711 809 113004 361 516s 692 718s 114379 467 511 115040 227 954 559 743s 955 116015 165 416s 713 27 117018 329 35 635 98 756s 955 118330s 531s 119001 73 210s 375.

120103s 99 203 740 962s 121098s 147 318 614 122098 133s 352 76s 505 745 67 835 962 123154s 492 620 942 124215 494s 801 965 70 125032s 123s 275 480 550s 644s 846 948s 126707 880s 127148 863 128000s 318s 53 712 20 842 129608 10 97 726 800s 809 983s.

130122 27 557 97s 766s 131216s 306 560 699s 731 904s 39 43 132189 263 897 133062s 5s 138 783 835 134172 423s 135065 237 549s 711 136520 137100 109 50 541s 636 43 798s 932s 138078 174 249s 528 139067 582s 603s.

140080 94 240 344 636 42 86s 918 55s 87s 141153 535 94 799 992 142275s 399s 661 143091s 170 592 707 24 875s 144049 649 253s 595 675 758s 145131s 5 521 932 146043 566s 960 7 147251 387 427 77 517 857s 148114s 70 279 446 678 149268 500 694 777..

150456s 518 151150 27s 60 244s 92 342 560 733 967s 152759 855s 153168 301 25s 69 420s 518s 645s 77 719s 154015 126 42 57 92 293 416 832 913 53 155002 109s 242 406s 14s 613s 35 8 156340s 97 410s 592s 839 157611 797s 902s 158053 56 479s 525 652 761 838s 88 159606 761s

160016s 50s 449 652 745s 48 85 976 161044s 63 387s 460 910s 162041 171s 635s 789 896 163123s 785 875 926 164057 80s 843s 165476 568s 607 815s 166075s 181s 300s 79s 501s 10s 167083 523 70 934 168038 99 324 414 525s 169149 528.

170330s 97 514 818 904s 32 171178 414 528 611 70s 782s 17226 64s 8s 355 586 612 798 173436s 531s 36s 42 76s 601s 748 976 174013 56s 302 7 15 465 883 175062s 236 388 561s 635 85s 706s 911s 176175s 260 312s 29 177256 428s 818s 946s 178078s 152 222 394 836 179153 95 385s 435 565 687 868s.

180105s 232s 327s 504 40s 830s 181598 647 818s 968s 182003s 797 879s 959s 183151 209s 59 341 483 542s 675 752s 184569s 787s 902 185016 163s 221 303 22s 96 434 73 649s 736 186137s 239s 68 304 896 975 187022 111 297 304 437s 575s 992s 188048 77s 322s 88 784 838s 189107 479s 532 92s.

190605s 191075 161 645 911 16s 192213 70 321 625 794 902 193378 448 710 194215s 37s 347 77s 634s 60 845s.

CIĄGNIENIE DRUGIE.

Stała wygrana dzienna zł. 25.000 na Nr. 89800.

5.000 zł. — 22926. 67011.
2.000 zł. — 7947. 169292.
1.000 zł. — 71467. 101438. 122227. 142117. 152583.
500 zł. — 10066. 15890. 127527. 187093.
400 zł. — 5750, 75264. 76642. 81995. 148184, 169758. 176527. 194641.
250 zł. — 36682, 44008, 48149. 58778, 68495, 82231, 82228, 82375. 96404, 107·57, 117603, 130049. 140123. 151628, 159826, 162325.
200 zł. — 1118, 3992, 5238. 8195, 11944, 15901, 25228, 29770. 30605. 44546, 49464, 55925, 61243, 71753. 79576. 85646, 88289. 113401, 113086, 146479. 174338, 184085.

Wygrane po 50 zł., z literą s 150 zł.

344 462s 1060s 108 842s 2723s 3741 930 4918s 5217 325s 537 6115s 54 683 7169 411s 847s 8129 264s 450 503 656s 9345 407s 511

10011s 121s 25s 90 640 930 11844s 12084s 420s 13819 937 14223 735 15662 838s 16068 393s 489 632s 57s 780 17190 377s 750 988s 18484 995s 19105 36s 53 621 727 850s.

20789 914s 21098 279 22393 529s 729s 23029s 292 524 24051 216 25977s 26005s 748s 861s 946 27593s 670s 28141s 466 711 871 29106s 238s 555s 996.

30029s 167s 665 748s 984s 31632s 844 32211 401s 26s 636 47 33142 496 34044 252s 346s 35447 659 36207 64s 340s 947 83s 37153 479s 38896 978 39037 142s 353 522s 633s 94[illegible].

40680 41052 190 424 607 817s 86s 958 42299 392 681 914s 43613s 727 84 825s 927s 44094 114 94 820 908s 45s 45670s 46326 518s 741s 839 48167 425s 789s 49521 613s

50031s 194s 98 430s 64s 700 43 51195 354s 931s 84s 52091 162s 278 349 535 53s 667 53166s 54191s 762s 55188 528 71s 726 56151s 91s 281 335s 487 879s 57017s 614s 58273s 800 59944s.

60332 474 535s 93s 61913 62049s 159 332 452s 652 884 925 63008s 263s 851 65125 342 521 46 89s 765s 859s 66111 931 67347s 704 68461s 68 69305 405 721s.

70169 736 71069 74s 473s 72398s 651 73138 704s 74148s 351 595s 632 777s 75434 571 76153 221 811s 77207s 412 548 732s 978 78209 32s 79074 359 480s 617s 953.

80115s 256s 81012 485s 744 82178 285s 597s 83535 851 84077s 198 275 85027 86931 87636 88334s 524s 974s 89230s 455 657 731s.

90298 592s 946 91165 240 606 834s 92503s 698 939s 93734s 818 903 78s 96471 821 969s 97098 434s 857s 98166 571s 99760s 805.

100553 753 71 816s 101123s 246s 918 102561 861 103193 416 746s 104142s 296 105059s 297 454 654 106504 798s 107296s 108077 254 312 485s 109073 849s 78.

110442s 552 820 112340 462s 113255 114111 502s 736 960s 115053 126s 271 348s 74s 565 92 787s 116187s 117119 471 665s 87s 723 119139 247s 522 969s

120129 121184 88 460 122238s 77 747 68s 123002 345s 999 124121 394s 473 622s 125117 811s 126044s 293s 127105s 733s 129010s 447.

130099 383 467s 131372s 415 768 132350s 133040 805s 134535s 757s 135118s 388s 822 136257 97 490 692 835 137250 417 138086s 565 762 139277 863s 990s.

140186 666 735s 865 971 141072 657 142077 218 529 820s 34s 143057 714 85s 144119 279 145685s 733 878 146299 147282s 471s 148334 432s 989s 149190 756 911.

150707 151221 350s 427 705s 152405 686 794 98s 985 153178 333s 641 154000 738s 992s 155117s 73 256s 664 936 156145 157031s 143 271 158491 159231 905.

160637 771 882s 161189 262 760 163172 368 517 820s 98 164387 515 933 165063 165 166314s 451 92 783 963s 167489 876 168841 81 169219s.

170062 299 740 841 933 171016s 632 55s 172664 443s 687s 173059s 174798s 852s 967 175416 890 176640s 43 65s 836 177051 540 668 838 178370 563s 179152 240 681 765s.

180356 606 181121 310s 38 691s 870 182137 504s 12s 697 183569 856 910 184003 214 311s 871 185075 333s 909s 186468 187204 823s 188412 581 189154 322 72 98 455s 760 849s 91s 939.

190051s 108 79s 334s 568s 95 192851 96 193043s 194833s.

CIĄGNIENIE TRZECIE.

Wygrane po 50 zł., z literą s 150 zł.

137s 206s 425s 647 817 1417 585s 631s 867s 949 2856 911s 3027 185s 224s 458 653s 749 4239s 563s 64s 5012 415 6099 286 488 556 773 7060 173 85 721 886s 8169s 367s 81s 655s 63 757s 9225 36 546 719 29 904s 29.

10339 510 882 11049 736 889s 12174 383 426 93s 13721 29s 962 14750s 15096 16155, 384 453 551s 631s 936s 17021 109s 705 985s 18018 160s 242s 438 668s 19190s 410 61 96 520 839s.

20426s 30 50 791s 21711s 828s 78s 22064 683 23171s 639 819 24584s 602s 28s 743s 926 25649 712 995 26107 377s 27038 350s 70s 422 690s 28122 211s 29044 906 09.

30538 663 31547 604 929 54 32286 214s 514 24s 933 34133 83s 984s 36151 84s 279s 897 37006 251s 871 38467s 936 39098s 781s.

40655s 768s 97 41326s 486s 920s 93 42016s 41 946 43166 271s 361 602 98 719s 44116 766s 45229 577s 617 65s 90 791 46276 829 998 47332s 795s 972s 48192s 277s 411s 537 74 878 972s 49116 78s 525.

50231 327 988s 51548s 686 716 852 985 52656 68s 92 53050 112 803s 55017 53 254 811 56380 417 880 57045s 275s 680s 702s 843 58395 541s 982 59375s 593 753s.

60116 337s 891s 61142 287s 464 656 828s 62096 889 63196s 614s 941 65024s 274 673 936 66039s 154 67236 551s 68015s 164s 69237 398s 867

70148 739 71147 72879 73103s 74274s 858s 938 75564s 76061 94s 214 78635 79516s.

80521 81162 235s 579 823 82364 601 65s 724 59s 83045s 420s 707s 84512 85235 68s 463 590s 621 74s 808 86146 301 957 650s 87344 819 914s 88214s 95s

90834s 89 91107s 254 92689s 93374s 728 94442 736 65s 95224 322 758 911s 96741s 294 556 98028 719 934 99187 235s 439s.

100370s 454 63s 628s 46s 789 820 50 941 101326 102060 114 103017 366s 626s 788s 104315 473s 584 730 957s 105371 96 463 67s 609 48 870 106497s 760 817s 947 107314s 592 907s 108377 81s 491s 109405s 880.

110136 233 697 111625 853 112797 913s 113161 82 970 114004s 173s 228 51 394 946s 115255 421 70s 700s 116256 879s 117652 118012s 51 206 597 119071 232 979s 120058 548 121526 53 990s 122308 780 123395s 922s 124107s 334 586 924s 125041s 538 906 126128 92 409s 569s 935 127010 527 792s 814 128104 530s 760 129282 390 899s.

130394 131690 739 132115s 96 548s 133130s 576 732s 844s 134354 707 804s 135012s 109 972s 136003s 346s 479s 561s 936 137442s 138570 139100 848.

140794s 818s 141335s 461s 142495s 555s 85 753s 143252 60s 327 780 144182s 374s 923 145168s 146079 158 147347s 148159 303s 149203s 713 983.

150465s 586 151769 88 152563 873s 913 27 153093 359 895 154124s 560s 155169s 335 558s 64s 856 156903s 157164 93 159557s 727.

160439 161183 973s 162539s 163118s 516s 42s 624 53s 965 164336s 713s 52s 65293s 166438s 696 167402 168030s 205 732 921 50 169258 592s 683s 788 900 05s 88s.

170983 171498 563 985s 172281 793 829 173113s 771 174142s 201s 569s 924 175526 629 176318s 774 177158 533 649s 178074 263s 516 21s 818s 179207 593 708s 29.

180206 181449 66 635s 868 182129s 183130 516 947s 184059 810 186259s 89 768s 187183 82s 298 681 799s 188534 189003s 218 74s 633.

190619 35 925s 193834 194036 262 796 580s.

די ווירטשאפט פון דער יודענפרעסעריי...

„די אנטי-יודישע געזעצן זענען א געוועהר, וואס שלאגט צוריק דעם שלעגער". — לאנדאנער פינאנסען-פרעסע זעגען די רעזולטאטען פון דער ליקווידאציע פון יודישע אונטערנעהמונגען

לאנדאן, (יט"א) די לאנדאנער ווירטשאפטס-פיהרענדע צייטונג „פינאנשעל ניוס" בעהאנדעלט די אויסווירקונג פון די יודען-רדיפות אין דייטשלאנד אויף דער דייטשער ווירטשאפט.,

עס ווערט פון טאג צו טאג אלץ קלארער — שרייבט די צייטונג — דער בומעראנג-כאראקטער פון די אנטי-יודישע מאסנאהמען, דער כאראקטער פון א געוועהר, וואס קעהרט זיך אום צום שלעגער. פאר יודען ווערט דאס לעבען נישט בלויז אונערטרעגליך, נאר ווירטשאפטליך אונמעגליך. א בער די צוריקשטראהלונגען פון דער נייער אנטי-סעמיטישער כוואליע טרעפן דער גאנצער ווירטשאפט בכלל.

נאך די נירענבערגער געזעצן, וואס האבען אראפגעדריקט די יודען צו בירגער פון צווייטער מדרגה, איז דאך געווען א שטיקעל האפנונג, אז מען וועט דאה געפינען א מאדוס-וויוענדי צווישען יודען און אריער. די אונטערגעארדענטע פארטיי-ארגאניזאציעס ווארטען אבער נישט אויף קיין געזעצליכע בעשטימונגען אין דער ווירטשאפט, נאר האבען אויף אייגענער האנד פערשטארקט זייער קאמפאניע געגען יודען אויף אלע ווירט-שאפטס-געביטען. ד"ר שאכט'ס מעהרמאליגע פראטעסטען און פעראררדנונגען האבען נישט קיין פעולה ד"ר שאכט האט, פערשטעהט זיך, א גרונד צו זיין בעאונרוהיגט וועגען די פאלגען פון דער קאמפאניע. די געשעהענישען אויף די דייטשע בערזעס זענען אין א גרויסער מאס א רעזולטאט פון דער אנטי-יודישער אקציע.

מען צווינגט יודישע געשעפטען צו ליקווידאציע — פערענדיגט „פינאנשעל ניוס" — זיי ווערען דער עיקר אויפגעקויפט דורך די גרויסע קאנצערנען, וואס וואקלען זיך נישט אויסצונוצען די גוטע געלעגענהייט איינצוהאנדלען די יודישע געשעפטען בחצי-חנם. ביי די יעניגע, וואס דערמאהנען זיך, אז איינער פון די הויפט-פונקטען פון נאצי-פראגראם איז געווען געוועגדעט געגען די קאנצערנען, און קארטעלען, איז געגוג פיקאנט דער קאנצענטראציע - פראצעס, וואס קומט איצט פאר אין דייטשלאנד און וואס ווערט געשטיצט דורך דער ליקווידאציע פון יודישע אונטערנעהמונגען.

די לאנדאנער „סטאק עקסטשענדזש גאזעט" (בערזען-צייטונג) שרייבט צוו. אנד., אז דער אנטיסעמיטיזם איז אין דייטשלאנד געווארען דער זיכערהייטס-ווענטיל צוליב דער וואקסענדער געזעלשאפטליכער אונצופרידענהייט מחמת דער אלגעמיינער ירידה פון לעבענס-סטאנדארד פאר די לעצטע עטליכע חדשים. אין רעזולטאט האט זיך פערשטארקט די יודישע אויסוואנדערונגס-בעוועגונג, און יודישע אונטערנעהמונגען ווערען ליקווידירט אין שנעלען טעמפא און גרויסען מאסשטאב מען פרובט ראטעווען וואס עס לאזט זיך נאך ראטעווען. דאס רופט זיך נאטירליכערווייז אפ אויף די בערזעס, און די מאכט-ארגאנען און די פרעסע פערהוילען נישט זייער בעאונרוהיגונג צוליב דער אלגעמיינער ווירטשאפטליכער סיטואציע פון דייטשלאנד.

אין די גרעסערע אינדוסטריעס קומט פאר א קאנצענטראציע - פראצעס, און די גרויסע קאנצערנען (בעזונדערס עלעקטרישע, מאשינען- און טעקסטיל-פירמעס) אליין זיך אויפצוקויפען פאר א שיבוש די יודישע געשעפטען. פאר דער אינדוסטריע גופא איז עס נישט קיין שווער פראבלעם.

אנדערש איז אבער דער דין מיט דער בערזע — שרייבט דאס בלאט — פאר איהר איז עס א פיל ערנסטער פראבלעם. די לעצטע צוויי חדשים זענען די דייטשע בערזעס געווען עדות פון ירידה-ספאזמען. מען קען זיך נישט קיין עצה געבען מיט די גרויסע אקציען-פארטפעלען, וואס ווערען געיוארפען אויף דער בערזע. די באנקען האבען נישט געענוג מיטלען געגענצוּווירקען דער בהלה. נישט בלויז יודען פערקויפען זייערע אקציעס, טוען אויך אריער, וועלכע דארפען מזומנים, כדי איינצוהאנדלען די יודישע געשעפטען, אונבעוועגליכע גיטער א.א.וו. אמערגסטען איז די לאגע אויפ'ן אייגענטום-מארק. מחמת דעם ריזיגען אנבאט זענען די פרייזען געפאלען פון 15—25 פראצענט. פון ווערט. דערפון האבען אויך נישט-אריער גרויסע היזקות.

אונאפשאצבאר זענען אבער די היזקות פון דער ווירטשאפט אלס גאנצעס. גרויסע איינגעפונדעוועטע הייזער מיט אנ'איינגעפיהרטער קליענטעל אין און מחוץ דייטשלאנד ווערען אויפגעלעזט, און ארט פון פאכמענער מיט אויסגעצייכענטע קענטענישען קומען מענשען אהן ערפאהרונג. בעזונדערס שווער ליידט דערפון די גרויסע טעקסטיל-אינדוסטריע, פון וועלכער עס ענטלויפען די יודען. אין פיל פאלען איז עס גורם א ירידה פון דער אינדוסטריע, און די ארבייטסלאזיגקייט אין דער טעקסטיל-בראנזשע דערגעהט ביז 40 טויזענד.

און לסוף — פערענדיגט דאס בלאט — די לאגע פון די יודען גופא. זיי האבען נישט קיין מעגליכקייט צו מאכען א לעבען אין דייטשלאנד. בלויז א קליינער טייל פון זיי קען אויסוואנדערען, היות די איינארדנונגס-מעגליכקייטען אין אויסלאנד זענען קליינע. די וואס האבען געלד, וועלען עס אדער מוזען איבערלאזען אין לאנד, אדער פערלירען 53 פראצ. פון קאפיטאל, כדי עס צו קענען טראנספערירען קיין אויסלאנד. צוזאמען מיט די היזקות, וואס זיי האבען געליטען פריהער בעת דער רעאליזאציע פון אייגענטום, וועלען די דאזיגע יודען לסוף מוזען פעסטשטעלען, אז זייער אור-שפרינגליכער קאפיטאל האט זיך פערקלענערט מיט גאנצע צוויי דריטעל.

דאס לעבען אין ווארשא

(טעלעפאנישע ידיעות פון דער הויפט-שטאט)

פאליטישע נייעס.

דער מלוכה-פרעזידענט האט אויפגענומען דעם פרעמיער קאשטשאלקאווסקי און זיינע פריוואט-אפארטאמענטען.

* * *

דער פוילישער אמבאסאדאר כלאפאווסקי איז אויפגענומען געווארען דורך דעם ארבייטס-מיניסטער פראסאר, מיט וועלכען ער האט בעהאנדעלט די פראגע וועגען דער לאגע פון די פוילישע עמיגראנטען אין פראנקרייך.

* * *

מארגען מאנטאג, דעם 18 נאוועמבער צוליב דעם מלוכה-יום-טוב פון דער לאטווישער רעפובליק, וועט דער לאטווישער געזאנדטער אין ווארשע, מיניסטער וואלטערס אויפנעהמען גראטולאציעס אין דער געזאנדשאפט (שקאלנא 6) פון (11 ביז 13).

דאס ביורא פון דער לאטווישער געזאנדטשאפט וועט מאנטאג זיין נישט טעטיג.

פראצעס פון אנארכיסטען.

אין ווארשע הויבט זיך אינגיכען אן דער פראצעס געגען 17 פערזאן, וועלכע ווערען בעשולדיגט, אז זיי האבען געשאפען אנ'„אפטיילונג פון דעלעגאטען פון דער אנארכיסטישער פעדעראציע אין פוילען".

נאכ'ן קרייז-צוזאמענפאהר פון די אנארכיסטען אין 1931, ווערט געזאגט אין בעשולדיגונגס-אקט, האבען די אנארכא - סינדיקאליסטען זיך געשטעלט אונטער דער פאהן פון דער אינטערנאציאנאלער פעראייניגונג פון ארבייטער, מיט א לאזונג פון קאמף פראמיסלאזען קאמף.

א טייל פון די בעשולדיגטע געפינען זיך אין טורמע, א טייל אויף דער פריי אויף קויציע.

טעלעפאנישע אינפארמאציעס וועגען אדרעסען פון די ווארשאווער איינוואוינער

פון 1 דעצעמבער אן וועט דאס אינפארמאציאנס ביורא פונם פעראיין פון טוריסטישער פראפאגאנדע אין ווארשע, וואס געפינט זיך אויפ'ן הויפט-וואקזאל, ערטיילען טעלעפאניש אויף אנפראגען פון טוריסטען די אדרעסען פון זייערע נאהענטע אין ווארשע.

טערמינאטארען מוזען געהן אין שולע

עס מאכט זיך אפטמאל, אז די האנדווערקער שילען נישט אין דער פאך-שולע זייערע טערמינאטארען. די קאנדידאטען אויף געזעלען וועלען אבער נישט צוגעלאזט ווערען צום עקזאמען, אויב זיי וועלען נישט צושטעלען קיין צייגנישען וועגען א גענוגענדע פארטבילדונגס פאך-שולע. עס ווערט דעריבער אויפמערקזאם געמאכט, אז די טערמינאטארען מוזען אזעלכע שולען בעזוכען און דער מייסטער איז פעראנטווארטליך דערפאר, אז דער טערמינאטאר זאל די שולע ענדיגען. די צעכען זאלען אכטונג געבען דערויף, צי די מייסטערס שיקען די טערמינאטארען אין די פארטבילדונגס-פאך-שולען.

שטראף פאר האלטען לייכט-ברענענדע מאטעריאלען אויפן בוידעם.

די שטאטישע סטאראסטווע האט בעשטראפט דעם לאקאטאר פון הויז אויף ארלא 8, הערמאן פאגעל, מיט 100 זל. אדער 15 טעג ארעסט, פאר האלטען אויפ'ן בוידעם לייכט-ברענענדע מאטעריאלען.

פערחתמעט די טירען פון 4 געוועלבער, וואס זענען געווען צוזאמען מיט די וואוינונגען.

לויט די פערפליכטענדע פארשריפטען טארען די געוועלבער, וואו עס ווערען פערקויפט לעבענס-מיטעל פראדוקטען נישט זיין צוזאמען מיט די וואוינונגען.

אין שייכות דערמיט האט די שטאטישע סטאראסטווע פערחתמ'עט די טירען פון 4 געוועלבער, וואס האבען געפיהרט אין די וואוינונגען.

די מלעטשארניע „ALFA" 18 פיעטריקאווער 18 טעל. 225-53
פריהשטיקען און אווענדברויטען פון 5 גענג צו 1 זל., ווי אויך מיטאגען יארסקע צו 1.60 זל. און צו 1.75 זל.
ווינטער-סעזאן אונזערע בעקאנטע אווענדברויטען פון 5 גענג מיט פיש און זופ צו 1.25 זל. דער זאל איז ווענטילירט! שנעלע בעדינונג!
מאכט בעקאנט דער געעהרטער קונדשאפט, אז נאך א גרינדליכען רעמאנט גיט זי ארויס טעגליך די בעקאנטע מיט זייער גוטסקייט
בעמ.: פון 18-טען ד. ח. הויבען מיר אן ארויסצוגעבען אויפ'ן יארסקע קיך!

PRYWATNE POGOTOWIE LEKARSKIE
Telefon 12-333
Legjonów 6 (Zielona)
czynne bez przerwy przez całą dobę.
Szybka pomoc lekarska we wszystkich specjalnościach.

קירזשנער = ווערקשטעל
פון מ. שאליט
4 נארוטאוויטשא 4
נעמט אן אלער ארט
פעלץ-אויסארבייטונגען
לויט די לעצטע מאדעלן צו ערמעסיגטע פרייזן.

Obwieszczenie.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi podaje do powszechnej wiadomości, że

ZWYCZAJNE OGÓLNE ZEBRANIE CZŁONKÓW TOWARZYSTWA

odbędzie się w dniu 10 grudnia 1935 roku o godzinie 18-ej w gmachu Towarzystwa Kredytowego przy ul Pomorskiej Nr. 21.

Porządek dzienny Ogólnego Zebrania obejmuje:

1. Otwarcie Ogólnego Zebrania przez Prezesa Komitetu Nadzorczego.
2. Wybór Prezesa Ogólnego Zebrania.
3. Powołanie przez Prezesa Ogólnego Zebrania z pośród obecnych asesorów i sekretarza.
4. Sprawozdanie Dyrekcji za rok 1934-ty.
5. Projekt do etatu Towarzystwa na rok 1935-ty.

Wstęp na Ogólne Zebranie przysługuje osobom, które posiadają legitymacje członkowskie.

Legitymacje te wydawane są w Biurze Dyrekcji Towarzystwa w godzinach biurowych do dnia 9-go grudnia r.b. włącznie. bez legitymacji członkowskiej na salę Ogólnego Zebrania nikt wpuszczony nie będzie.

Sprawozdanie Dyrekcji za rok ubiegły oraz projekt do etatu na rok 1935-ty są dostępne dla stowarzyszonych w Biurze Dyrekcji Towarzystwa, poczynając od dnia obwieszczenia.

Dr. med. G. Wegmajstrowa
18 Śródmiejska 18
tel. 246-58
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
נעמט אן טעגליך פון 5—7 נאכמיטאג.

Dr. med. P. Braun
ספעציאליסט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 81
טעל. 100-57.
נעמט אן פון 8—1 און פון 4—8 אוונט

Dr. J. Lubicz
כירורג און ארטאפעד
צוריקגעקעהרט
9 פאלודניאווא 9
טעל. 183-17.

Dr. med. Leon Familier
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
שערפליען 37 (בענעדיקטא) 6.
נעמט אן פון 5—7 נאכמ.

Dr. Justman
וואוינט יעצט
8 NAWROT 8
telef. 138-99

Dr. H. SZUMACHER
Choroby skórne i weneryczne
przyjmuje od 9—1 i od 5—9-ej
ul. Piotrkowska 56
tel. 148-62.

DR. MED. H. Różaner
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און סעקסועלע קראנק.
NARUTOWICZA 9,
tel. 128-98.
נעמט אן פון 9—1 פרימ. און פון 5—9.

Dr. med. M. Wejs
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
לאגעווניצקא 25 טעל. 215-18
ביים קאבינעט: בעלויכטונג מיט קווארץ-לאמפען און עלעקטריזאציעס.

ד"ר העללער
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט
זונטאג פון 10—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — 5 סמשניצע-פריין

Dr. L. Suchowczycki
כירורג
Gdańska 11
טעל. 123-47 (רוג קאנסטאנטינער)
POWRÓCIŁ.
נעהמט אן פון 4—6 נאכמ.

פאראפין-אפאראטן, פאדען-פיהרער און טיילען פאר שפול-מאשינען
בעקומט מען אין דער מעכאנישער שלאסעריי
י. רעדער
לאדז,
11/13 ליסטאפאדא 11-טער

Dr. med. G. GERSZTAJN
ספעציאליסט פאר אויגען-קראנקהייטען
Traugutta 12, tel. 175-10
נעמט אן פון 11—2 און פון 5 ביז 8.30

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר עקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעמט אן פון 4—8 אוונט.

PHILIPS-RADJO

44 A gotówką 360 — na raty 396
947 A gotówką 250 — na raty 275

poleca **GRIMM i KAMIEŃSKI, ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 64. — TEL. 206-26.**

די מעכטיגסטע פילם-רעוועלאַציע, רעזשי: Harry Lachman

אין די הויפּט-ראָלען: **Spencer Trac Claive Trevor**

„גיהנום"

אנהויב פון די סעאַנסען אין געוו. טעג 4.30 אַ זייגער נאָכמ., שבת און זונטאָג 12.30 בייטאָג.

היינט
אוז פאלג. טעג!

דאָס אונשטערבליכע מייס-טערווערק פון DANTE

קלאַנג-קינא
CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

איבערציהונגעז ארץ-ישראל
און עקספּעדיציעס נאך

איך געזאַמעלטע וואַגאָנעז ערלעדיגט
שנעל און פּינקטליך צו מעסיגע פּרייזעז

„POLSKI LLOYD" Sp. Akc.

oddział **w Łodzi**
Kilińskiego 45
tel. 213-20, 209-72, 106-45

פּערטרעטונג: **Palestine Shipping Co. Ltd.**
Palestine and Egypt Lloyd Ltd.

Do moczenia bielizny: HENKO, soda do prania i bielenia.

אלע ארט גארדינעז

און קאַפּעו, טיולענע און קאַרענקאַווע, ווי אויך אַ גרויסען אויסוואַהל פון טיול און שאַטקע פון מעטער. פערשידענע קאַפּעס פון פלוש, גאָבעלין, בראָקאַט און זיידענע. צו בעקומען ביי

L. Elbaum, Łódź, Nowomiejska 26
פראָנט 1-טער שטאָק

ס'ווערען אָנגענומען אַלע אַרט בעשטעלונגען פון די נייעסטע פאַסאָנען.

Dr. med. H. Wajs
כירורג
וואוינט יעצט
פּיעטריקאַווער 17
טעל. 148-01

Dr. med.
J. Nadel
ספּעציאַליסט פון אַקושעריע-און פרויען-קראַנקהייטען
אַנדזשעיאַ 4, טעל. 228-92
נעמט אָן פון 10—12 און פון 5—7 אָוו.

הריינע אנאנסעז!
1זלאָטי אַנאַנאַס ביז 15 ווערטער 1 זלאָטי

זעק! וויכטיג פאַר סוחרים! איינקויף און פערקויף פון פערשיידענע זעק, ווי אויך זעק צום פּאַקען. אַלטער מאַרק 2.

צו פערקויפען אַ סוויטער-מאַשין 10—90-ער, אין בעסטען צושטאַנד. ערקונדיגען מאַרישינסקאַ 25 וו. 11. 514

צו די הערען גובים! אַזוי ווי מען האָט מיר שבת צוגענובעט אין דער מקוה דעם פּאַלטען מיט אַ מאָנאַט-בילעט פון טראַמוואַי, אַזוי בין איך גרייט צו געבען דעם ווערט פון פּאַלטען, דער בילעט האָט פאַר קיינעם קיין ווערט נישט. דיסקרעציע געזיכערט. זיך צו ווענדען ביי ניימאַרק, קאָנסטאַנטינער 30. 2521

אַ שניידערין זוכט ארבייט, קען זיין ביי יענעם אין דער היים. צו ערפאַהרען ביי גאָלדשטיין זאַוואַדזקאַ 37.

איך זוך אַ געוועלב אָדער אַ בודקע צוזאַמען מיט אַ וואוינונג. צו ערפאַהרען ביי גאָלדשטיין, זאַוואַדזקאַ 37. 2524

אַ פעהיגער מענש זוכט בעשעפטיגונג ביי וואָס פאַר אַ ארבייט עס זאָל נישט זיין, בעקאַנט אין קאָלאָניאַל-בראַנזשע, צו ערפאַהרען ביי גאָטליב. 11 ליסטאָפּאַד 18 פאַר ב. 2524

פראָפעסיאָנעלער פעראיין פון ארבייטער אין דער צוקערוואַרג-בראַנזשע אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע געפינט זיך אויף

34 פּזשעיאַזד 34
(בנין פון קינאָ לודאָווע)

און עמפּפעהלט קוואַליפיצירטע צוקערוואַרג אַרבייטער אין אַלע ספּעציאַליטעטען.

די פערוואַלטונג.

דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג מאָנטאָג, מיטוואָך און דאָנערשטאָג פון 6 ביז 9 אָוונט.

נאָך מיין צוריקקער פון מיליטער-איבונגען נעהם איך ווייטער אָן אַלער אַרט בעשטעלונגען און רעפּעראַציעס פון זאָקען-, ספּאָרט- און טריקאָטאַזש-מאַשינען צו ביליגע פּרייזען I.Tron, Brzezińska 6

ראַקאַלעז!

אַנ'אָרט צו שלאָפען פאַר אַנ'אינטעליגענטען יונגערמאַן, זאַכאָדניאַ 39. פראָנט-געוועלב ניימאַן. 2520

אַ געוועלב מיט אַ רוים גלייך צו פערדינגען. 11-go Listopada 37a

אַ שטוב מיט אַ קיך, 3 פענסטער 100 זלאָטעס אַ קוואַרטעל, אָהן אָפּטרעט-געלד צו פערמיטען, 11 ליסטאָפּאַד 90, פראָנט וו. 24, 3-טער שטאָק שעראַדזקי.

אַנ'אָרט צו שלאָפען פאַר 2 מענער אָדער פרויען, ווי אויך אַ פענסטער צו פערמיטען. זאַוואַדזקאַ 34, היימאַן.

אַ געוועלב צו פערדינגען פּלאַץ וואָלנאָששי 10. צו ערפאַהרען ביים ווירט.

פרייע פּאָסטענס

ס'איז נויטיג פון באַלד אַ גוטע רעפּעזירקע צו הענדשקעס. זיך צו מעלדען לוטאָמירסקאַ 21, פּראָנט, 3-טער שטאָק. ביי רפאל קורץ.

ס'ווערט געזוכט טיכטיגע פערטרעטערס צו אַ נייע פאַבריק פון עלעקטרישע זשאַרובקעס. צו ערפאַהרען ביי מ. שעפּס, לאָדז, פּאָלודניאָוואַ 42. 2526

ס'ווערט געברויכט אַ קוואַליפיצירטער אַרבייטער און אַ מיטנייער צו מענער בעשטעלט ביי לאַסקאַ, פּיעטריקאָווער 25.

פערשידענעס

איך זוך צו קויפען אַ שער-מאַשין „Kunos", אויף בוימוואָל. צו פערשטענדיגען זיך טעלעפאָניש 212-23. 2517

צו מיינע ג' קונדשאַפט!

דערמיט מאַך איך בעקאַנט, דאָס צוריקקומענדיג פון מיין רייזע איבער ארץ ישראל און פּאַריז און בעקענענדיג זיך מיט די נייעסטע, מאָדערנע, דערגרייכונגען אויפ'ן געביט פון שילדען-פאַך, וועט מיין וואַרשטאַט אויספיהרען אַלער אַרט שילדען-אַרבייט אונטער מיין פּערזענליכער לייטונג. איך פּערהאָף, דאָס די ג' קונדשאַפט, וועלכע האָט מיר גע-שענקט צוטרוי אַזוי פיל יאָהרען, זייענדיג צופרידען פון מיין אַרבייט, וועט מיר ווייטער שענקען דעם פולסטען צוטרוי, ווי ביז איצט.

מיט אַכטונג **שילדער-מאַלעריי**
ח. ל. פוקס, פּילסודסקיעגאָ 50
טעלעפאָן 266-32.

עקזיסטירט זייט יאָהר 1896.

Ogłoszenie.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg publiczny na dostawę jaj i masła na potrzeby instytucyj miejskich.

Oferty składać należy w Wydziale Gospodarczym, ul. Zawadzka Nr. 11, front, III piętro, pokój 50, do dnia 29 listopada 1935 roku włącznie, godziny 11-ej rano, poczem nastąpi otwarcie tychże przy współudziale oferentów.

Warunki ogólne przetargu są do obejrzenia w biurze Wydziału, pokój Nr. 50, gdzie można zasięgnąć bliższych informacyj.

Łódź, dnia 15/XI 1935.

ZARZĄD MIEJSKI w ŁODZI.

לעטשניצע
פאַר ווענעריש קראַנקע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1
טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוענד.
וענעריש-קראַנקע, מענערשוואַכע און הויט-קראַנקהייטען
אַנאַליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאַציע
איז טעטיג א גאַנצען מעת לעת
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל
אַ בעראַטונג 3 זל.

Dr. med. **H. HAMMER**
ספּעציאַליסט פאַר אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען
וואוינט יעצט
11 listopada 32 (róg Gdańskiej)
Telef. 128-39 טעלעפ.
נעמט אָן פון 3 ביז 7 אָוונד.

Dr. med.
Z. DATYNER
אורא:לאָג
ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין-קראַנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95,
נעמט אָן פון 9-11 און פון 6—8 אָוונט

Dr. J. Herszfinkiel
ספּעצ. פאַר קינדער-קראַנקהייטען
נעהמט אָן ביי זיך **זשעראָנאַ 8a**
טעל. 111-87
ווי אויך אין לעטשניצע „פּאַמאָץ" **אַלעקסאַנדראָווסקאַ 1.**

Dr. med. **Niewiażski**
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פראָנט. 1-טער שטאָק.
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוונט
זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג.
בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Laboratorjum analiz lekarskich
„SANITAS"
Wólczańska 41, tel. 232-94
פיהרט אויס אַלע אַרט אַנאַליזען פון בלוט, אורין, פלעגמע א. אַ.
אויפ'ן טעלעפאָנישען פערלאַנג שיקען מיר נאָך מאַטעריאַל און שיקען אָפּ די אַנאַליזען אַהיים

לעטשניצע
פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
11 בזשעזשינער 11
טעל. 137-63
עס נעהמען אָן פאָלגענדע דאָקטוירים:
ד"ר קויפּמאַן, ד"ר דינענזאָן, ד"ר רויטער, ד"ר שפּירא, ד"ר שמערלאָווסקי, ד"ר י. איציקזאָן, ד"ר סטופּאַי, ד"ר שמירגעלד, נערווען-קראַנקה.
און דענטיסטין **סטאַראָפּאָלסקאַ**
וויזיטען אין שטאָט.
אַלע אַרט מעדיצינישע הילף.
קאַבינעט פאַר פיזיקאַלישער טעראַפּיע.
אַ וויזיט 3 זל.

לעצטשניצע
פאַר וועבעריש-קראַנקע
מענער-שוואַכע און הויט-קראַנקהייטען
פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
פּיעטריקאָווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אָוענד.
פרויען און קינדער נעמט אָן אַ פרוי דאָקטאָר פון 11-1 און פון 5—7 אָוונד.
אַ בעראַטונג 3 זל.

אַנאָנסען-פּרייז פאַר אַ מילימעטער-שורה

מאָרגן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפּאַלטען
אין טעקסט—40 [illegible] 60—
[illegible] טעקסט—12 [illegible] 18—
[illegible] 80 [illegible] 100 [illegible] — 10 [illegible]

[illegible]-20 גר. אַ מ/מ (אין דער זייט שפּאַלטען) קלענע אַנאָנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע וואָרט — 10 גר.

אַבאָנעמענטס-פּרייז:
אין לאָדז — [illegible] אַ חודש מיט אַפּטראָגען אַ היים. אויף דער פּראָווינץ — 5 זל. אַ חודש אין אויסלאַנד 7 זל. אַמעריקע—1 דאָל.

[illegible] עהלערן, וועלכע ענדערן נישט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אַנאָנס אָדער פּאַריקטוואַלען פאַר דעם אַנאָנס

[illegible] איגהאַלט פון די אַנאָנסען איז די פערלאַג נישט פעראַנט-וואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע [illegible] און [illegible]

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

יודישער ישוב אין טשילי

איינדרוקען פון אַ בעזוך

פון ש. ניגער

דער יודישער ישוב אין טשילי איז אַ יונגער. נאָך יונגער ווי דער אַרגענטינער יודישער ישוב. ער האָט זיך אָנגעהויבען ערשט מיט אַ יאָהר 25—30 צוריק. און ער איז אייגענטליך אַן'אָפּצווייגונג פון דעם יודישען צענטער אין אַרגענטינע, אַזוי ווי דאָס זענען די קליינע יודישע קהלה'ס, וועלכע זענען צוואָרפען איבער אורוגוואַי, פּאַראַגוואַי, באָליוויע און אַנדערע דרום־אַמעריקאַנישע רעפּובליקען. דירעקט קיין טשילי זענען יודישע עמיגראַנטען נישט געפאָהרען, סיידען נאָך אין אויסנאַמס־פאַלען. ליגט זי דאָך ביים פּאַסיפישען ים, ווייט פון די אומענדליכע וואַסער־וועגען פון דער יודישער וואַנדערונג. דערצו איז דער וועג קיין טשילי — אַ וועג, וואָס ציהט זיך דורך די אַנדען־בערג. — נישט קיין לייכטער. אָבער אַרגענטינער יודען האָבען זיך נישט געשראָקען פאַר די בערג און פאַר דער ווייטקייט. ווען ביי אימיצען פון זיי זענען די געשעפטען אין בוענאָס־איירעס אָדער אין די קאָלאָניעס נישט געגאַנגען גוט, און ווער רעדט נאָך, ווען אימיצער האָט געדאַרפט עוקר זיין, און מאָנטעווידעאָ איז געווען צו נאָהענט, — האָט מען זיך אַריבערגעכאַפּט איבער די אַנדען־בערג. פריהער איז געפאָהרען דער פאָטער אָדער אַן'עלטערער זוהן, — און ער'האָט שוין דערנאָך אַריבערגענומען די גאַנצע משפחה, ווי עס פיהרט זיך. דאָס איז געווען, הייסט עס, אַן־אימיגראַציע פון אימיגראַנטען — אַ געצ'כפּל'טע אימיגראַציע פון יודען, וועלכע זענען געקומען אַהין נישט פון דער אַלטער היים, נאָר פון דעם נייעם ישוב אין אַרגענטינע, — פון יודען, וועלכע האָבען צוויי מאָל זיך אויסגעלידיגט, צוויי מאָל זיך געפּקעלט...

דערביי איז אינטערעסאַנט, אַז דער אַרגענטינער יוד קוקט מיט אַ געוויסען ביטול, קוקט פון אויבען אַראָפּ אויף די יודען, וועלכע זענען פון אַרגענטינע געפאָהרען קיין טשילי... ער האָט פערגעסען, אַז אין בעסאַראַביע אָדער אין פּוילען האָט מען פונקט אַזוי געקוקט אויף די יודען, וועלכע זענען געלאָפען (אָדער אַנטלאָפען) קיין אַרגענטינע... אַ מאָדנע נאַטור האָבען מענשען. זיי האָבען ליב צו זוכען (אָדער אויסצוטראַכטען) נידעריגע פון זיך. איז אין דער אַלטער היים דער, וואָס איז געפאָהרען קיין אַרגענטינע, געווען דער נחות דרגא. אין אַרגענטינע איז עס דער, וואָס האָט אויסגעוואַנדערט קיין טשילי (אָדער קיין באָליוויע, אָדער קיין מאָנטעווידעאָ).

און אפשר איז טאַקע דאָ אַ שטיקעל אמת אין דעם וואָס מען זאָגט, אַז טשילי האָט איינגעשלונגען וואָס אַרגענטינע האָט אויסגעשפּיגען.

נאָר אויב אפילו אַזוי, איז עס ריכטיג געוועזן אַמאָל, נישט אין די לעצטע עטליכע יאָהר.

אין די לעצטע יאָהרען איז דער יודישער ישוב אין טשילי פערגרעסערט — מיט צעהן טויזענט מענשען און אפשר מער. דאָס זענען אָדער קרובים פאַר וועלכע מען קאָן קריגען דערלויבענישען אַריינצופאָהרען אין אַלע דרום־אַמעריקאַנישע לענדער און אויך אין טשילי, אָדער אַנטרונענע פון דייטשלאַנד, וועלכע האָבען ספּעציעלע פּריווילעגיעס.

לויט די דאַטען פון דעם סאַנטיאַגאָר יודישען אימיגראַנטען־שוץ־קאָמיטעט, זענען אין 1933 אַריינגעקומען 236 יודען (צווישען זיי 53 פון דייטשלאַנד), אין 1934 — 294 (צווישען זיי 106 „דייטשען") און די ערשטע זעקס חדשים פון 1935 — 152 (צווישען זיי „דייטשען" — 51). און אַזוי ווי נישט אַלע יודען (און דערהויפּט נישט אַלע דייטשע יודען), וועלכע קומען אין לאַנד, ווערען רעגיסטרירט פונ'ם אימיגראַנטען - שוץ - קאָמיטעט, דאַרף מען רעכענען, אַז די יעהרליכע צאָל יודישע איינוואַנדערער איז אויף זעכציג אָדער זיבציג פּראָצענט גרעסער ווי דאָ איז אָנגעוויזען געוואָרען.

אַ גרויסער טייל פון די דייטשע יודען, וואָס קומען קיין טשילי, קריגען שטעלעס, ווי אינזשעניערן, מעכאַניקער אָדער פערוואַלטער, ביי די גרויסע יודיש־דייטשע פירמעס, וועלכע געפינען זיך אין לאַנד ,דערהויפּט ביי די האָכשילדס, אייגענטימער פון קופּפערמינען .

עס ווערט אויך געפּלאַנט אַ קאָלאָניע פון צוואַנציג דייטש־יודישע פאַמיליעס. דאָס זענען יודישע פויערים אָדער גערטנער פון גראָס נאַגלאָוו ביי קאָבוס ערגעץ אין דייטשלאַנד. אונטער'ן דרוק פון דער אָרטיגער נאַצי־מאַכט מוזען זיי פערלאָזען דעם באָדען, וועלכען זיי האָבען בעאַרבייט, און זיי זענען גרייט אויסצווואַנדערען קיין טשילי, וואו זיי האָפען צו קאָנען זיך פריי אָפּגעבען מיט זייערע אגרי־קולטורעלע בעשעפטיגונגען. אַ דייטש יודישע אָרגאַניזאַציע פיהרט וועגען דעם איצט אינטערהאַנדלונגען מיט דעם קאָמיטעט פאַר יודישער אימיגראַציע אין סאַנטיאַגאָ. ווי מען האָט מיר געזאָגט איז דאָ האָפענונג, אַז די קאָלאָניע וועט געגרינדעט ווערען .

און אפשר וועט דאָס זיין אַן'אָנהויב פון יודישער קאָלאָניזאַציע אין טשילי.

אין טשילי איז דאָ אַ מעגליכקייט פון אינטענסיווער לאַנדווירטשאַפט, — גערטנעריי, וויינגערטנעריי....

פאַרוואָס זאָל מען נישט העלפען יודישע אימיגראַנטען איינאָרדנען זיך אויף דער פּרוכטבאַרער ערד פון דער זוניגער טשילי? די פראַגע האָבען מיר געשטעלט אָרטיגע יודישע כלל־טוער .

זיי האָבען מיר אויך אָנגעוויזען אויף דעם פּלאַץ, וואָס איז דאָ אין טשילי פאַר יודישע בעל־מלאכה'ס. א געוועהנליכער אַרבייטער איז דאָ שווער צוצופּאַסען זיך — מען קריגט אַ הונגער־לוין. אָבער זעלבסטשטענדיגע בעל מלאכה'ס אָדער אַרבייטער־ספּעציאַליסטען — לויט דעם חשבון פון היגע יודישע טוער וואָלטען נישט ווינציגער ווי אַ פינף הונדערט נייע פאַמיליעס פון יודישע בעל־מלאכה'ס געקאָנט דאָ מאַכען אַ פיין לעבען. מען וואָלט זיי דאָ גוט אויפגענומען — און אַ דערלויבניש אַריינצופאָהרען וואָלט נישט שווער געווען צו קריגען...

אַזוי טראַכטען פעראַנטוואָרטליכע יודישע כלל טוער אין טשילי, און זיי וואונדערען זיך, וואָס מען זוכט אַלץ נייע און נייע איינוואַנדערונגס־צענטערען, בעת די מעגליכקייטען, וועלכע זענען דאָ אין די עלטערע ישובים, ווערען נישט אויסגענוצט....

די יודישע איינוואוינער פון טשילי וואָלטען זעהר וועלען ,אַז זייער ישוב זאָל פערגרעסערט ווערען. זיי זענען צופרידען מיט זייער נייער היים, און זיי וואָלטען וועלען, אַז איהרע טירען זאָלען זיין אָפען פאַר אַנדערע יודען אויך. עס לעבט זיך נישט שלעכט די יודען אין טשילי — אַפילו אין דער איצטיגער קריזיס־צייט.

אברהם גייגער

זיין רעפאָרם יודענטום.—זיין קאַמף געגען דער אָרטאָדאָקסיע.—דער שטאַנדפּונקט. וואָס האָט באַנקראָטירט.

— פון —
היסטאָריקוס.

אברהם גייגער איז געשטאָרבען י"ב חשון ה'תרל"ה (וואָס איז אויסגעפאַלען דעם 23־טען אָקטאָבער 1874) אין עלטער פון 64 יאָהר.

אברהם גייגער איז געבוירען געוואָרען אין 1810 אין פראַנקפורט אַם מיין, אין דעם סאַמע צענטער פון דעם שטרענגען אָרטאָדאָקסישען יודענטום אין דייטשלאַנד.

ער איז געווען דער זוהן פון א רב. ער האָט אָהן א שום ספק בעזעסען גרויסע פעהיגקייטען. צו דער עלטער פון דריי יאָהר האָט ער שוין פולשטענדיג בעהערשט אלף בית אי דעם דייטשען אלפאַבעט. ער האָט בעקומען א יודישע רעליגיעזע ערציהונג, און האָט שנעל פּראָגרעסירט אין לערנען חומש, רש"י א. אז. וו. אין עלטער פון זעקס יאָהר האָט שוין זיין פאָטער מיט איהם געלערנט גמרא. ער האָט נאָכדעם א חוץ דאָס לערנען די יודישע למודים אויך שטודירט וועלטליכע זאַכען, בעזונדערס געשיכטע, און די קלאַסישע שפּראַכען: לאַטייניש און גריכיש. שוין ביי זיין בר־מצוה האָט אברהם גייגער געהאַלטען א דרשה אין דייטש, וואָס האָט געשמעקט מיט „אפּיקורסות", און וואָס האָט אַרויסגערופען אונרוהיגקייט ביי זיינע שטרענג רעליגיעזע קרובים.

אין 1932 האָט ער אָנגעשריבען א דיסערטאַציע (אַן'אָפּהאַנדלונג וועגען לעצטען עקזאַמען), וועלכע האָט געהייסען: „וואָס האָט מחמד אויפגענומען פון דעם יודענטום".

נישט געקוקט אויף זיינע פעהיגקייטען איז אברהם גייגער דורכגעפאַלען אין יוני 1832, ווען ער האָט צום ערשטען מאָל אַרויסגעשטעלט זיין קאַנדידאַטור פאַר דער ראַבינער שטעל אין האַנאַו. אָבער מיט צוויי חדשים שפּעטער האָט ער בעקומען א פּרייז פאַר זיין אויבענדערמאָנטער דיסערטאַציע; און נאָך מיט דריי מאָנאַטען שפּעטער, אין נאָוועמבער 1832 איז ער בעשטימט געוואָרען אלס ראַבינער אין וויסבאַדען. תיכף ווי ער איז געוואָרען ראַבינער האָט ער זיך גענומען צו רעפאָרמירען. ער האָט געמאַכט ענדערונגען אין די צערעמאָניעס און אין סדר פון די תפילות. ער האָט זיך אויך גענומען ווירקען ביי דער רעגירונג, אַז מען זאָל ענדערן די פאָרם פון דער שבועה פאַר יודען אין די געריכטס־הייזער. דאָס איז געראָדע געווען א גוטע זאַך.

אין 1835 האָט אברהם גייגער זיך גענומען אַרויסגעבען ,די וויסענשאַפטליכע צייטשריפט פאַר יודישער טעאָלאָגיע", אין וועלכען ער האָט אַטאַקירט זעהר שאַרף דעם תלמוד, די אַלטע יודישע טראַדיציע און די רבנישע אָנטאָגען. ער האָט בעזעסען א שאַרפע פען, איז געווען א פעהיגער פּאָלעמיקער, און ער האָט געזוכט צו מאַכען צו אש א סך, וואָס איז ביי יודען הייליג און טייער.

עס מוז אָבער צוגעגעבען ווערען, אַז כאָטש זיין שרייבען און זיינע פּרעדיגען זענען געווען אין א שטורמדיגען גייסט, מעהר פאַר צושטערונג, ווי פאַר בויען, האָט ער דאָך געזוכט אויסצוקלייבען דאָס, וואָס ער האָט געדענקט, אַז ס'איז שעהן און גוט, און דאָס אוועקצושטעלען אויף א וויסענשאַפטליכען באַזיס. אלס שעהן און גוט האָט ער געזעהן אין יודענטום בלויז דאָס, וואָס קען זיך אויך צופּאַסען צו דער אַרומיגער וועלט און בעזונדערס צו דעם גייסט פון קריסטענטום. ער איז אויך שאַרף אַרויסגעטרעטען געגען אַנטיסעמיטיזם, נאָר ער האָט געדענקט, אַז דורך דאָס רעפאָרמירען פון יודענטום, איינגעשלאָסען דאָס רעפאָרמירען יודישע תפילות, און דאָס צופּאַסען זיך צו דער אַרומיגער קריסטליכער וועלט, וועט מען דעם אַנטיסעמיטיזם אָפּשוואַכען.

עס פערשטעהט זיך, אַז אין די אָרטאָדאָקסישע יודישע קרייזען איז מען געווען גוואַלטיג אויפגערעגט געגען אברהם גייגער און זיינע אַרויסטרעטונגען, און ס'האָט זיך צופלאַמט א זעהר ביטערער קאַמף צווישען איהם און די אָרטאָדאָקסישע רבנים. בעזונדערס איז ער בעקעמפט געוואָרען פון הרב שלמה טיקטין, דער אַלטער רב פון ברעסלאַו, וואו אברהם גייגער האָט געוואָלט אָננעמען די שטעל פון צווייטען ראַבינער. עס ווערט דערצעהלט, אַז ווען גייגער איז צום ערשטען מאָל איינגעלאַדען געוואָרען קיין ברעסלוי צו קומען דאָרט האַלטען א פּרעדיג אין א שבת, האָט הרב טיקטין געזוכט די הילף פון דער פּאָליציי, אַז מען זאָל איהם פערבאָטען דאָרט צו רעדען. דער פּאָליציי־שעף פון ברעסלוי האָט אָבער אָפּגעשפּילט דעם אַלטען אָרטאָדאָקסישען רב א שפּיצעל. ער האָט איבערגעשיקט זיין בקשה, צו פערוועהרען אברהם גייגער צו דרש'ענען, צו א העכערער מאַכט. און ווען דער בעשלוס פון דער העכערער מאַכט איז אָנגעקומען, האָט ער דעם בריף נישט געעפענט, ביז נאָך דעם, ווי גייגער האָט שוין אָפּגעהאַלטען זיין פּרעדיג. דער בעשלוס פון דער העכערער מאַכט איז געווען צו פערבאָטען גייגערן צו רעדען אין דער שוהל, אָבער ווען דער פּאָליציי־שעף האָט געוואוסט, וואָס דער בעשלוס איז, איז שוין געווען צו שפּעט איהם דורכצופיהרען. אגב, דער פּאָליציי־שעף איז אַליין געגאַנגען הערען דעם נייעם ראַבינער.

גייגער'ס פּרעדיג האָט אויסגענומען ביי די יודען פון ברעסלוי. וועלכע זענען גראַד געווען גענייגט צו רעפאָרם, און ער איז אין דעם זעלבען יאָהר 1838 בעשטימט געוואָרען אלס ראַבינער אין יענער שטאָט. דער אַלטער רב טיקטין האָט ווייטער געקעמפט געגען איהם און זיינע אידעען. ער האָט געזוכט צו ווירקען אויף דער רעגירונג, אַז מען זאָל גייגער'ן בעזייטיגען אלס א לעסטערער און צושטערער פון דער יודישער רעליגיע. אָבער ראַבינער פון אַנדערע שטעט האָבען זיך געשטעלט אויף אברהם גייגערס זייט. זיי האָבען זאָגאַר אַרויסגעלאָזט א שריפט פאַר זיין פערטיידיגונג. דער אַלטער אָרטאָדאָקסישער רב איז פּלוצליך בעזיגט געוואָרען אין דעם קאַמף און ער איז פון שברי לב געשטאָרבען אין 1843, לערך פינף יאָהר נאָך דעם, וואָס אברהם גייגער איז געווען ראַבינער אין זיין שטאָט.

עס דאַרף אויך אָנגעוויזען ווערען אַז אברהם גייגער האָט געהאַט א גרויס ערפאָלג ביי די דייטשע יודען, ווייל זיי האָבען געזעהן אין זיינע רעפאָרמען א מיטעל נישט נאָר פון דערווייטערען זיך פון דאָס וואָס האָט פאַר זיי שוין אויסגעזעהען צו אַלט, נאָר אויך א מיטעל צו רעטען דעם יונגערען און לייכטערען יודישען עול פון איבערגעהן צום קריסטענטום.. ער האָט געוואָלט מען זאָל זיך האַלטען אין א מין יודענטום, וואָס זאָל דורכאויס זיין באַזירט אויפן תנ"ך, און נישט אויפ'ן תלמוד און אויף דער נייע פון טראַדיציעס וואָס ער האָט געשאַפען.

אברהם גייגער איז אויך געווען א פילאָלאָג, און האָט א חוץ זיין דערמאָהנטע „צייטשריפט" אויך אַרויסגעגעבען אַנדערע ווערק, אין וועלכע ער האָט ערקלערט זיינע אידעען, בענוצענדיג זיך דערביי מיט זיינע פילאָלאָגישע קענטענישען, צווישען זיינע ווערק זענען: „לעהר און לעזע בוך צור שפּראַכע דער משנה"; און „אורשריפט אונד איבערזעצונגען דער ביבעל". דאָס דאָזיגע ווערק זיינס האָט געמאַכט א גרויסען רושם. ער האָט דערין אַנאַליזירט די קאַמפען צווישען די צדוקים און פּרושים, און צווישען די שומרונים און די בני יהודה, ער האָט דורך דעם אַלעם געזוכט קלאָר צו מאַכען ווי עס האָט זיך ענטוויקעלט דאָס רעליגיעזע בעוואוסטזיין ביי יודען.

שפּעטער האָט אברהם גייגער אַרויסגעגעבען די ,יודישע צייטשריפט פאַר וויסענשאַפט אין לעבען" וואָס איז ערשינען פון 1862 ביז 1874, דאָס הייסט ביז זיין טויט, אויך האָט ער אַרויסגעגעבען זיינע רעפעראַטען איבער „דאָס יודענטום און זיין געשיכטע". עס פערשטעהט זיך אויך, אַז אברהם גייגער האָט גענומען א גרויסען אַנטייל אין אָרגאַניזירען די רעפאָרם בעוועגונג, וואָס האָט זיך פערשפּרייט איבער דער גאַנצער וועלט.

די כוונה פון אברהם גייגער איז געווען ווי אַלע אַנדערע אַזעלכע יודישע רעפאָרמער האָבען געדענקט אַז דורכן ענדערען דאָס יודענטום, דורך דאָס בטל מאַכען דעם תלמוד, דורך אָפּשאַפען די טראַדיציעס און דורך דאָס צופּאַסען זיך צו די אַנדערע פעלקער וועט מען קענען לעזען די יודען פראַגע. דער קריזיס, וואָס איז ענטשטאַנען אין דייטשלאַנד, גראַדע דאָרט וואו די רעפאָרם בעוועגונג און די צופּאַסונג פּאָליטיק איז געוואָרען הערשער צווישען יודען, בעווייזט אַמבעסטען אַז דער שטאַנדפּונקט זייערער האָט באַנקראָטירט, מיר זענען אַלע איצט עדות, אַז גייגערס בעוועגונג און אידעען האָבען נישט געפיהרט צו דער לעזונג פון יודישען פּראָבלעם אין דייטשלאַנד, נאָר פערקעהרט עס האָט בייגעטראָגען און דירעקט צו דער ערגסטער רעאַקציע און צו דעם גרעסטען קריזיס פאַר יודען אין דער מאָדערנער געשיכטע. (צייט).

ראַספּוטין און זיין יודישע געליבטע

(שטורמענדע לעבענס - געשיכטע דערציילט פון איהר אַליין)

איבערגעגעבען פון ה. אַקערמאַן.

איצט האָבען אַלע פערשטאַנען, פאַרוואָס ראַספּוטין האָט איהם פריהער נישט געגעבען זיין האַנד און אַלע בעטלער האָבען זיך גענומען צלמ'ען, ווען זיי האָבען דאָס געזעהן פון ראַספּוטינ'ען.

נעמי ווייסט די זאַך עד־היום נישט ווי אַזוי צו ערקלערען: פונוואַנען האָט ראַספּוטין געוואוסט, אַז ביי דעם בעטלער אין טאָרבע ליגט אַ גע־גנבעטער בעכער?

ווער שמועסט דאַן ווען זי האָט עס געזעהן - דאַן איז זי אַזוי ערשטוינט געוואָרען, אַז זי האָט נישט געוואוסט, וואָס עס טוט זיך מיט איהר.

זי האָט נישט איינמאָל מיט ראַספּוטינ'ען גערעדט וועגען דעם און איהם געבעטען, ער זאָל איהר אויסזאָגען, ווי אַזוי ער האָט דאָס געטראָפען. אָבער ראַספּוטין האָט עס איהר קיינמאָל נישט אויסגעזאָגט. איבערהויפּט האָט ער מיט איהר קיינמאָל נישט געוואָלט רעדען וועגען די „וואונדער" זיינע וואָס ער טוט.

די ערשטע צייט, ווען זי האָט איהם באַהענט נאָך נישט געקענט, האָט ער איהר אויך געזאָגט, אַז ער איז געשיקט געוואָרען פון „גאָט'ס זוהן", אויף דער וועלט זיך אָנצונעהמען זיין קריידע, און מיט דעם כוח וואָס ער גלויבט אַזוי שטאַרק אין איהם, מיט דעם כוח ווייזט ער עס די וואונדער.

אָבער ווען נעמי האָט זיך מיט איהם נעהנטער בעקענט, ווען ער האָט דערפיהלט, אַז ווייטער נאַרען זי מיט הימעל־זאַכען וועט ער זי נישט קאָנען, האָט ער וועגען דעם מיט איהר אויסגעמיטען צו רעדען. זייענדיג מיט איהר, מיט נעמי'ן, האָט ראַספּוטין גערעדט נאָר וועגען איין זאַך: וועגען ליבע.

בלייבענדיג אַליין מיט ראַספּוטינ'ען אין הויז און זיך צוהערענדיג ווי אַזוי ער האָט עס גערעדט וועגען ליבע, פלעגט נישט איינמאָל נעמי'ן בעפאַלען אַ פּחד, א מורא. אַזוי האָט ראַספּוטין גערעדט וועגען ליבע מיט אַזאַ ברען, מיט אַזאַ העליש פייער, זיינע אויגען, וואָס זענען אַזוי אויך געווען שוואַרץ, פלעגען זיך דאַן, רעדענדיג וועגען ליבע, אָנצינדען, און זיי פלעגען ביי איהם פינקלען ווי ביינאַכט די אויגען פון אַ וואָלף.

ער פלעגט נעהמען קריצען מיט די ציינער, פערשטשעמען די ליפען, און אין אַזעלכע מינוטען פלעגט ער אויסקוקען ווי אַ צעמישטער.

און ווי אַ שיכור ווייסט אין די ניכטערע מינוטען זיינע, אַז דאָס שיכור'ן איז פאַר איהם סם און ער קאָן זיך אָבער נישט העלפען, ווייל באַלד ציהט איהם ווייטער צום גלעזעל און ער מוז ווייטער שיכור'ן — אין אַזאַ לאַגע האָט זיך נעמי געפינען.

זייענדיג מיט ראַספּוטינ'ען אַליין האָט נעמי אַ סך מאָל מורא געהאַט פאַר איהם. זי האָט זיך פאַר איהם געשראָקען. דאָך האָט זי אָהן איהם נישט געקאָנט זיין און עס האָט איהר געצויגען צו איהם ווי מיט אַ מאַגנעט.

נעמי איז אַרומגעגאַנגען ווי אין שיכרות, אָבער נישט פון קיין וויין, נאָר פון ליבע צו איהם, צו ראַספּוטינ'ען.

אָבער דאָס איז נישט געווען אַ ליבע ווי מיר פערשטעהען אונטער דעם וואָרט, ווי אַ שטייגער אַ געליבטע מיט אַ געליבטען האָבען זיך ליב, ניין, נישט אַזאַ ליבע איז דאָס געווען. נאָר אַ זינדיגע, משוגענע ליבע, וואָס טיף אין האַרצען, זאָגט נעמי, האָט זי ראַספּוטינ'ען פיינט געהאַט און האָט איהם געהאַסט מיט איהר גאַנץ האַרץ און נשמה, אָבער זייענדיג מיט איהם פלעגט זי זיך אַזוי פערגעסען, אַז דאָס חיות מיט דער נשמה פלעגען איהר שיער נישט אויסגעהן...

זייענדיג מיט ראַספּוטינ'ען, האָט נעמי אָן אַלץ פערגעסען. דער פערשטאָרבענער געליבטער איהרער, אָן וועמען זי האָט אַ צייט לאַנג נישט געקאָנט פערגעסען, און איבער וועמען זי האָט געוואָלט בעגעהן זעלבסטמאָרד, איז איהר שוין איצט מעהר נישט געקומען אויף די געדאַנקען אַפילו, און ווען זי האָט זיך אַמאָל אָן איהם יאָ דערמאָנט, איז דאָס שוין נישט געווען ווי אַמאָל.

דאָס גאַנצע פריהערדיגע לעבען איהרס האָט זי שוין איצט גאָר אַנדערש בעטראַכט. ערשט איצט האָט זי איינגעזעהן, אַז זי האָט גאָר קיינמאָל ביז איצט נישט געוואוסט, וואָס עס הייסט ליבע.

האָט זי דען כלה'ווייז נישט ליב געהאַט איהר ערשטען חתן, וועמען זי האָט צוגענומען ביי איהר חבר'טע און איבער וואָס איהר חבר'טע האָט זיך גענומען דאָס יונגע לעבען איהרעס? האָט דאָס דען נישט געהייסען ליבע? האָט זי דען נישט ליב געהאַט איהר קריסטליכען געליבטען, וועלכער האָט זיך איבער איהר דערשאָסען? איז דאָס דען נישט געווען קיין ליבע? אוודאי איז דאָס געווען ליבע!

אָבער פאַרוואָס־זשע פאָרט — האָט זיך נעמי געטראַכט — האָט זי נאָך קיינמאָל אין איהר לעבען ביי זיך אין האַרצען נישט געטראָגען אַזאַ געפיהל, ווי זי טראָגט איצט, זינט זי איז ראַספּוטינ'ס געליבטע? ווי אַזוי זאָל זי אַזאַ געפיהל אָנרופען?

יעדעס מאָל ווען נעמי האָט זיך בעגעגענט אויג אויף אויג מיט ראַספּוטינ'ען, זענען זיי ביידע געווען ווי צוויי וואַנדערער אין דער מדבר, וואָס האָבען ערגעץ געפונען אַ לאָגעל קאַלט וואַסער — און זיי קאָנען זיך גאָר זאַט נישט אָנטרינקען... מיט אַזאַ ברען, מיט אַזאַ ווילדקייט פלעגען זיי זיך צוזאַמענקומען...

(ווייטער קומט).

רעכט און לעבען

יורידישע ביילאַגע פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

נאָטיצען

א קנאַפּע מתנה.

מיט אַ פערכאַפּטען אָטעם האָבען די ברייטע מאַסען אויפגענומען יענעם טייל פון נייעם פרעמיער מיניסטערס לעצטער עקספּאָזע, אין וועלכען ס'איז געגעבען געוואָרען אַנ'אָנזאָג, אַז דירה־געלד וועט ביליגער ווערען.

און ווירקליך. דער הערשענדער קריזיס פערשאַרפט זיך רעשיג, די אַרבייטסלאָזיגקייט און פעראָרימונג וואַקסט מיט אַנ'אומגעהויערער שנעלקייט, די לוינען און פערדינסטען און צוזאַמען דערמיט אויך די קויף און צאָל־פעהיגקייט פון דער בעפעלקערונג האַלטען זיך אין איין פערקלענערען, די פרייזען פון אַלע פּראָדוקטען און דינסטען זענען צוליב דער געפאַלענער נאָכפראַגע פערביליגערט געוואָרען, אפילו די מאָנאָפּאָל און עפענטליכע ליסטונג האָט מען אין אַ געוויסער מאָס רעדוצירט.

בלויז דירה־געלד איז געבליבען אָהן ענדערונג, און דירה־געלד שלינגט דאָך היינט איין אַ גוטע העלפט אָדער ווייניגסטענס אַ דריטעל פון די הוצאות פון אַנ'אַרבייטענדער און אָרימער משפחה, איז דעריבער נישט קיין וואונדער, וואָס מאַסען לאָקאַטאָרען זענען נישט ביכולת אויסצוטראָגען די שווערע משא דירה־געלד און ווערען אונטער איהר דרוק צוקוועטשט. דער בעסטער בעווייז איז די שטייגענדע צאָל דירה־געלד און עקסמיסיע־פּראָצעסען.

אַ בעדייטענדע פערקלענערונג פון דירה־געלד וואָלט באמת געווען אַ ממשות'דיגע ענטלאַסטונג און אַ פערמילדערונג פון דער ביטערער לאַגע פון די אָרימע שיכטען, דערמיט ערקלערט זיך די שפּאַנונג, מיט וועלכער די געזעלשאַפט האָט געוואַרט, אַז די געגעבענע הבטחה זאָל אָננעמען רעאַלע פאָרמען.

ענדליך איז דער פּראָיעקט אָנגענומען געוואָרען דורך די בערופענע אינסטאַנצען. ער איז אָבער אַרויסגעקומען אַזוי דעפאָרמירט, אַז ס'איז באמת שווער צו זאָגען, ווער ס'וועט פון איהם מעהר געניסען, די לאָקאַטאָרען, צי די ווירטסלייט. אמת, דאָס אָנגענומענע געזעץ זעהט טאַקע פאָר אַ פערביליגערונג פון דירה־געלד אין דער הויך פון 15 פּראָצענט פאַר קלענערע דירות און 10 פּראָצענט פאַר גרעסערע דירות, דעסגלייכען ווערט אויך פערקלענערט דאָס דירה־געלד פון האַנדעלס (4 און 3 קאַט. פּאַטענט) און אינדוסטריע (8 און 7 קאַט. פּאַטענט) לאָקאַלען, הגם ס'איז נישט פערשטענדליך, פאַרוואָס די פערביליגערונג נעמט אויך נישט אַרום די 6 קאַטעגאָריע, וועלכע ווערט דאָך אויך אַנערקענט פאַר אַ קלענערע אַרבייטס־אונטערנעמונג.

אָבער די רעדוקציע איז אַ מינימאַלע און צווייטענס וועלען פון איהר קאָנען געניסען אַ בעגרענעצטער קרייז לאָקאַטאָרען. טאָר מען דאָך נישט פערגעסען, אַז די אויסרעכנונג ווערט געמאַכט לויט'ן גרונד־דירה־געלט, און נישט לויט דער פאַקטיש־געצאָהלטער סומע. פיל ווירטסלייט האָבען דאָך שוין פון לאַנג אַליין רעדוצירט דאָס דירה־געלד זייערע לאָקאַטאָר'ען און אַפילו אין אַ גרעסערער מאָס, ווי ס'זעהט פאָר דער דערמאָנטער פּראָיעקט. די אַלע זענען שוין זיכער פון די ערטייל־טער הנחה אויסגעשלאָסען.

און נישט נאָר בלויז אין דעם האַנדעלט זיך. פאַראַן אין נייעם געזעץ אַ פיל געפערליכע'ע בעשטימונג אַז נעמליך אַז אויב נאָך צוויי יאָהר אַ לאָקאַטאָר וועט זיך אַרויסציהען פון דער דירה, הערט די דירה אויטאָמאַטיש אויף אונטערצוליגען דעם לאָקאַטאָרען־שוץ.

מ'דאַרף דאָך געדענקען, אַז די ווירטסלייט מראָגען שוין איצט אַרום אויפ'ן רוב לאָקאַטאָרען פערטיגע עקסמיסיע־אורטיילען. זיי ווערען נישט אין אַלע פאַלען אויסגעפיהרט ווייל וועלכער לאָקאַטאָר ס'האָט נאָר די מינדסטע מעגליכקייט קומט מיט'ן ווירט אַדורך און בלייבט זיצען אין, דער דירה וואוינען הגם דאָס עקסמיסיע־געשעפענסט הערט נישט אויף צו הענגען איבער זיין קאָפּ.

די ווירטסלייט טאָלערירען אַזאַ מצב נישט אַזוי ווייט צוליב רחמנות אָדער אַנדערן סענטימענטען, נאָר דערפאַר פשוט אַליין ווייל פון אַנ'אַנדערען לאָקאַטאָר ערוואַרטען זיי אויך נישט קיין גליקען. איצט אָבער, ווען נאָכ'ן אַרויסציהען זיך פון אַלטען לאָקאַטאָר, ווען די אויסגעליידיגטע דירה, בעפרייט ווערען פון לאָקאַטאָרען־שוץ און דער ווירט וועט מעגען נעמען פון אַ נייעם לאָקאַטאָר ווי פיל איהם וועט געליסטען, וועלען די ווירטסלייט זיך שוין נישט רעכענען מיט קיין שום אומשטענדען און מיט אַלע מיטלען וועלען זיי זיך בעמיהען פטור צו ווערען פון די אַלטע לאָקאַטאָרען.

פאַר די מאַסען אָרימע און פעראָרימטע לאָקאַטאָרען שאַפט זיך אַזאַ גאָרנישט קיין היימליכע פערספּעקטיוו.

י. אינפעלד.

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

שטרייק — מאָטיוו אויפצולעזען אַנ' אַרבייטס אָפּמאַך.

נישט יעדער שטרייק בערעכטיגט דעם אונטערנעמער אויפצולעזען אַנ'אַרבייטס־אָפּמאַך. אַזאַ רעכט האָט ער נישט, ווען דער שטרייק איז בעגרינדעט למשל: ר'איז אויסגעבראָכען צוליב וועלען רייסען אַרבייטסלוין, אָדער צוליב פּרובירען אויף אַנ'אַנדערן אופן צו פערגערן די אַרבייטס־בעדינגונגען.

קויציעס פון אָנגעשטעלטע.

די שטראָף פאַר נעמען קויציע פון אַנ'אָנגעשטעלטען, אונטער וואָס פאַרא פאָרם ס'זאָל נישט זיין, וועלכע איז פאָרגעזעהען אין די געזעצען פון אַרבייטס־שוץ, האָט אַנ'אָנווענדונג אין פאַל, פון אָניוענדען קויציע, דאַגעגען פאַר צוזאַגען אַזאַ קויציע ווערט אָנגעוואָנדען אַ רעפּרעסיע לויט די אַלגעמיינע פאָרשריפטען פאַר צוזאָגען.

צוויי מאָל פאָדערען א וועקסעל חוב.

די שטראָף פאַר מאָהנען נאָכאַמאָל אַ בעצאָהלטען חוב אויפ'ן סמך פון א וועקסעל איז נישט אָפּהענגיג פון אומשטאַנד, וואָס דער מאָהנער האָט נאָך צום בעל־חוב אַנ'אַנדערע געלד־פּרעטענסיע.

נישט צושטעלען חפצים צו דער ליציטאַציע.

אויף דער דראָהענדער שטראָף פאַר נישט־צושטעלען סעקוועסטרירטע חפצים צו דער ליציטאַציע האָט נישט קיין ווירקונג דער אומשטאַנד, וואָס דער בעל־חוב בעזיצט נאָך אַנדערע חפצים, וועלכע גענוגען צו דעקען דעם חוב.

צואייגנען פון א שותף.

אַ שותף קען נישט בעשטראָפט ווערען פאַר צואייגנען זיך עפּעס פון שותפות אַזוי לאַנג, כל־זמן דאָס שותפות דויערט.

קאַסאַציע קויציעס.

די קויציע פאַר קאַסאַציעס מוז בעלייגט ווערען אין באַרעס־געלד און נישט אין קיין ווערט־פּאַפּירען.

פּאַטענטען.

אַנ'אויפרוימער און אַנ'אַרומשיקער ווערט ביים קוואַליפיצירען די קאַטעגאָריע פון פּאַטענט אין אַ קליינער אונטערנעמונג בעטראַכט פאַר אַ סוביעקט.

אַמנעסטיע.

געריכטס־אָפּצאָהלען אונטערליגען נישט קיין אַמנעסטיע.

מעדיצינישע פּראַקטיק.

די שטראָף פאַר פערנעמען זיך אומלעגאַל מיט מעדיצינישער פּראַקטיק איז נישט אָפּהענגיג פון אומשטאַנד, צי דער בעשולדיגטער האָט גענומען פאַר זיין טרחה בעצאָהלט אָדער נישט.

אורלאָפּ.

אין דער קינדיגונגס־צייט טאָר מען נישט ערטיילען קיין אורלויב. קוים האָט אָבער דער געקינדיגטער אַרבייטער יאָ דעמאָלט גענומען אורלויב, קאָן ער שוין שפּעטער נישט אַרויסטרעטען מיט קיין פּרעטענסיעס.

לאָקאַטאָרען שוץ

דער אומשטאַנד, וואָס דער שידס־אַמט האָט פאַר'ן געגעבענעם לאָקאַל געשטעלט גרונד־דירה־געלד, נעמט נאָך נישט צו ביים הויזווירט דאָס רעכט אויפצוווייזען פאַר'ן געריכט, אַז דערזעלבער לאָקאַל געפינט זיך אין אַ נייעם בנין און ממילא אונטערליגט ער נישט די בעשטימונגען פון דעם געזעץ וועגען לאָקאַטאָרען־שוץ.

נייע געזעצען און צירקולאַרען

10 פּראָצ. צושלאַג צום אומזאַץ־שטייער.

דער פינאַנץ־מיניסטער האָט פערעפענטליכט אַ פעראָרדענונג, לויט וועלכער דער 10־פּראָצ. צושלאַג צום שטייער פון אומזאַץ וועט אויך ווערען צוגערעכענט צו דער אויסמעסטונג פאַר דער צייט פון 1 אָקטאָבער 1935 ביז'ן 30 סעפּטעמבער 1936.

שטעמפּעל אָפּצאָהלונגען.

אין לעצטען צירקולאַר קלערט דער פינאַנץ־מיניסטער אויף, אַז רעקורסען־אַקלאַגעס און בקשות וועגען רעווידירען די אויסמעסטונג־פּראָצעדור דאַרפען פערזעהן ווערען מיט שטעמפּעל־אָפּצאָהל. דאַגעגען בקשה וועגען אויסבעסערן אַ טעות אין חשבון, דאָפּעלטע בעשטייערונג אָדער וועגען צוריקצאָהל אַנ'איבערגעצאָהלטע סומע, אונטערליגען נישט קיין שטעמפּעל־אָפּצאָהל.

שחיטה אָפּצאָהל.

ווי געזאָגט, ווערט גענומען פאַר קעלבער אַ קלענערער שחיטה־שטייער ווי פאַר נאָרמאַלע בהמות.

איצט קלערט אויף דער פינאַנץ־מיניסטער, ... דער דאָזיגער נידעריגער טאַריף קאָן אַנערקע... ווערען בלויז פאַר קעלבער ביז 6 חדשים, וועל... האָבען נאָך נישט די 3 מילך־ציינער.

שטעמפּלען איינפאַכע ביכער.

אָפט טרעפט, אַז די שטייער־אַמטען ענטזאָ... זיך אָפּצושטעמפּלען די פאָרגעשטעלטע איינפאַ... ביכער דערפאַר, וואָס זיי ענטשפּרעכען נישט פאָרשריפטען.

דאָס פינאַנץ־מיניסטעריום קלערט איצט אוי... אַז אַזאַ האַנדלונג איז נישט געזעצליך. די פינאַנ... אַמטען מוזען די האַנדעלס־ביכער אונבעדינגט ב... שטעמפּלען.

קוים בעמערקען זיי אָבער, אַז די ביכ... ענטשפּרעכען נישט די רעכטליכע פערלאַנגען, דאַ... פען זיי די פּעטענטען דערויף אויפמערקזאַם מאַ...

מיליטער פליכט.

דאָס מיניסטעריום האָט פערעפענטליכט אַ צי... קולאַר צו אַלע בעטרעפענדע אַמטען, אַז יעדע... מאָל ווען זיי קומען אין בעריהרונג מיט מענש... וועלכע זענען עלטער ווי 21 יאָהר, קוים פו... לאַנגען די פּעטענטען אַ האַנדווערקער־קאַרט... אָדער אַנ'אַנדערע דערלויבעניש צו פיהרען אַ... אונטערנעהמונג, אַ פּאַס, אָדער קוים מעלדען... אָן אַנ'ענדערונג פון וואוינאָרט, מוז קודם־כל פעס... געשטעלט ווערען צי זיי האָבען רעגולירט זייע... מיליטערישע פליכט.

דעסגלייכען מוז אויך קאָנטראָלירט ווערען ה... מיליטער־דינסטליכער בעשטאַנד פון די פערז... טענע פאַר בעגיין א געוויסען פערבערעך...

אָפּשטעלען עקזעקוציעס.

דער פינאַנץ־מיניסטער האָט פעראָרדענט... צושטעלען ביז'ן 15 פעברואַר 1936 דאָס אי... מאָהנען די עקזעקוציע־קאָסטען פון די חוו... לטובת דעם סאָציאַלער פערזיכערונגס־אַנשטאַ...

נאָכ'ן 15 פעברואַר 1936 וועלען די פ... לעגענע עקזעקוציע־קאָסטען אַנולירט ווערען. ... די עקזעקוציע וועט דורך דער סאַץ. פערזיכערו... אַנשטאַלט נישט ווידער בענייט ווערען.

שטורמדיגע צייטען

ראָמאַן

29

סעלים־כאַן האָט פּונקט ווי אַלע אָנפאַלער, געטראָגען אַ מאַסקע פון שוואַרצע זייד.

— וואָס איז דאָ געשעהן? — האָט ער אַ פרעג געטון.

— זעהט אויס, אַז דער דאָזיגער פּאַסאַזשיר האָט בעקומען אַנ'אַטאַק פון משוגעת — האָבען די אָנפאַלער ערקלערט זייער אָנפיהרער.

— אָט דער פּאַסאַזשיר? — האָט סעלים־כאַן געפרעגט און מיט זיין שאַרפען בליק אַ קוק געטון אויפ'ן געזיכט פון דעם מענש, וואָס האָט זיך איצט איינגאַנצען געוואָרפען און עס האָט איהם געקלאַפּט אַ צאָהן אָן אַ צאָהן.

— הם... — האָט סעלים־כאַן שטיל אַ ברום געטון, און זיינע אויגען האָבען אָנגעהויבען צו גליהען מיט אַ מאָדנעם פייערל, — אַזוי?... כ'האָב אַ גוט אויג... דאָס בין איך... סעלים־כאַן... דער־מאָהנסט זיך?

דער פּאַסאַזשיר האָט אַרויסגעלאָזט אַ יאָמערליכען געשריי און איז ווידער אַנידערגעפאַלען אויף ד'ערד. ער איז פאַר שרעק געבליבען ליגען אין חלשות.

— ווייסט איהר ווער דאָס איז? — האָט סעלים־כאַן אַ זאָג געטון צו זיינע מענשען, — דער דאָזיגער הונט האָט מיך אַמאָל געהאַט געפּאַטשט אויף דער גאַס... איך האָב אייך שוין דערצעהלט די געשיכטע. איצט איז ער אין ציווילע קליידער איך האָב איהם אָבער תיכף דערקענט... כ'האָב איהם דעמאָלט געשריבען, אַז מיר וועלען זיך נאָך בעגעגענען... איצט פערשטעה איך, פאַרוואָס ער האָט בעקומען אַזאַ אטאקע פון שרעק... אויפ'ן גנב ברענט דאָס היטעל... אַזאַ הונט דאָס איז!... ער איז זיכער, אַז איך דאַרף איהם איצט דערשיסען, דעריבער ציטערט ער אַזוי און ריטשעט ווי אַ געקוילעט חזיר...

סעלים־כאַן האָט דעם ליגענדיגען פּאַסאַזשיר אַ בריק געטון און געזאָגט:

— נו, חברה, אײַלט אייך, מיר טאָרען דאָ לאַנג נישט זיין!

— כאַן, מען דאַרף דעם דאָזיגען הונט דערשיסען! — האָט אַ זאָג געטון איינער פון די אָנפאַלער, צילענדיג שוין מיט'ן רעוואָלווער אינ'ם פער'חלש'טער פּאַסאַזשיר.

— ניין, טו עס נישט. דאָס וואָלט געווען אַ האַנדלונג פון אַ טרוס. אַ מענשען, וועלכער קען זיך נישט פערטיידיגען, שיסט מען נישט. ער וועט נאָך קומען אויף מיינע הענד!

— מען דאַרף אָן איהם נקמה נעמען! — האָבען די אָנפאַלער געטענהעט.

— נישט איצט. איצט דאַרפען מיר זיך בעגעהן אָהן קרבנות.

און אין דער גאַנצער צייט פונ'ם איבערפאַל, איז דער דאָזיגער פּאַסאַזשיר, וואָס האָט אַלס מיליטער־מאַן געהאַט געפּאַטשט סעלים־כאַנ'ען געלעגען אין טיפער חלשות פון אַ שרעק־אַטאַקע וואָס ער האָט בעקומען.

די אָנפאַלער זענען ווייטער געלאָפען איבער די וואַגאָנען און אויפגעפאָדערט די פּאַסאַזשירען אָוועקצוגעבען דאָס געלד און צירונג.

— נישט ריהרען זיך פון אָרט. ווער עס וועט זיך בעוויזען ביים פענסטער, וועט דערשאָסען ווערען! — האָבען די אָנפאַלער געגעבען אַ בעפעהל און זענען שנעל אַרויס פון די וואַגאָנען.

אַלע הונדערט און פופציג אָנפאַלער האָבען זיך אויסגעשטעלט אין עטליכע שורות. נאָכדעם האָט סעלים־כאַן אַ קאָמאַנדעווע געטון צו זיינע מענשען:

— רוהיג מאַרשירען!

— אָבער דאָרטען פאָהרט דאָך אַהער אַ צוג — האָט אימיצער פון די אָנפאַלער בעמערקט. — אפשר איז עס אַ צוג מיט מיליטער? מיר מוזען שנעל אַנטלויפען!

— דאָס איז נישט קיין צוג, דאָס איז אַ בלויזער לאָקאָמאָטיוו, — האָט סעלים־כאַן ערקלערט איינהאָרכענדיג זיך שטאַרק. — ווען דאָס וואָלט געווען אַ צוג, וואָלט עס שטאַרק געקלאַפּט. איך פערשטעה שוין, וואָס דאָ איז געשעהן: די נאַטשעלניקעס פון די נאָהענטסטע סטאַציעס האָבען זיך געוואונדערט, פאַרוואָס דער שנעל־צוג איז נישט פערבייגעלאָפען דעם ווייטערדיגען וועג אין דער בעשטימטער צייט. האָט מען אַרויסגעשיקט אַ לאָקאָמאָטיוו צו זעהן, וואָס ס'איז פאָרגעקומען.

— קאָן מען רוהיג מאַרשירען, כאַן?

— פּוילשטענדיג רוהיג. מיר זענען נאָהענט פון אַ וואַלד, מיר וועלען דאָרט אַדורכגעהן ביז'ן טערעק. נו, מיר מאַרשירען!

און סעלים־כאַן מיט זיין גאַנצער מחנה האָט זיך געלאָזט מאַרשירען אין דער ריכטונג צום וואַלד, אָנזאָגענדיג פריהער נאָכאַמאָל די פּאַסאַזשירען, אַז ווער עס וועט זיך בעווייזען ביים פענסטער, אָדער וועט בדעה האָבען נאָכצושיסען, וועט גלייך דערשאָסען ווערען.

די דאָזיגע וואָרנונג איז אַפילו געווען איבעריג. ווייל די פּאַסאַזשירען זענען געווען אַזוי איבערגעשראָקען און צורודערט, אַז זיי זענען אַלע געזעסען ווי פּאַראַליזירטע, מורא האָבענדיג אַפילו זיך אַ ריהר צו טון פון אָרט.

וואָס אָנבעלאַנגט די פּייערלעך פון לאָקאָמאָטיוו וואָס האָבען זיך בעוויזען פון דער ווייטענס, האָט סעלים־כאַן נישט געהאַט קיין טעות. דאָס איז טאַקע געווען אַ בלויזער לאָקאָמאָטיוו און נישט קיין צוג. דאָס איז געווען אַזוי.

דער שנעל־צוג, אויף וועלכען סעלים־כאַן ה... געמאַכט דעם אָנפאַל, איז געבליבען שטעהן ... וויאָרסט פאַר דער סטאַציע סלעפּיצאָווסקאַיאַ. ד... נאַטשעלניק פון דער דאָזיגער סטאַציע האָט ... שטאַרק געוואונדערט, וואָס דער שנעל־צוג „פּעט... בורג—באַקו" איז נאָך נישט פערבייגעלאָפען, ... איז געשטאַנען מיט דעם זייגער אין האַנד און ... איינגעהאָרכט, צי הערט מען נישט פון דער ווייט... דאָס פאָהרען פונ'ם צוג. אָבער ס'איז געווען ש... אין די בערג האָט זיך נישט אָפּגעשלאָגען קיין ... ווידער־קול פון אַ פאָהרענדיגען צוג.

— וואָס קאָן דאָס זיין? — איז דער סטאַ... נאַטשעלניק שטאַרק אומרוהיג געוואָרען און ... קלינגט אָן אויפ'ן טעלעפאָן צו דער סטאַציע בעס...

— איז דער שנעל־צוג שוין אַדורכגעפאָהר...

— אָהאָ, שוין לאַנג!

— ווי לאַנג?

— שוין דריי שעה!

— דריי שעה? ווי איז דאָס מעגליך? ... איז נאָך נישט פערבייגעפאָהרען פאַר דער סטאַ... סלעפּיצאָווסקאַיאַ.

— נאָך נישט אַדורכגעפאָהרען? מן־הסתם ... שעהן אַנ'אומגליק, אַ קאַטאַסטראָפע.

— ס'קאָן זיין. איך שיק תיכף אַרויס ... לאָקאָמאָטיוו.

ביידע סטאַציע־נאַטשעלניקעס זענען שוין ... געווען זיכער, אַז מיט'ן שנעל־צוג פּעטערבורג... איז געשעהן אַ קאַטאַסטראָפע, ווייל אויב ער איז ... דריי שעה צוריק געווען אויף דער סטאַציע בע... האָט ער דאָך שוין לאַנג געדאַרפט פערבייל... סלעפּיצאָווסקאַ...

(פאָרטזעצונג קומט)

באַלדווינ'ס נצחון
ביי די פּאַרלאַמענט-וואַהלען אין ענגלאַנד

ווי עס איז געווען פאָראויסצוזעהן זענען די רע-גירונגס פּאַרטייען פון די דאָנערשטאָגדיגע וואַהלען אין ענגלאַנד ווייטער אַרויס מיט אַ בעדייטענדער מעהרהייט. נישט קוקענדיג דערויף, וואָס די קאָנ-סערוואַטיווען האָבען פערלוירען 71 מאַנדאַטען, די נאַציאָנאַלע ליבעראַלען (סיימאָנ'ס גרופּע) — 7 מאַנדאַטען, די נאַציאָנאַל - ליבעראַליסטען — 6 מאַנ-דאַטען, דאַגעגען די אָפּאָזיציאָנעלע פּאַרטייען ווי די אָפּאָזיציאָנעלע און אונאָפּהענגיגע ליבעראַליסטען האָ-בען געוואונען 93 מאַנדאַטען, וועלען אָבער די רע-גירונגס-פּאַרטייען האָבען אַ איבערוויגענדע מעהר-הייט און די מאַכט בלייבט אַלזאָ ווייטער ביי די קאָנסערוואַטיווען.

די איצטיגע פּאַרלאַמענט-וואַהלען האָבען אויך בעוויזען, אַז די ליבאָר-פּאַרטיי האָט צוריק געוואו-נען דעם איינפלוס אין לאַנד און אַז זי האָט איצט בעקומען מעהר שוין אפילו ווי בעת די וואַהלען אין יאָהר 1929, ווען די ליבאָר-פּאַרטיי האָט געהאַט אַזש 287 מאַנדאַטען.

דער ערפאָלג, וואָס באַלדווינ'ס רעגירונג האָט געהאַט ביי די איצטיגע וואַהלען איז איבערשטיגען אַלע ערוואַרטונגען פון די פּאָליטישע קרייזען, סיי פון דער אָפּאָזיציע, סיי פון דער רעגירונג. הויפּט-זעכליך איז דער נצחון צו פערשרייבען אויפ'ן חש-בון פון באַלדווינ'ס זשענעווער פּאָליטיק. עס איז דע-ריבער צו ערוואַרטען, אַז די דאָזיגע פּאָליטיק, וואָס האָט בעקומען דעם הסכם פון די ענגלישע וועהלער, וועט דורך דער ענגלישער רעגירונג קאָנסעקווענט פאָרטגעזעצט ווערען. עס איז נישט צו גלויבען, אַז נאָכדעם ווי זיין רעגירונג איז איצט דורכ'ן אויסגאַנג פון די וואַהלען פערפעסטיגט געוואָרען אויף ווייטערדיגע 5 יאָהר, זאָל באַלדווין ענדערן די טאַקטיק און אייננעהן אויף הנחות לטובת איטאַליען אין דעם אַביסינישען קאָנפליקט. וועגען דער פערזאָן פון ענגלישען פּרעמיער, פערעפענטליכט דער בעקאַנטער ענגלישער זשורנאַליסט, געוועזענער שעף רעדאַקטאָר פון „טיימס", וויקהעם סטיד, פאָלגענדען אַרטיקעל:

„סטאַנלי באַלדווין זעהט אויס פאַר אַ סך צו זיין אַ רעטעניש. אין אַ געוויסער הינזיכט איז ער מעהר דיכטער ווי פּאָליטיקער, מעהר מאָראַל פילאָ-זאָף, ווי פּאַרטיי-מאַן. ער האַלט זיך אַליין איינפאַך, אין דער ווירקליכקייט איז ער אָבער סובטעל ביז ביטערקייט. ער וואָלט גערן געוואָלט מען זאָל איהם האַלטען פאַר אַ גראָבען ענגלישען יונקער, וואָס זיין גרעסטער וואונש איז צו האָדעווען די בעסטע חזירים און צו רויכערן זיין פייפע ערגעץ וואו אין אַ רוהיג דאָרף. ער איז ענגלענדער פון געבוירען און פון ער-ציהונג, אָבער זיין עלטער-זיידע פון דער מוטערס זייט, איז געווען אַ מאַקדאָנאַלד, אַ בעריהמטער שאָ-טישער פּרעדיגער, און זיין עלטער-זיידע פון פאָ-טערס זייט האָט געשטאַמט פון וועלס. נאָך דעם ווי ער האָט געענדיגט דעם אוניווערזיטעט אין קעמ-ברידזש, פון וועלכען ער איז איצט קאַנצלער — האָט ער אָנגעהויבען צו אַרבייטען אין די אייזען און שטאָהל פאַבריקען פון פאָטער. ער איז געווען זעהר בעליבט ביי זיינע אַרבייטער. ווען זיי האָבען געמוזט מיטמאַכען אַ „סימפּאַטיע - שטרייק" פון דעם פּראָ-פעסיאָנעלען פערבאַנד, האָט ער פון זיין אייגענער טאַש זיי ווייטער אויסגעצאָהלט דעם לוין, אַזוי, אַז זייערע פרויען און קינדער האָבען נישט געמוזט מיט ליידען. אין 1908, איז ער אַלס נאָכפאָלגער פון זיין פאָטער אויסגעוועהלט געוואָרען אין פּאַרלאַמענט. ער איז דאַן אַלט געווען 31 יאָהר. ערשט אין 1916 האָט ער בעקומען אַ אונבעדייטענדען פּאָסטען אין לאָיד דזשאָרדזש קאָאַליציע-קריגס-קאַבינעט. באָנאַר לאָו דער פיהרער פון די קאָנסערוואַטיווען, וואָס איז דאַן געווען פינאַנץ-מיניסטער האָט געגען זיין ווי-לען געמוזט מסכים זיין, אַז באַלדווין זאָל זיין פּאַר-לאַמענטאַרישער פּריוואַט-סעקרעטאַר. אין אַ יאָהר שפּעטער האָט באָנאַר לאָו ווידער נישט גערן און אונטערן דרוק פון זיינע פריינד, בעשטימט באַלד-ווינ'ען אַלס אונטער מלוכה-סעקרעטאַר אין פינאַנץ-מיניסטעריום. באַלדווין האָט זיך אָבער אין דעם אַמט מיט גאָרנישט אויסגעצייכענט. איינינע האָבען זיך אפילו אין איהם ענטוישט. ער אָבער איז גע-בליבען אויף זיין פּאָסטען אויך דאַן, ווען אויסטען טשעמבערלען איז אין אַפּריל 1919 געוואָרען באָנאַר לאָו'ס נאָכפאָלגער. באַלדווין האָט פון טשעמבערלע-נען בעקומען אַ שטרענגען פאָרוואורף ווען ער האָט געוואַגט צו קאָמענטירען עפּעס אַ פינאַנץ-אַקט. אין יוני 1919 האָט באַלדווין פערעפענטליכט אין דער „טיימס" אַ בריף, אין וועלכען ער האָט ערקלערט, אַז צוליב דורך דעם קריג געשאַפענע ערנסטע פינאַנ-ציעלע לאַגע מוזן אַלע בירגער פון לאַנד זיך מיט אַלע מעגליכקייטען בעמיהען צו פערקלענערן די מלוכה-חובות. און ער האָט נאָך צוגעגעבען: „איך האָב וועגען דערזאַך געטראַכט צוויי יאָהר, אָבער מיין שכל אַרבייט לאַנגזאַם. איך האָב פיינד רעקלאַמע און האָב געהאָפט, אַז עמיצער וועט אונז ווייזען דעם ריכטי-גען וועג. איך האָב אַזוי גענוי ווי נאָר איך האָב געקענט אָפּגעשאַצט מיין פערמעגען און בין געקו-מען צום ווערט פון 580.000 פונט. איך האָב בע-שלאָסען 20 פּראָצענט פון דאָזיגען פערמעגען צו רעאַליזירען, ד. ה. 120 טויזענד פונט און קויפען דערפאַר 150 טויזענד פונט פון דער נייער קריגס-הלוואה און דאַן עס איבערגעגעבען דער רעגירונג צו פערפיגונג. איך גיב דעם דאָזיגען טייל פון מיין פער-מעגען אַלס דאַנק געשענק אין דער איבערצייגונג, אַז מיר וועלען קיינמאָל נישט האָבען נאָך אַזאַ גע-לעגענהייט צו העלפען אונזער פאָטערלאַנד אין אַ מאָמענט פון לעבענס - וויכטיגער בעדייטונג". דער בריף איז געווען אונטערגעשריבען מיט די דריי בוכ-שטאַבען „פ. ס. ט." (פינאַנשיעל סעקרעטערי טרע-זשורי), וואָס בעדייט מלוכה-סעקרעטאַר אין פינאַנץ-מיניסטעריום. קיינער האָט דאַן נישט געוואוסט ווער עס איז דער מחבר פון בריף. באַלדווין האָט גע-האָפט, אַז זיין אַנאָנימען ביישפּיל וועלען נאָכטון אַ סך פערמעגליכע מענשען און די מלוכה וועט בע-קומען מיליאָנען פונט. עס זענען אָבער נאָר אַריינגע-פאַלען 500 טויזענד פונט, ווען מען האָט זיך דער-וואוסט ווער עס איז דער אויטאָר פון בריף איז ער בעליבט געוואָרען מיט פיל בעוואונדערונג און פער-טרויען.

ווען ער האָט אין 1922 מיט'ן הסכם און אונטער-שטיצונג פון באָנאַר לאָו אָנגעפיהרט מיט אַ מאָראַ-לישע רעוואָלוציע געגען לאָיד דזשאָרדזש קאָאַליציע-רעגירונג און געצוואונגען איהם צו דימיסיע, האָט איהם קיינער נישט חושד געווען אין פערזענליכער אַמביציע. אין אַפּריל 1923 האָט דער שווער קראַנ-קער באָנאַר לאָו געמוזט דימיסיאָנירען. באַלדווין און לאָרד קערזאָן זענען געווען די איינציגע מעגלי-כע נאָכפאָלגער. קערזאָן האָט געגלויבט, אַז דער קעניג „וועט נאָך איהם שיקען", ווייל ער איז געווען עלטער. דער קעניג האָט אָבער געשיקט נאָך באַלד-ווינען, וועלכער איז געוואָרען פּרעמיער. אין אַ אָנפאַל פון פּעסימיזם האָט באַלדווין פּלוצלינג אין אָקטאָ-בער 1923 דעם פּאַרלאַמענט פונאַנדערגעלאָזט. ענג-לאַנד האָט געמוזט אין אַ שנעלען טעמפּאָ אַדורכ-פיהרען וואַהלען, צו וועלכער עס איז נישט געווען צו-געגרייט. באַלדווין און די קאָנסערוואַטיווען האָבען דאַן געליטען אַ שווערע מפּלה און אין יאַנואַר 1924 האָט די ערשטע ליבאָר-רעגירונג פערנומען דעם אַמט. אַ סך קאָנסערוואַטיווען זענען דעמאָלט גע-ווען אין דער מיינונג, אַז באַלדווין נישט קוקענדיג אויף זיינע פערזענליכע אייגענשאַפטען, איז נישט געאייגענט צו זיין זייער פיהרער. עס האָט זיך גע-גרייט אַ אינטריגע מיט'ן ציל איהם צו בעזייטיגען אָבער איידער זי איז נאָך געלונגען, האָט ער זי עפענט-ליך ליקווידירט. נייע וואַהלען אין נאָוועמבער 1924 האָבען איהם אונערוואַרטעט געבראַכט אַ איבערוויגענדע מעהרהייט. ער האָט די דאָזיגע געלעגענהייט אויסגענוצט אויף דעם אופן, וואָס ער האָט נישט פרעגענדיג ביי זיינע פריינד געשאַפען זיין צווייטען קאַבינעט און האָט איבערראַשט די פריינד און שונאים דערמיט, וואָס ער האָט הויכע אַמטען איבערגעגעבען זיינע קלוגסטע געגנער און נעמליך ווינסטאָן טשער-טשיל און לאָרד בירקענהעד. די דאָזיגע גרויסהאַרצי-גע און קלוגע טאַט האָט פערגרעסערט זיין אָנזעהן. ער איז לגמרי נישט געווען קיין שוואַכער טרוימער"...

דאָס איז דאָס בילד פון דעם איצטיגען ענגלי-שען פּרעמיער, וועלכער וועט נאָך זיין דאָנערשטאָג-דיגען נצחון ווייטער אָנפיהרען מיט די פּאָליטיק פון גרויס-בריטאַניען. פון דער דאָזיגער פּאָליטיק וועט אויך זיין אָפּהענגיג ווי אַזוי עס וועט זיך געשטאַל-טען די אינטערנאַציאָנאַלע פּאָליטיק אין דער נאָ-הענטסטער צוקונפט.

„בכדי נישט צו פערלעצען די עפענטליכע מאָראַל"
צו די ראַסען-שאַנד-פּראָצעסען אין דייטשלאַנד

פון דער סעריע פּראָצעסען וועגען „ראַסען שאַנדע" וואָס האָבען זיך איצט אָנגעהויבען אין היטלער-דייטשלאַנד, איז אַמכאַראַקטעריסטישען דער פּראָ-צעס, וואָס איז פאָרגעקומען אין אַלטאָנאַ דעם 8. נאָוועמבער געגען אַ מלוכהלאָזען יוד. דער דאָזיגער פּראָצעס און דער אַרויסגעטראָגענער אורטייל פון 9 חדשים תפיסה, בעציהט זיך נישט אויף דעם בע-גאַנגענעם „פערברעכען" פון „ראַסען שאַנדע", נאָר אויף דעם פּרוב צו בעגעהען דאָס „פערברעכען".

אין „בערלינער טאַגעבלאַט" איז פערעפענט-ליכט געוואָרען אַ בעריכט וועגען דאָזיגען פּראָצעס. אָנגעקלאָגט איז געוואָרען אַ יודישער סוחר לויט דעם אַרטיקעל 176 פון דייטשען שטראָף קאָדעקס לויט די פּאַראַגראַפען 2 און 5 פון די געזעצען פון 5. סעפּטעמבער 1935 (נירענבערגער געזעצען).

אינטערעסאַנט, אַז דער דייטשער ריכטער האָט ביים אָנהויב פון די געריכטס פערהאַנדלונגען זיך געווענדעט מיט אַ דרינגענדען אַפּעל צו די עדות; עס שטעהט אַ יוד אַלס אָנגעקלאָגטער אין אַ ראַסען שאַנדע פּראָצעס, ווען עמיצער איז צוליב זיין וועלט אַנשויאונג אַ געגנער פון יודענטום, דאַרף ער אָבער דאָך נישט אָפּטרעטען פון אמת ווייל דער ווי-לען פון דייטשען פאָלק איז, אַז יעדען זאָל געשעהן גערעכטיגקייט. דער דייטשער ריכטער האָט אָבער פערגעסען צוצוגעבען אַז עס האַנדעלט זיך וועגען „דייטשע גערעכטיגקייט".

לויט'ן פאָרשלאַג פון פּראָקוראָר, איז דער פּראָצעס, בכדי נישט צו בעליידיגען די עפענטליכע מאָראַל, פאָרגעקומען ביי פערמאַכטע טירען.

לויט'ן בעריכט פון „בערלינער טאַגעבלאַט" האָט דער אָנגעקלאָגטער קאַטעגאָריש געלייקענט, אַז ער איז געווען דער אַגרעסיווער טייל ביי די צערטליכקייטען. מיט דעם עדות האָט ער זיך בע-קענט אין אַ האַמבורגער טאַנץ-קאַפע און האָט זי געוואָלט מיט'ן אויטאָ אָפּפיהרען אַהיים, ער איז נאָך מיט איהר געזעסען צוזאַמען אין אַ אַנדערען קאַפע. דער הויפּט עדות, אַ פרוי וואָס איז געבוירען געוואָרען אין קעלן אין 1914 האָט געלייקענט, אַז זי פון איהר זייט זאָל האָבען געמאַכט דערנעהנ-טערונגס פּרובען. זי האָט ערקלערט, אַז דער אָנגע-קלאָגטער האָט זיך איהר פאָרגעשטעלט אונטער דעם פאַלשען נאָמען פון לודוויק שלעסער. פערשטעהט זיך, אַז זי האָט חוצפה'דיג ערקלערט אַז אַלס וואָס זי זאָגט איז דער ריינער אמת און אַז דער אָנגעקלאָג-טער זאָגט ליגען.

דער פּראָקוראָר האָט אין זיין אָנקלאַגע בע-מאַנט, אַז דאָס רעכט געפינט זיך נאָך אין דער פּראָ-גע אין אָנהויב סטאַדיום. עס איז נויטיג צו שאַפען אַ נייע רעכט בכדי נישט צו פערקוקען זיך אויף די אַלע געזעצען ווען מען וויל ריכטיג אינטערפּרע-טירען דאָס געזעץ מוז מען אַלס אויסגאַנגס-פּונקט נעהמען דעם ווילען פון פאָלק און זיין פיהרער. דאָס דייטשע פאָלקס געזונדהייט דאַרפען געשיצט ווערען. אַרויסגעהענדיג פון דעם שטאַנדפּונקט איז דער אָנגעקלאָגטער לויט זיין מיינונג שולדיג אין בעגאַנגענעם אָדער געוואָלט בעגעהן ראַסען-שאַנדע עס קען זיין, אַז דער אָנגעקלאָגטער האָט נאָר געטראַכט וועגען אַ קליינעם פלירט. אָבער ער האָט געדאַרפט געדענקען, אַז עס בעשטעהט די סכנה, דאָס עס קען קומען צו ווייטערדיגע פאָלגען. דער פּראָקוראָר האָט אויך געדאַנקט דעם ריכטער פאַר זיין אַפּעל צו די עדות און האָט צוגעגעבען, אַז „די יודען דאַרף מען אפילו בעהאַנדלען מיט אונצוטרוי, אָבער דאָך איז דער יוד נישט רעכטלאָז".

צום סוף האָט דער פּראָקוראָר געפאָדערט די העכסטע שטראָף פאַר'ן אָנגעקלאָגטען, ווייל ער האָט געקענט די נירענבערגער געזעצען און ער פאָדערט דעריבער נישט קיין מילדע בעהאַנדלונג.

דער פערטיידיגער האָט קודם-כל פעסטגע-שטעלט, אַז עס האַנדעלט זיך אין דעם פאַל, דאָס עס זאָל געשעהן גערעכטיגקייט. די נירענבערגער געזעצען זענען קאַמפּף-געזעצען, וואָס דאַרפען אָנ-געווענדעט ווערען נאָר דאַן אויב עס איז נישט פערהאַן קיין שום צווייפעל. עס האַנדעלט זיך וועגען דייטשען פאָלק, אַזוי פערשטעהט ער, דער פער-טיידיגער, זיין אויפגאַבע. דאָס געזעץ זאָל אין דער ערשטער רייה שיצען די ראַסע. צוליב דעם אָבער וואָס עס פעהלען נאָך צום געזעץ די אויס-פיהר-בעשטימונגען, זענען נאָך נישט אַלע צווייפע-לען בעזייטיגט, צי דאָס געזעץ קען אָנגעווענדעט ווערען אין דעם קאָנקרעטען פאַל. די חתונה צווישען יוד און אַריער איז פערבאָטען און אויך דער פערקעהר מחוץ דער חתונה. אָבער אין דעם פאַל דאָ האָט מען צו טון מיט אַ בעגאַנגענער ראַסען-שאַנדע. דער אָנגעקלאָגטער האָט זיך אָהן שום ספק פערהאַלטען זעהר נאַריש. די עיקר-פראַגע בעשטעהט אָבער אין דעם, צי ער האָט ווען מען זאָל אפילו אָננעהמען, אַז די ערקלערונגען פון דעם הויפּט-עדות זענען אמת, פערלעצט די דייטשע ראַסע.

דאָס געריכט, ווייזט זיך אָבער אויס, האָט זיך געשטעלט אויף דעם שטאַנדפּונקט, אַז מיט'ן בלויזען חשק האָט ער שוין פערלעצט די „קאָסט-באַרע דייטשע ראַסע" און האָט אַרויסגעטראָגען אַ פּסק-דין: דער אָנגעקלאָגטער ווערט צוליב דעם פּרוב פון ראַסען-שאַנדע, מיט וואָס ער האָט געזינ-דיגט געגען די פּאַראַגראַפען 2 און 5 פון די געזעצען צום שוץ פון דייטשען בלוט און דייטשען כבוד, פערמשפּט צו 9 חדשים תפיסה, ווי אויך צו בעצאָהלען די געריכטס-קאָסטען. דער פאָרשלאַג פון פערטיידיגער אָפּצולעגען דעם פּראָצעס ביז עס וועלען פערעפענטליכט ווערען די אויספיהר-פאָרשריפטען צו די נירענבערגער „חרפה"-געזעצען איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען.

אין דער מאָטיווירונג פון אורטייל האָט דער געריכטס-פאָרזיצענדער ערקלערט, אַז דאָס געזעץ בעציהט זיך נישט נאָר אויף דייטשע יודען, נאָר בכלל אויף יודען (דער אָנגעקלאָגטער איז מלוכה-לאָז). הגם אין דעם פאַל איז נישט געווען קיין פולע ראַסענשאַנדע, איז אָבער צוליב דעם ווילען פון אָנגעקלאָגטען, צו האָבען אַ געשלעכטליכען פער-קעהר מיט אַ אַריערין. דעם הויפּט-עדות. פערהאַן אין דעם פאַל אַ פּרוב פון ראַסענשאַנדע. דער אָנגעקלאָגטער האָט דערמיט אַלס יוד, אויף אַ גראָבען אופן בעליידיגט די גאַסט-פריינדשאַפט פון דייטשען פאָלק און מוז צוליב דעם בעשטראָפט ווערען.

ווי עס איז אויבען אָנגעוויזען געוואָרען איז דער פּראָצעס פאָרגעקומען ביי „פערמאַכטע טירען, בכדי „נישט צו פערלעצען די עפענטליכע מאָראַל", און די מושלים פון דריטען רייך גיבען זיך גאָר נישט אָפּ קיין דין וחשבון, אַז מיט אינסצעניזירען אַזעלכע פּראָצעסען פערלעצען זיי נישט נאָר די עפענטליכע מאָראַל פון די קולטורעלע פעלקער, נאָר אויך דעם געזונדען פערשטאַנד פון דער מענשהייט.

ווי אַזוי ווערט אָפּגעהיטען דער פּרעזידענט
פון די פאַראייניגטע שטאַטען רוזוועלט

דער אונפערבעסערליכער אָפּטימיסט, דער פּרעזידענט פון די פאַראייניגטע שטאַטען רוזוועלט, דער מענש פון טאַט — איז ווייטער דער פּאָפּולער-סטער מענש אין אַמעריקאַ. נישט קוקענדיג אויף געוויסע אַדורכפאַלען אויפ'ן ווירטשאַפטליכען גע-ביט, נישט קוקענדיג אויף דער פערשטאַרקטער אַקציע פון דער אָפּאָזיציע. נאָך היינט רופט אַרויס יעדער בעוויזען זיך פון פּרעזידענט צווישען פּוב-ליקום אַן אונגעוועהנליכען ענטוזיאַזם און צו די אָוואַציעס נעמט נישט קיין סוף. עס העלפט איהם אַ סך צו זיין פרוי, אַ בעקאַנטע שריפטשטעלערין, און רעדנערין, איינע פון די פּאָפּולערסטע ראַדיאָ-פּרעלעגענטינס אין אַמעריקאַ. גלייכצייטיג אָבער מיט'ן וואוקס פון דער סימפּאַטיע, וואָס פּרעזידענט רוזוועלט ווערט בעשאַנקען — פערגרעסערט זיך אויך די זאָרג און די פליכט פון די, וואָס האָבען די אויפגאַבע צו היטען דעם פּרעזידענט. די דאָ-זיגע פליכט איז נאָך פערדאָפּעלט געוואָרען זייט דעם בלוטיגען אַטענטאַט אויפ'ן דיקטאַטאָר פון לואיזיאַנאַ היל לאָנג. פון יענער צייט אָן האָט מען פערשטאַרקט די לייב-וואַך פון פּרעזידענט, ווייל די מאַכט איז געווען איבערצייגט, אַז נאָר אַ דאַנק דער נישט-אויפמערקזאַמקייט און אונפעה-יגקייט פון לאָנג'ס וואַך, איז ער געפאַלען אַ קרבן. מען מוז נאָך צוגעבען, אַז די ציוויל-קאַנצעלאַריע פון פּרעזידענט האָט בעקומען אין דער לעצטער צייט אַ רייהע בריף מיט דראָהונגען און אפילו טויט-אורטיילען. ווי די וואַשינגטאָנער צייטונגען מעלדען, האָט מען אין ווייסען הויז איינגעאָרדענט אַ ספּעציעלע ביוראָ פון דער גע-היים-פּאָליציי, וואָס האָט בעקומען ספּעציעלע פול-מאַכטען. זיי אַרבייטען דאָרט בייטאָג און ביינאַכט. דאָס ביוראָ פיהרט אַ קאַרטאָטעקע פון די דראָ-הונגס-בריף. די פּאָליציי שעצט נישט גרינג אפילו דעם קלענסטען פּרט. ספּעציעלע פאַכלייט האָבען די אויפגאַבע אויסצופאָרשען יעדען בריף מיט דראָ-הונגען. עס ווערען גענומען אין אַכט די בריף נישט נאָר פון די לעצטע חדשים.

די שווערסטע אויפגאַבע האָט די געהיים-פּאָ-ליציי פון ווייסען הויז בעת די אָפטע נסיעות פון פּרעזידענט. אויב אין דער קאַרטאָטעקע געפינט זיך אַ בריף פון אַזאַ געגענד, וועלכע דער פּרע-זידענט האָט בדעה צו בעזוכען — ווערען אָנגענומען ווייט-געהענדע פערהיטונגס-מיטלען. עס פאָהרען דאַן אַרויס אויף דעם אָרט ספּעציעלע אַגענטען פון דער געהיים-פּאָליציי, בכדי אַרויסצוגעבען די געהעריגע פאָראָרדנונגען. אויב עס געלונגט אויס-צוגעפינען דעם אויטאָר פון אַנאָנימען בריף, מיט דראָהונגען, ווערט ער תיכף אַרעסטירט און בלייבט אין אַרעסט אָהן אונטערשיד, צי ער איז זיך מודה אָדער נישט, די גאַנצע צייט ביז דער פּרע-זידענט פאָהרט אַדורך די געגענד און געפינט זיך שוין עטליכע הונדערט קילאָמעטער ווייטער. עס גענוגט אין אַזאַ פאַל אפילו אַ שוואַכער חשד בכדי זיך צו געפינען הינטער די קראַטען. בעזונ-דערס ריקזיכטסלאָז בעגעהט זיך די געהיים-פּאָליציי מיט די פערזאָנען, וואָס זענען פערדעכטיגט דאָס זיי זענען פּסיכיש-קראַנק. דער גראַד פון דער קראַנקהייט שפּילט דערביי נישט קיין ראָלע. אפילו אַזעלכע מענשען, וואָס מען רופט זיי „אונשעדליכע משוגעים" ווערען בעת רוזוועלט'ס וויזיטען שטאַרק געהיטען.... אויף יעדען פאַל... מען קען דאָך קיינמאָל נישט וויסען, וואָס עס שטעקט אין אַזאַ מענש...

דער אויסשפּיר-דינסט פון ווייסען הויז בע-גרעניצט זיך נישט נאָר צו היטען די פערדעכטיגע פערשוינען, וועגען וואָס מען האָט שוין פריהער וועגען זיי אַ חשד. די געהיים-פּאָליציי מאַכט אָפט „פּרובען" צווישען דעם באַהן-פערסאָנאַל, אויף די סטאַציעס, וואו רוזוועלט'ס צוג דאַרף זיך אָפּשטע-לען. עס ווערען אָפט אויסגעפאָרשט דער גאַנצער פערסאָנאַל פון דער באַהן פון געוועהנליכען אַרבייטער ביז צום נאַטשעלניק פון דער סטאַציע. מען פרעגט זיי וועגען זייערע פּאָליטישע אַנשויאונגען, פאַמיליען-אַנגעלעגענהייטען, מיט וועמען זיי פער-קעהרען און אָפט אונטערזוכט דער פּאָליציי-דאָק-טאָר זייער געזונד-צושטאַנד. בכדי ווידער צו פער-זיכערען די נסיעה פון פּרעזידענט פון טעכנישען שטאַנדפּונקט, לאָזט מען פאַר רוזוועלט'ס צוג אַ ספּעציעלען צוג פאָראויס און אויך פון הינטען. אין די בעזונדערס נישט זיכערע געגענדען לאָזט מען אפילו פריהער אויספאָרשען די וועגען דורך אַ ספּעציעלען פּאַנצער-צוג. אין אַזעלכע פאַלען ווערען בעזונדערס שטאַרק געהיטען די וועקסעל-פּונקטען און בריקען.

בעת רוזוועלט'ס אַדורכפאָהרען זענען בע-זונדערע שטאַפעטען פון דער געהיים-פּאָליציי אויס-געשטעלט לענג-אויס דעם גאַנצען וועג. די רייזע פון פּרעזידענט קומט שטענדיג פאָר עטאַפּענווייז. נאָכ'ן פערענדיגען איין עטאַפּ, ענדיגט זיך דער דינסט פון די געהעריגע פונקציאָנערען פון דער געהיים-פּאָליציי און דעם דינסט נעמט איבער אַ

(ווייטער זעה 12-טע זייט)

זעקס פּרויען

די אינטערעסאַנטסטע זעקס פרויען, וואָס איך האָב בעגעגענט אין מיין לעבען

— פון —

ראובן בריינין

— 2. —

הענריעטאַ שאָלד.

ביי מיין ערשטען בעזוך אין אמעריקא, אלס גאַסט פון בערלין, האָב איך זיך פערזענליך בעקענט מיט איהר.

דער ערשטער, וואָס האָט מיר אויפמערקזאַם געמאַכט אויף מיס שאָלד, איז געווען דער פערשטאָרבענער זלמן פריידוס, דער ביבליאָטעקער פון דער יודישער אָפּטיילונג אין דער הויפּט־ביבליאָטעק פון ניו־יאָרק.

מיט פריידוס'ן האָב איך זיך בעקענט נאָך אין אייראָפּע. איהם איז בעקאַנט געווען מיין בעזונדערער אינטערעס אלס מענש און אלס שריפטשטעלער, מיט וועלכען איך האָב זיך כל ימיו בעצויגען צו מערקווירדיגע מענשען, צו די זעלטענע עקזעמפּלאַרען צווישען זיי.

,,איהר מוזט זיך בעקענען מיט מיס הענריעטאַ שאָלד, וועלכע האָט נישט איהר גלייכען אין אייראָפּע''. מיט אָט די ווערטער האָט זיך פריידוס געווענדעט צו מיר יעדעס מאָל, ווען ער האָט מיך בעגעגנט.

אין איינער פון די ערשטע וואָכען פון מיין זיין אין ניו־יאָרק, האָב איך דערהאַלטען א בריף און א קלאַסישען דייטש געשריבען, פון מיס שאָלד, אין וועלכען זי האָט מיר מודיע געווען, אז זי וועט זיך פיהלען העכסט געעהרט מיט מיין בעזוך. ווען איך האָב געוויזען איהר בריף פריידוס'ן, האָב איך גלייך פערשטאַנען פון זיין שמייכעל, אז ער האָט געווירקט אויף איהר זי זאָל מיך איינלאַדען.

מיס שאָלד האָט דאַן געוואוינט מיט איהר מוטער, און ביי מיין ערשטען בעזוך אין זייער בעשיידענער וואוינונג האָב איך געפילט די רוהיגע אַטמאָספערע, וואָס האָט געהערשט צווישען דער טאָכטער און מוטער.

מיס שאָלד, וואָס איז דאַן געווען נאָהענט צו פופציג יאָהר און וואָס האָט פערנומען אנ'עהרען־פּלאַץ אין דער ענגליש־יודישער ליטעראַטור און צוגלייך אין דער געזעלשאַפט אלס כלל־טוערין אויף דעם קולטור־געביט, האָט זיך געלאָזט בעהערשען פון דער מוטער, ווי זי וואָלט געווען נאָך א קליין קינד.

אין די שפּעטערדיגע יאָהרען, ווען איך בין געשטאַנען נאָהענט צו דעם גייסטיגען קרייז פון מיס שאָלד, האָב איך בעוואונדערט איהרע שעהנע מידות, וואָס איינע פון זיי איז געווען די מידה פון כבוד אב ואם. אויף ווי ווייט זי האָט געעהרט דעם אָנדענק פון איהר פערשטאָרבענעם פאָטער, וועט גענוג זיין צו ברענגען דעם פאַקט, אז מיס שאָלד האָט אין איהרע רייפע יאָהרען און ווען זי איז געווען בעלאַסטעט מיט שווערע פליכטען, זיך גענומען צו שטודירען ערנסט די העברעאישע שפּראַך, אום זי זאָל קענען פערשטעהן דעם פירוש, וואָס איהר פאָטער האָט איבערגעלאָזען אין דער העברעאישער שפּראַך אויף איוב.

שוין ביי מיין ערשטער בעגעגעניש מיט מיס שאָלד האָב איך בעוואונדערט איהר גרינדליך וויסען און קענען אויף פערשידענע געביטען, וועלכע זי האָט געבראַכט אין פולשטענדיגען איינקלאַנג מיט דער יודישער טראַדיציע. נישט קוקענדיג אויף איהר פולשטענדיגער בעהערשונג פון דער דייטשער און פראַנצויזישער ליטעראַטורען און נישט קוקענדיג אויף איהרע גלענצענדיגע ליטעראַרישע פעהיגקייטען, האָט זי זיך דאָך אויסגעצייכענט מיט איהר אויפריכטיגער בעשיידענקייט.

איהר ליטעראַרישע אַרבייט איז דאַן בעשטאַנען אין רעדאַקטירען די ביכער פון דעם פערלאַג ,,דזשויש פּאַבליקיישאָן סאָסייעטי'' און רעדאַקטירען די ענגליש־יודישע יאָהרביכער. דאָס אַלץ איז געווען אַנאָנימע אַרבייט, וואָס האָט זיך אויסגעצייכענט מיט איהר געוויסענהאַפטער ליטעראַרישער פעראַנטוואָרטליכקייט.

אויסער די רעדאַקציאָנעלע אַרבייטען אין דעם אויבענדערמאָנטען פערלאַג האָט זיך בעשעפטיגט מיט איבערזעצונגען פון דייטש און פראַנצויזיש אין דער ענגלישער שפּראַך. אין איהר איבערזעצונג פון גרעץ האָט זי פערוואַנדעלט איהר פולשטענדיגען וויסען אויף פערשידענע געביטען אין דער חכמת ישראל (יודישע וויסענשאַפט).

אין מיין טאָג־בוך געפין איך פערצייכענט פאָלגענדעס: ניו־יאָרק, 8־טען נאָוועמבער, 1919, הייגט האָב איך זיך בעקענט מיט מיס הענריעטאַ שאָלד, איהר פערהייראַטער שוועסטער און איהר מאַן. עס איז די משפחה פון די מאָדערנע אבן תיבונ'ס, די משפחה פון די פּראָפעסיאָנעלע איבערזעצער. דער אונטערשייד פון שאָלד'ס און פון די אבן תיבונ'ס בעשטעהט אין דעם, דאָס די שאָלד'ס זענען פילאָלאָגיש פיל בעגאַבטער; זיי האָבען אויך א פיל פיינערן שפּראַך־חוש און שפּראַך־לאָגיק, ווי די אַמאָליגע משפחה פון די געשוואוירענע איבערזעצער די אבן תיבונ'ס.

* * *

אום צו כאַראַקטעריזירען מיס שאָלד, אין איהר ווייטערדיגער ענטוויקלונג אלס ציוניסטישע פיהרערין, אלס מיטגליד פון דער עקזעקוטיווע אין דעם ציוניסטישען וועלט־פערבאַנד, וויל איך דאָ ציטירען די צוטרעפענדע ווערטער פון א בעדייטענדען האָלענדישען פּובליציסט וועגען. דער קעניגין ווילהעלמינאַ: ,,אונזער רעגירונג בעשטעהט פון אַלטע ווייבער; דער איינציגער ענערגישער און אַקטיווער מאַן איז ווילהעלמינאַ''. די זעלבע ווערטער קאָנען, און זאָלען, אָנגעווענדט ווערען אויף מיס שאָלד.

דאָ איז נישט דער פּלאַץ צו שילדערן מיס שאָלד אלס גרינדערין און אויפהאַלטערין פון דער פרויען־אָרגאַניזאַציע ,,הדסה'', אויך פון איהר וואונדערבאַרער טעטיגקייט אין ארץ ישראל.

איך וויל דאָ פערענדיגען מיט א קליינעם עפּיזאָד פון מיס שאָלד'ס טעטיגקייט אין דער אמעריקאַנער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. עס איז געווען אין דער צייט, ווען לאָיס ד. בראַנדייס איז געשטאַנען אָן דער שפּיץ פון דער אמעריקאַנער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. איך בין דאַן געווען דער רעדאַקטאָר פון דעם וועכענטליכען ,,התורן'', וואָס די אמעריקאַנער ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע האָט אונטערגענומען אַרויסצוגעבען אויף איהרע אייגענע קאָסטען. העברעאיש, יודיש און ענגליש, וואָס זענען ערשינען אלס די אָרגאַנען פונם בילדונגס־ און ערציהונגס־דעפּאַרטאַמענט. אַלע רעדאַקטאָרען האָבען געמוזט אָפּגעבען וועכענטליך א דין וחשבון צו מיס שאָלד. איך בין געווען דער איינציגער רעדאַקטאָר, וועלכער האָט גערעכענט אונטער זיין ווירדע צו קומען צו די וועכענטליכע זיצונגען, אום אָפּצוגעבען דין וחשבון פון מיין דעמאָלטיגער ריכטונג אין ,,התורן'', הגם מיר איז גאַנץ אָפט אויסגעקומען צו שרייבען געגען דער דעמאָלטדיגער אַדמיניסטראַציע און ציוניסטישער פיהרערשאַפט. ווען מען איז געקומען מסר'ן אויף מיר צו מעק'ן, דעם דעמאָלטיגען פּרעזידענט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, און צו מיס שאָלד, אז איך קריטיקיר שטאַרק די ציוניסטישע ליטונג פלעגען זיי ביידע ענטפערן, אז בריינין איז פעראַנטוואָרטליך פאַר זיך זעלבסט.

מענש און מאַשין

(פון לעבען אין ראַטען־רוסלאַנד אין שפּיגעל פון דער דאָרטיגער ליטעראַטור)

— פון —

נ. י. גאָטליב

איך האָב דורכגעלייענט א בוך פון א סאָוויעטישען שרייבער, וועלכער בעהאַנדעלט די דאָזיגע טעמע: מענש און מאַשין. וועלכער בויט אויף אזאַ פּראָבלעם: פון איין זייט — דער כלל, דער דיסציפּלינירטער און אָרגאַניזירטער אונטער איין שטרענגער, גראַדליניגער אידעע, און פון דער צווייטער זייט — דער יחיד, איינער פונם אָרגאַניזירטען כלל, וועלכער קומט צוליב א צופאַל, אין א קאָנפליקט מיטן אָנגענומענעם כלל־אמת; דער יחיד אין וועלכען עס נעמט מיט אַמאָל רעוואָלטירען דער אייגענער ,,איך'', דער ריין־פערזענליכער, נישט דער מאַשיניזירטער. נאָר דער מענשישער... דאָס בוך רופט זיך: ,,דערציהלונג וועגען א פּשוט'ער זאַך'' און דער מחבר זיינער איז דער סאָוויעטישער שרייבער לאַווראַניעוו.

די האַנדלונג קומט פאָר אויף דרום רוסלאַנד, אין דער צייט פונם בירגער קריג, די ,,רויטע'' שלאָגען זיך מיט די ,,ווייסע'', די ,,רויטע'' טרעטען אָפּ. זיי פערלאָזען דעם געגענד ציטעווייליג, זיי ווילען נאָך קומען אויפסניי... דערווייל לאָזען זיי איבער א קאָנספּיראַטיווען רעווקאָם (רעוואָלוציאָנערער קאָמיטעט). דער רעווקאָם אַרבייט אומלעגאַל, אונטערערדיש; שפּיאָנירט אויס די כוחות פון די ,,ווייסע'' אַרמעען און האַלט פערבינדונג מיט די ,,רויטע''... אין רעווקאָם אַרבייט איינער אנ'אַלטער איבערגעגעבענער באָלשעוויק — חבר אָרלאָוו. דער דאָזיגער אָרלאָוו איז פאַר דער רעוואָלוציע געווען א לאַנגע צייט אין פּאַריז, ער האָט דאָרטען שטודירט, ער האָט דאָרטען חיפש אַרומגעוואָגלט, ער איז געוואָרען אַן עכטער פראַנצויז, סיי מיט דער שפּראַך, סיי מיט אַלע זייטען און מיטן נאַרען אויסזעהען... דערצו פערמאָגט אָרלאָוו אַרטיסטישע פעהיגקייטען. ער קען זיך פאַרשטעלען פאַר אנ'עכטען פראַנצויז . . . כאָטש די ,,ווייסע'' ווייסען פון איהם אלס עכטען רוס א געפעהרליכער באָלשעוויק וועלכער איז דער הויפּט פון דער טשעקאַ... ביי די ,,ווייסע'' איז דער באָלשעוויק אָרלאָוו גוט בעוואוסט, זיי, די ,,ווייסע'' רופען איהם מיט אזעלכע נעמען: ,,דער גלבאָרדיגער הענקער'', ,,נעראָן'', ,,פּייניגער''... און זיי, די ,,ווייסע'' זוכען איהם אַרום מיט ליכט... זיי האָבען זיך דערוואוסט אז דער באָלשעוויק אָרלאָוו געפינט זיך צווישען זיי, אַרבייט קאָנספּיראַטיוו און שפּיאָנירט אויס אַלע זייערע סודות לטובת די ,,רויטע''... זוכען זיי איהם...

...און חבר אָרלאָוו געפינט זיך טאַקע צווישען די ,,ווייסע''. דאָס איז דער ,,פראַנצויז'' לעאָן קוטיורע, וועלכער וואוינט ביים דר. סאַקאָווני. מאַרגאָ קוטיורע איז די חברטע בעלאַ... א באָלשעוויטשקע, וועלכע איז נאָכן אַרויסגעהן פון די ,,רויטע'' פערבליבען אין שטאָט אינאיינעם מיט'ן חבר אָרלאָוו,— אויף קאָנספּיראַטיווער אַרבייט... אַרבייטען די דאָזיגע ,,פראַנצויזישע'' קוטיורעס אומלעגאַל און דראָהען אזוי אַרום די ,,ווייסע'' כוחות...

טרעפט אָבער אזאַ זאַך אין איינעם א פריהמאָרגען נעהמען אַלע צייטונגען אויספּויקען מיט קדוש לבנה אותיות, אז די ,,ווייסע'' האָבען געפּאַקט דעם געפעהרליכען באָלשעוויסטישען טשעקיסט, דעם חבר אָרלאָוו!... און געווען איז עס נישט דער חבר אָרלאָוו, אָדער דער ,,פראַנצויז'' לעאָן קוטיורע, נאָר עפּעס א רוסישער פּויערל, וועלכער איז מיט זיין אויסזעהן געפעהרליך ענליך אויפן אמתן אָרלאָוו.. א פאַטאַלע ענליכקייט !...

אָבער צוליב דער דאָזיגער פאַטאַלער ענליכקייט וויקעלט זיך פאַנאַנדער א טיפע מענשליכע טראַגעדיע, דער אמתער ,,חבר אָרלאָוו'', אָדער דער ,,פראַנצויז'' לעאָן קוטיורע, ווען ער לייענט די דאָזיגע נייעס אין צייטונג — ווערט אין זיין באָלשעוויסטישער נשמה א גאַנצע איבערקעהרעניש. מען האָט געכאַפּט אנ'אומשולדיגען מענשען, א פּראָסטען, אומוויסענדען פּויערל, וועלכער איז פאַטאַל ענליך אויף איהם און מען וועט איהם, דעם פּויערל פּייניגען מיט די מוראדיגסטע אינקוויזיציע ענויים אין דער ,,ווייסער'' קאָנטר־שפּיאָנאַזש; מען וועט איהם שטעכען מיט גליהיגע נאָדלען אונטער די נעגעל; מען וועט איהם ציהען די אָדערען איינציגווייז און לסוף, וועט מען איהם, מיר נישט דיר נישט, אומברענגען!... אנ'אומשולדיגער קרבן!... און אַלץ — צוליב אנ'אידיאָטישען טעות!... און ער, דער אמתער חבר אָרלאָוו, וועט זיך זיין פריי, געראַטעוועט און נאָך מעהר זיכער, ווי פריהער... ווייל דער חבר אָרלאָוו, דאָס הייסט יענער פּויערל, וועט שוין לאַנג זיין אויפן עולם האמת!... איז — צי מעג ער עס, חבר אָרלאָוו; אָדער צי מעג די פּאַרטיי בעפרייען איהם פון געפאַהר פאַרן פּרייז פונם פּויערס לעבען? צי האָט ער א רעכט אויסקויפען דעם אייגענעם לייב און לעבען אויפן חשבון פון אנ'אומשולדיגען קרבן, פון עפּעס א פּויערל וואָס איז פאַטאַל אויף איהם ענליך?!...

און אָרלאָוו בעשליסט: ניין! ער האָט קיין מאָראַלישע, קיין ריין־מענשליכע רעכט נישט דערויף! דער פּויער איז דאָ אומשולדיג, ער, אָרלאָוו, דער אמתער טשעקיסט, — ער איז דער שולדיגער, דער געזוכטער פון די ,,ווייסע''! ער מוז געהן זיך איבערגעבען צו די ,,ווייסע''! ער מוז ראַטעווען אנ'אומשולדיגען מענשען, וועלכער איז צוליב איהם אַריינגעפאַלען און וועט בעצאָהלען מיטן לעבען! און חבר אָרלאָוו איז מודיע אין ,,רעווקאָם''', אז ער געהט דערצעהלען די ,,ווייסע' 'אַז ע ר איז דער אמתער אָרלאָוו !..

אין רעווקאָם הויבט זיך אויף א טומעל, חבר סעמענוכין פאַלט אָן אויף אָרלאָוון און רופט איהם אָן מיט די שענדליכסטע פאַר א באָלשעוויק נעמען: ,,אינטעליגענט, דאָסטאָיעווסקי־טיפּ וכדומה!... חבר אָרלאָוו האָט קיין רעכט נישט זיך איבערצוגעבען די ,,ווייסע'', כדי צו ראַטעווען אנ'אומשולדיגען מענשען ! חבר אָרלאָוו איז א שליח פון דער פּאַרטיי; ער איז איינער פונם גרויסען כלל, און ער מוז זיך אונטערוואַרפען דעם כלל !... וואָרים אויב חבר אָרלאָוו וועט זיך איבערגעבען די ,,ווייסע'' וועט ער דורך דעם זעהר פיל פערשווערען די קאָנספּיראַטיווע אַרבייט פון די ,,רויטע''; ער וועט די ,,רויטע'', די אייגענע חברים ברענגען פיל שאָדען! אדרבא, אָט אַצינד, נאָכן אַרעסט פונם פּויערל, וועלכער איז אויף איהם ענליך, — אַצינד קען אָרלאָוו נאָך בעסער, נאָך ערפאָלגרייכער אַרבייטען!... וואָרום מען וועט איהם שוין מעהר נישט זוכען, ער איז דאָך שוין ,,געכאַפּט''!... וועט ער, דער אמת!ער אָרלאָוו! קענען פערצעהנפאַכען זיין נוצליכע רעוואָלוציאָנערע אַרבייט לטובת דעם קאָמוניזם!... האָט ער דעריבער קיין שום רעכט נישט צו האַנדלען אויף דער אייגענער אחריות און צוליב אינטעליגענטישע גריבלעניש, אומברענגען דעם איינענעם לעבען און שטערען די אַרבייט פונם באָלשעוויסטישען כלל, פון וועלכען ער, אָרלאָוו, איז נאָר א שליח, א שרייפעל אנ'אויספיהרער ! . . . ..

אָט אזוי טענהט צו איהם סעמענוכין, דער קאָמוניסט, וואָס ווייס נישט פון קיינע אינטעליגענטישע אָפּנויגען. וואָס איז גראַדליניג אויסגעהאַלטען און שטעלט תמיד אַוועק די פּאַרטיי, דעם כלל — מילא נאָך מאָל העכער, ווי דעם ריין־פערזענליכען לעבען... סעמעניוכין וואָרענט אָרלאָוו'ן אז אויב ער וועט נישט פאָלגען און זיך איבערגעבען די ,,ווייסע'' וועט מען אויסשליסען פון דער פּאַרטיי און ער וועט פערדערכענט ווערען אלס א פעררעטער!..

אָרלאָוו געהט אַוועק א צומישטער, וואָס זאָל ער דאָ טון, ווי זאָל ער דאָ האַנדלען? צוליב איהם וועט מען אומברענגען אנ'אומשולדיגען מענשען! יענער וועט אומקומען מיט די מוראדיגסטע ענויים, און ער, דער אמת'ער אָרלאָוו וועט זיך אַרומשפּאַצירען פראַנק און פריי, געראַטעוועט, נאָך זיכערער ווי פריהער... ווייל מען וועט איהם שוין מעהר נישט זוכען... ער וועט שוין מעהר קיין לעבעדיגער נישט זיין... דאָס הייסט : יענער, דער פּויערל, וועט שוין זיין טויט. ער אָבער, ער וועט לעבען, לעבען, לעבען, — אויפן חשבון פון אנ'אומשולדיגען!... צי האָט ער דערויף רעכט, מענשליך, מאָראַליש? און וואָס, אז ער איז א פּאַרטיי־שליח, — צי דאַרף ער לחלוטין פאָלגען דער פּאַרטיי, אפילו ווען דאָס איז געגען זיינע ריין פערזענליכע מיינונגען, געפיהלען, איבערלעגונגען? צי איז ער נאָר א מאַשין, אנ'אויטאָמאַט, א שרייפעל, א גולם און אויב דאָס איז נאָר גוט פאַרן כלל איז שוין אַלץ רעכט! אפילו דאַן, ווען זיין אייגען האַרץ וועט צוריסען ווערען, טויזענט מאָל א טאָג, — אויף שטיקער — פון געוויסענסביסען, פון פּיין, פון עקעל צו זיך אַליין, צום פּינטעלע מענש אין זיך, וואָס לעבט אויפן חשבון פון עפּעס אנ'אומשולדיג פּויערל ?!...

א לאַנגע צייט דרעהט זיך אָרלאָוו אַרום אָט אין אזעלכע פּייניגליכע מחשבות, ער קלערט וועגען יחיד און וועגען כלל, וועגען זיך און וועגען דער גרויסער אַרבייט, וועלכער ער דינט, ער ווייס נישט וואָס צו טון; צי בעגעהן א פעררעט וועגען דער פּאַרטיי, געגען זיין רעוואָלוציאָנערער אידעע; אָדער פעררעטען זיך זעלבסט, דעם אייגענעם ,,מענש'' אין זיך?..

ער פּרובט דערווייל ראַטעווען דעם אַרעסטירטען פּויערל אויף אַנדערע אופנים, פּשוט : אַריינקריגען זיך, ווי עס איז, אין תפיסה, בעפרייען דעם אומשולדיגען פּויערל, וואָס זיצט צוליב איהם, ווייל ער איז אויף איהם אויף אָרלאָוון, פאַטאַל ענליך!...

צוליב דעם דאָזיגען צוועק בעקענט זיך אָרלאָוו מיט ,,ווייסע'' אָפיצירען ער ,שפּילט'' פאַר זיי דעם ,,פראַנצויז'', ער שטעלט זיך פאָר אלס לעאָן קוטיורע און אלס מורא'דיגער פיינט פון די ,,רויטע''... ער שכורט אינאיינעם מיט די ,,ווייסע'' אָפיצירען, צווישען וועלכע עס געפינט זיך איינער א סאָבאָלעווסקי דער קאָמענדאַנט פונם ,,ווייסען'' קאָנטר־שפּיאָנאַזש. אָט דער דאָזיגער סאָבאָלעווסקי האָט פאַר דער מלחמה אויך פערבראַכט אין פּאַריז וואו ער פלעגט זיך טרעפען מיט אָרלאָוון... סאָבאָלעווסקי דערקענט אַצינד אָרלאָוון, דעם אמתען אָרלאָוון, נישט יענעם וועלכער זיצט אַרעסטירט, דער פּויערל, — און וועלכער וואַרט אויף זיין טויט!.. ניין! יענער איז אנ'אומשולדיגער — צוליב א פאַטאַלער ענליכקייט!... אָט איז דער אמת'ער אָרלאָוו!... אָט דער, מיט וועמען ער, סאָבאָלעווסקי זיצט אַצינד און שכורט!

און סאָבאָלעווסקי וועלכער קען אויך גוט די מלאכה און די קונסט פון שוישפּילעריי, פון מאַסקירען זיך, פון קאָנספּיראַציע, — סאָבאָלעווסקי פערנאַרט אָרלאָוון צו זיך און — לאָזט איהם אַרעסטירען !...

מען זעצט דעם אמת'ן אָרלאָוו איין און דעם פּויערל בעפרייט מען, חבר אָרלאָוו איז דאָ צופעליג אומגליקליך, טראַגי־קאָמיש אַריינגעפאַלען!...

אין ,,רויטען רעווקאָם'' אז מען דערהערט גון דער דאָזיגער געשיכטע — גלויבט מען נישט, אז חבר אָרלאָוו איז אַרעסטירט געוואָרען צופעליג. נישט ווילענדיג. מען האַלט אז חבר אָרלאָוו וועלכער האָט דער געטענהט אז ער קען נישט לאָזען אומקומען א אומשולדיגען מענשען — אז חבר אָרלאָוו האָט זיך אַליין איבערגעגעבען... האָט ער הייסט עס, פעראַטען דער פּאַרטיי, דעם באָלשעוויסטישען אידעאַל, דער רעוואָלוציע... חבר אָרלאָוו איז א פעררעטער!... א פעררעטער!... און מען שליסט איהם אויס פון דער פּאַרטיי, מען פערדאַמט זיין נאָמען!... די חברטע בעלאַ וועלכע האָט ,,געשפּילט'' די ראָלע פון זיין פרוי, פון מאַדאַם קוטיורע— חברטע בעלאַ זאָגט זיך אַצינד אָפּ פון איהר ליבע צו איהם, צום אַרעסטירטען אָרלאָוו'ן... וואָרום ער איז א פעררעטער!...

אָרלאָוו קומט אום דורך די ,,ווייסע'' דער פּויערל בלייבט לעבען. און אז אָרלאָוו האָט נישט פעראַטען ווערט קלאָר פון עטליכע פערשריבענע בלעטלעך, וועלכע מען געפינט דערנאָך, ווען די ,,רויטע'' פערנעמען אויפסניי די שטאָט — אין תפיסה, וואו אָרלאָוו איז געזעסען און אומגעקומען.. אין די בלעטלעך דערצעהלט אָרלאָוו דעם ריינעם אמת פון זיין אַרעסט... אין די בלעטלעך זענען אויך פאַראַן א סך געדאַנקען פערשריבענע, ממש, מיטן אייגענעם בלוט, — וועגען די וועהטאָגדיגע פּראָבלעמען וועגען מענש און מאַשין, יחיד און כלל..

רעדע פון עמיר אַבדולאַה

אויף דער עפענונגס־סעסיע פון לעגיסלאַטיוו־ראַט אין עבר־הירדן

ירושלים (יט"א) אויף דער עפענונגס־זיצונג פון דער סעסיע פון לעגיסלאַטיור־ראַט אין עבר־הירדן, האָט עמיר אַבדולאַה צוו. אַנד. צווויסען געגעבען, אז די רעגירונג פון עבר־הירדן פאָרשט איצט די מעגליכקייטען פון עקספּלואַטירען די מינעראַל־קוואַלען אין לאַנד.

אין בודזשעט פון עבר־הירדן — האָט דער עמיר ערקלערט — איז היי יאָהר אַריינגעטרעטען א גלייכגעוויכט, און די רעגירונג האָט איצט בדעה אָנצוהויבען א ברייטען פּלאַן פון וועגען־בוי. די בעציהונגען מיט דער בריטישער רעגירונג זענען כסדר פריינדליכע. דער אָפּמאַך מיט סאַוד־אַראַביען און דער בעזוך פון קרוינפּרינץ פון סאַודיען האָבען בייגעטראָגען צו פערבעסערן די בעציהונגען צווישען די אַראַבישע לענדער.

שטייער־הנחות אין די געגענדען,

וואָס האָבען געליטען פון טריקעניש

ירושלים (יט"א) די א"י־רעגירונג האָט מסכים געווען צו די פאָרשלאָגען פון די דיסטריקט־קאָמיסאַרען צו רעדוצירען דעם לאַנדווירטשאַפטליכען שטייער אין די געביטען וואָס האָבען היי־יאָהר געליטען פון טריקעניש. די רעגירונג האָט אַרויסגעשיקט די דיסטריקט־קאָמיסאַרען אנ'אינסטרוקציע צוצוטרעטען צום שאַצען די היזקות און ענטשפּרעכענד צו פערקלענערען די שטייערען. אין איינינע ערטער האָט מען שוין אָנגעהויבען די שאַצונגען. די היזקות בעטרעפען פון 30 ביז 40 פּראָצ. די אַקציע איז א רעזולטאַט פון דער אינטערווענץ, וועלכע עס האָט געהאַט אונטערגענומען דער קאָלאָניסטען־פערבאַנד.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

זונטאג 17 נאוועמבער
כ"א מרחשון תרצו

זון-אויפגאנג 6.56
זון-אונטערגאנג 3.44

א דיפלאם פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט"

די אנפיהרונג פון לאדזער גארניזאן האט אנערקענט דעם פערלאג „נייער פאלקסבלאט" א דיפלאם פאר די פערדינסטען פון דער צייטונג אויפן געביט פון פראפאגאנדע פאר דער אידעע פון פיזישער ערציהונג און מיליטערישער צוגרייטונג.

פרייטאג איינס א זייגער בייטאג איז אין רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" געקומען דער קרייז-קאמענדאנט פון מלוכה׳ישען אמט פאר פיזישער ערציהונג און מיליטערישער צוגרייטונג קאפיטאן באלצעזשאק און אין נאמען פון דיוויזיע - אנפיהרער, גענעראל אלשינא-ווילטשינסקי איבערגעגעבען דעם פערלאג דעם שעהן-אויסגעפיהרטען דיפלאם.

שבת-צו-נאכטס איז אין לאקאל פון רעדאקציע געקומען דער מיליטער-ראבינער פון לאדזער גארניזאן, הרב דוד גאלדשטיין און גראטולירט צוליב'ן בעקומען פון דיפלאם.

פאבאר-רשימה

(א) דעם 18, 19 און 20 ד. ח. דארפען זיך מעלדען צו דער פאבאר-רשימה אין מיליטער-ביורא ביי דער לאדזער זעלבסטפערוואלטונג (אויף פיעטריקאווער 165) די אלע עלטערע סאבאראווצעס פונ׳ם יאהרגאנג 1914, און עלטערע, וועלכע וואוינען אין לאדז (אלע קאמיסאריאטען).

אינ׳ם טערמין ביז׳ן 30 ד. ח. קאנען זיך צו דער רשימה מעלדען פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1915, וועלכע האבען זיך נישט געשטעלט אין בעשטימטען טערמין.

קורצע ווינטער-פעריען אין די שולען

לויט א נייער פארארדנונג פון שול-קוראטאריום וועלען די היי-יעהריגע ווינטער-פעריען אין די שולען זיין קירצערע, ווי פריהער, דהיינו, זיי וועלען געדויערען פונ׳ם 23 דעצעמבער ביז׳ן 9 יאנואר איינשליסליך.

פאליטישער צוזאמענטרעף פון די סאציאליסטען אין לאדז

היינט נאכמיטאג קומט פאר א פאליטישער צוזאמענטרעף פון פ. פ. ס., בונד, דייטשע סאציאליסטישע ארבייטס-פארטיי, פראפ. און ספארט-ארגאניזאציעס. פון ווארשא קומען צום צוזאמענטרעף ניעדזשאלקאווסקי, שטשערקאווסקי, זשולאווסקי, דיבוא און בארליצקי.

א חוץ דעם נעהמען אנטייל די פ.פ.ס.ישע טוער פון דער לאדזער וואיעוואדזטווע.

KINO TEATR
MIRAŻ
11 LISTOPADA 16

היינט און פאלג. טעג!
די טאכטער פון גענעראל פאנקראטאוו
אין די הויפט-ראלען:
Kazimierz Stępowski,
Marja Ney, Marja Bogda,
Franciszek Brodziewicz.
אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג 12 בייט.

לאדזער זייד-אינדוסטריע וועט ליידען היזקות
צוליב די סאנקציעס געגען איטאליען

(ג) אין שייכות מיטן פערבאט פון אימפארט איטאליענישע סחורות קיין פוילען, וואס טרעט שוין אריין אין קראפט דעם 18 ד. ח. בעמערקט זיך אין די קרייזען פון דער לאדזער זייד-אינדוסטריע א בעאונרוהיגונג. ווי בעוואוסט איז דער הויפט-ארטיקעל פון איטאליענישען אימפארט גארן. אמייסטען איז די לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריע אנגעוויזען אויפן איטאליענישען זייד. בעזונדערס ביי דער פראדוקציע פון די בעסערע סארטען זייד. אויף די ביליגערע קוואליטעטען קען פארנוצט ווערען סאוויעטישע און יאפאנישע זייד.

די פראדוצענטען פון זייד-סחורות האבען מורא, אז צוליב די סאנקציעס וועט זיך פארקלענערן דער אנבאט פון איטאליענישען זייד אויפן לאדזער מארק און דאס וואלט ארויסגערופען א שטייגערונג פון די פרייזען אויף די בעסערע זייד-שטאפען.

מען ווייזט נאך אן, אז די איטאליענישע זייד וואלט געקענט פערטרעטען ווערען דורך דער פראנצויזישער זייד. אבער די אימפארטערען בעקומען זעהר קליינע קאנטינגענטען אויפן ארייַנפיהר פון פראנקרייך. אחוץ דעם וואלטען נאך ענטשטאנען שוועריגקייטען פון קרעדיט-כאראקטער ביים אנקניפען בעציהונגען מיט נייע ליפעראנטען.

די שטאט-פערוואלטונג בעצאהלט די 4 זלאטעס
וועלכע די קראנקען-קאסע מאהנט ביי דעפ. מינצבערג

ווי מיר האבען שוין בשעתו געשריבען, האט דעפ. מינצבערג בעקומען אן אויפפאדערונג פון דער קראנקען-קאסע צו בעצאהלען 4 זלאטעס אלס דעקונג פון די קאסטען פאר דער פאגאטאוויע, וועלכע האט באנדאזשירט די וואונד פון דעפ. מינצבערג נאכ׳ן געשלעג אין שטאט-ראט דעם 28 מאי.

דעפ. מינצבערג איז ארויסגעגאנגען פון דער פרינציפיעלער הנחה, אז נישט ער איז מחויב, צו דעקען די קאסטען פון דער פאגאטאוויע, וועלכע איז ארויסגערופען געווארען דורך דער שטאט-פערוואלטונג. אין שייכות דערמיט האט זיך דעפ. מינצבערג געווענדעט מיט א בריף צו דער שטאט-פערוואלטונג וועגען דעם ענין.

נעכטען האט דעפ. מינצבערג בעקומען אן ענטפער פון דער שטאט-פערוואלטונג, אז זי וועט בעצאהלען די 4 זלאטיס, וועלכע די קראנקען-קאסע מאהנט פון דעפ. מינצבערג.

אייער באגאזש ווערט אפגענומען פון דערהיים און צוגעשטעלט קיין ארץ-ישראל
דורך PRZEDBORSKI, KOLNER i S-ka, Łódź, Sienkiewicza 6
ביליג און שנעל. קלינגט טעל. נומערען 129-25 און 247-75

די הילף פאר די ארימסטע
זיצונג פון בירגער-קאמיטעט

פרייטאג איז אין מאגיסטראט, אונטער׳ן פארזיץ פון וויצע-פרעזידענט פאנטשעק פארגעקומען אן ארגאניזיר-זיצונג פון די ראיאן-קאמיטעטען ביים בירגער-קאמיטעט צו העלפען די ארימסטע ביי אונז אין שטאט.

אין דער שטאט וועלען זיין אזעלכע 700 ראיאן-קאמיטעטען. בראש פון די ראיאן-קאמיטעטען וועלען שטעהן ספעציעלע אינסטאנצען, וועלכע וועלען דארפען פעריזעהען די ארימע אין זייער ראיאן. די קאמיטעטען וועלען אויך זיך פערנעהמען מיט זאמלען געלד, פראדוקטען און מלבושים, און וועלען אננעהמען אנמעלדונגען אויף הילף.

א חוץ די זאמלונגען אין געלד און נאטור וועלען אויך אנגענומען ווערען דעקלאראציעס פון מענשען, וועלכע ווילען העלפען די ארימסטע (פריזירען, צי שערען און ראזירען בחנם, שניידער צורעכט צו מאכען און נייהען מלבושים, שוסטער צו נייהען שיך א.א.וו.)

די קיכען וועלען געשאפען ווערען אזוי ווי פאראיאהרען.

לערן-יונגלעך פון האנדווערקער
מוזען אונבעדינגט געהן אין די צוגאב-בילדונג-שולען

(א) די האנדווערקער-קאמער האט ארויסגעגעבען א צירקולאר צו די צעכען און ארגאניזאציעס, אין וועלכען עס ווערט דערמאהנט וועגען דער פליכט צו שיקען טערמינאטארען אין די צוגאב-בילדונגס-שולען.

אין הסכם מיט׳ן צירקולאר, דארף איצט איינגעפיהרט ווערען א שטענדיגע אויפזיכט און קאנטראלע, צי די מייסטערס, וואס בעשעפטיגען טערמינאטארען, האבען אונטערגעשריבען אן אפמאך וועגען בילדונג, און צי זיי שיקען די טערמינאטארען אין די צובילדונגס-שולען.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20

היינט. זונטאג, ד. 17 ליסטאפאד, אנהויב 12 פארמיטאג
א פאפולערע פארשטעלונג
פון 54 גר. ביז 1.50

אויפטריט פון בעליבטען אמעריקאנער סטאר - ביף-קאמיקער
דזשעק רעכטצייט
אין דער סענסאציאנעלער אפערעטע
„איציקל גנב"
אין 3 אקטען פון י. פרידמאן.
מוזיק רעזשי: ד. רעכטצייט
מיט אנטייל פון גאנצען אנסאמבל.
אדמיניסטראטאר: ש. הערשקאוויטש.
בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע.

נייע אינוועסטיציעס
וועט אדורכפיהרען דער געזונדהייטס-אמט

(א) דעם 14 ד. ח. איז, אונטער׳ן פארזיץ פון וויצע-פרעזידענט פאנטשעק פארגעקומען א קאנפערענץ געווידמעט די אינוועסטיציע-פראגען אויפן געביט פון געזונט.

נאך אן אויסשעפענדער דיסקוסיע, איז אנגעצייכענט געווארען א פראגראם פון די צוגרייטונגס-ארבייטען בנוגע דעם בויען באד-אנשטאלטען אויף באלוט און כאיני; וועגען א געזונדהייטס-פונקט אויף כאיני, וועגען א שווינדזוכט-סאנאטאריום אין לאגעווניק א. אז. וו.

די ארבייטען וועלען רעאליזירט ווערען אפהענגיג פון די פאנדען, וואס די זעלבסטפערוואלטונג פערמאגט.

נייע עקספארט מעגליכקייטען
פאר דער לאדזער טעקסטיל-אינדוסטרי

(ג) די צענטראלע פון ווארשעווער סוחרים פעראיין האט פון מלוכה׳שען עקספארט אינסטיטוט בעקומען א רייהע נייע ידיעות וועגען עקספארט מעגליכקייטען פאר דער לאדזער טעקסטיל-אינדוסטרי.

א אנגעזעהענע פירמע אין פינלאנד וויל אנבינדען א האנדעלס קאנטאקט מיט פוילישע פאבריקען פון וואל סחורות אויף מענער אנציגער. א פירמע רעפלעקטירט אויך אויף א שטענדיגע פערטרעטונג.

א ענגלישע פירמע וויל אימפארטירען פלוש און וויגאניע ווי אויך גאבעלינען פון פוילען.

א נארוועגישע פירמע זוכט א פערטרעטונג אויף וואל ארטיקלען, אויף סוועטערס און אויף לייווענט צום הויזליכען געברויך.

א דרום אמעריקאנישע פירמע וויל אנקניפען האנדעלס בעציהונגען מיט א פוילישע פאבריק פון לעדערנע הענדשקעס, געשטריקטע הענטשקעס, ווי אויך שטומפען צו היטען. א אנדערע דרום אמעריקאנישע פירמע וויל אימפארטירען פערשידענע טעקסטיל ארטיקלען.

א פירמע אין קאלומביע וויל אנקניפען א קאנטאקט מיט פוילישע טעקסטיל פירמען.

יאהרצייט פון נאוועמבער-אויפשטאנד

(א) דעם 29 ד. ח. וועלען אין לאדז ארגאניזירט ווערען פייערליכקייטען אין שייכות מיט׳ן 105 יאהר פון ליסטאפאד-אויפשטאנד.

צו דעם צוועק איז ספעציעל געבילדעט געווארען א בירגער - קאמיטעט, וועלכער וועט גענוי אויסארבייטען דעם פראגראם פון די פייערונגען.

ספעציעלע פעראנשטאלטונגען וועלען פארקומען אין די שולעס.

דערעפענונג פון עטנאגראפישען מוזעאום

(א) זונטאג, דעם 24. ד. ח. וועט אין לאקאל אויף פעטריקאווער 104, געעפענט ווערען דאס לאדזער עטנאגראפישע מוזעאום.

דאס דאזיגע מוזעאום איז, נאכ׳ן אדורכגעפיהרטע רעמאנט איינגעארדנעט געווארען אויפן 1 און 2-טען שטאק און פארמאגט א רייהע אינטערעסאנטע עקספאנאטען.

געהיימנישפולער מארד

(א) אינ׳ם וועלדעל אקרענגליק, הינטער זגערזש האט מען געפינען א דערשאסענעם מיט א קויל אין קאפ.

דער דערמארדעטער, ביי וועלכען מ׳האט נישט געפונען קיין שום דאקומענטען, און וואס מ׳וויסט דערווייל נישט ווער ער איז, איז שוין משמעות דער׳הרג׳עט געווארען מיט א 5—6 טעג צוריק, ווייל דער טויטער קערפער האט שוין אנגעהויבען צו פוילען.

פאליציי פיהרט אן אויספארשונג.

דבש מחלב...

(א) די סאניטארע און אדמיניסטראטיווע מאכט האט לעצטענס בעמערקט, אז אויף האנדעל געפינט זיך לעצטענס האניג פרעפארירט פון צוקער, מילך און פערשידענע צומישונגען, דער דאזיגער „האניג" ווערט פערקויפט אין כלים מיט עטיקעטען, אויף וועלכע עס פיגורירט די אויפשריפט „עכטער, נאטירליכער ביגען-האניג".

אזוי ווי דאס איז א פאמירושער שווינדעל, ווערען איצט אדורכגעפיהרט קאנטראלעס און די שולדיגע אין פערקויפען און מאכען געפעלשטען האניג וועלען צוגעצויגען צו פעראנטווארטליכקייט.

Dr.
B. Robinzon
אינערליכע קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען
אויף 10 פאמארסקא 10
פראנט II שטאק, טעל. 131-86
נעמט אן פון 6 ביז 8 אווענד.

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער - שוועכע - בעהאנדלונג
סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא - אנאליזען
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אווענד.

זאל פילהארמאניע טעלעפ. 213-84
היינט, זונטאג, דעם 17-טען נאוועמבער, 4.30 נאכמיטאג ענטגילטיג די 2 לעצטע : גזעגענונג-אויפטריטען
ווינער אנסאמבל מיט
FARKAS i GRüNBAUM
פון וועלט-בעריהמטען ווינער אנסאמבל
וויעז איז לאדז!
און דער שפיץ – אין שלאגער-פראגראם א. ג.
אטעאטער צו פערקויפען
– און – אווענט 8.30
דיגעגנב'עטע פיעסע
אויף די נאכמיטאג-פארשטעלונגען זענען די פרייזען פערקלענערט

ס'איז נישט קיין וועג

צו דעם סכסוך אין דער טריקאטאזש-פאבריק „פעמינא"

(א) מיט עטליכע טעג צוריק איז אין דער טריקאטאזש-פאבריק „פעמינא", וואס געהערט צו סטאניסלאוו מארגוליעס (שענקעוויטשא 80) אויסגעבראכען א שטרייק צוליב אן אנגעזאגטער רעדוקציע, און די ארבייטער זענען געבליבען זיצען אין דער פאבריק.

א דאנק דער אינטערווענץ פון די קלאסען-פאראייניגען איז פארגעקומען א קאנפערענץ, און מארגאליס האט לפנים מסכים געווען אויף הנחות, און די ארבייטער האבען דעריבער פערלאזט די מויערען פון דער פאבריק.

אז זיי זענען אבער נעכטען געקומען צו דער ארבייט, איז די פאבריק געווען געשלאסען...

די פאראייניגען האבען זיך אצינד געווענדעט צום ארבייטס-אינספעקטאר, בכדי צו ליקווידירען דעם סכסוך. און מיט דער בקשה צוצוציהען מארגוליעס'ן צו שטראף-פאראנטווארטליכקייט פאר'ן הרעכען דעם אפמאך.

גרויסע ארץ-ישראל-אקאדעמיע

מיט דער בעטייליגונג פון ל. יפה

קומענדיגען מיטוואך, דעם 20-טען ד. ח. קומט פאר אין פילהארמאניע א פייערליכע אקאדעמיע, אויף וועלכער דיכטער לייב יפה, וועלכער ווילט לעצטענס אין פוילען, וועט ארויסטרעטען מיט א רעדע א. ד. ט. „15 יאהר קאנסטרוקטיווע אויפבוי-ארבייט אין ארץ-ישראל".

די אקאדעמיע וואס ווערט איינגעארדענט אין צוזאמענהאנג מיט דער יובילעאום-פייערונג פון „קרן-היסוד", האט ארויסגערופען א שטארקען אינטערעס אין די ברייטע יודישע נאציאנאלע קרייזען.

היינט — חנוכת הבית

פון ארבייטס-היים און הכשרה-קיבוץ פאר רעליגיעזע מיידלעך

היינט קומט פאר דער פייערליכער חנוכת הבית פון דער ניי-געשאפענער ארבייטס-היים און הכשרה-קיבוץ פאר יודישע רעליגיעזע מיידלעך פון גאנץ פוילען אויפ'ן נאמען פון דער פעי-שטאר-בעגער טוערין פרוי שרה שענירער.

אין דער פייערונג וועלען זיך בעטייליגען אנגעזעהענע פיהרער פון לאדזער יודענטום ווי אויך פיהרענדע פערזענליכקייטען פון דער צענטראלע אין ווארשא.

די ארבייטס-היים און הכשרה-קיבוץ וועלכע איז איינע פון די אידעאלע אינסטיטוציעס אין לאדז אויף דעם געביט. דאס איז א קיבוץ, אין וועלכען עס ארבייטען איצט עטליכע צעהנדליג רעליגיעזע מיידלעך ביי פערשידענע ארבייטען און דער עיקר ביי פאכען אלס הכשרה צו דער עליה קיין ארץ-ישראל. דער דאזיגער קיבוץ און ארבייטס-היים האט איצט אין דעם נייעם הערליכען לאקאל בעקומען אידעאלע ארבייטס-מעגליכקייטען און ווארט נאר אויף דער הייטער אונטערשטיצונג פון דער יודישער בעפעלקערונג.

BANK HANDLOWY w ŁODZI
Spółka Akcyjna
Al. Tadeusza Kościuszki 15
ma jeszcze do wynajęcia SAFES
na dogodnych warunkach, poczynając od 4 złotych miesięcznie
WYJEZDZAJĄC, nie zostawiaj w domu papierów wartościowych, złota, srebra i t. p., lecz zanieś je do SAFE'u!

די פערלוסטען און פערדינסטען

פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע

(ג) די סטאטיסטיק, וואס איז לעצטענס פערעפענטליכט געווארען יועגען דער לאגע אין דער קליידער- און גאלאנטעריע-אינדוסטריע אילוסטרירט דעם פראצעס, וואס האט זיך לעצטענס בעמערקט אין די דאזיגע בראנזשעס. עס ווייזט זיך ארויס, אז די רענטאבילאטעט האט זיך בעדייטענד פערבעסערט. אין יאהר 1932 איז די צאהל אקציען-געזעלשאפטען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע געווען 26. די הכנסה פון די דאזיגע געזעלשאפטען האט בעטראפען א מיליאן זל. אין יאהר 1933 האבען שוין 55 אקציען-געזעלשאפטען געהאט הכנסה פון 4,4 מיליאן זל. וואס שייך די קאנפעקציע- און גאלאנטעריע-אינדוסטריען זענען אין יאהר 1932 געווען נאר 5 אקציען-געזעלשאפטען, וואס האבען ארויסגעצויגען 0,7 מיליאן זל. אין יאהר 1933 זענען געווען 9 אקציען-געזעלשאפטען מיט 0,2 מיליאן זל. די בעסערונג פון דער רענטאבילאטעט האט זיך אויך ארויסגעוויזען ביי אקציען געזעלשאפטען, וואס האבען פריהער געהאט פערלוסטען.

נישט קוקענדיג אויף דער בעסערער רענטאבילאטעט, וואס האט זיך ארויסגעוויזען אין 1933 אין די טעקסטיל- גאלאנטעריע- און קאנפעקציע-אינדוסטריען, האבען דאך די טעקסטיל-אקציען-געזעלשאפטען געהאט א פערלוסט פון 6,1 מיליאן היזקות און די גאלאנטעריע און קליידער-אקציען-געזעלשאפטען 0,5 מיליאן פערלוסטען.

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26.
היינט און פאלג. טעג!
גרויסער דאפעלטער שלאגער-פראגראם
— I —
גרויסע פראטישע דראמע א. ג.
„זיידער לעצט בעגעגעניש"
מיט Elżbieta Allan
אין דער הויפט-ראלע.
— II —
Veronika
הומארפגייע פילם, אין דער הויפטראלע
Franciszka GAAL
אויסערן פראגראם: קלאנג-צוגאבע.
אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג 12 פריה.

ווער ווייס קפים וועגען דער פערשטארבענער אסתר בראזין

דאנערשטאג איז אין ראדאגאשטער שפיטאל געשטארבען א פרוי פון עטליכע פירציג יאהר אסתר בראזין.

דורך דער גאנצער צייט ווען די פרוי איז געלעגען אין שפיטאל איז צו איהר נישט געקומען קיין שום קרוב אדער בעקאנטער, אין די דאקומענטען פון שפיטאל געפינט זיך, אז די פרוי האט געוואוינט אויף לעגיאנוב 48. אבער אויך דארט האט מען נישט געפונען קיין שום קרובים פון דער פרוי.

חסד-של-אמת, וועלכע פערנעהמט זיך מיט די לויה-פארמאליטעטען פון דער פרוי בעטעט יעדען ווער ס'ווייסט, עפעס וועגען דער פערשטארבענע צו מעלדען אין סעקרעטאריאט פון חסד-של-אמת.

פאליטישער פראצעס

עהרגעכטען האט דאס קרייז-געריכט פערמשפט די בעשולדיגטע אין קאמוניסטישער טעטיגקייט:

סטאניסלאוו מאניושקא, מישעל ווישינסקי און מאיר רושיצקי — אויף אויסבעסערונגס-הויז, מיט אפלייגען די שטראף אויף 3 יאהר.

יוליוש ביגער, שמואל ווינשטאק, שמואל וויענזשיניצקי. שרה ראזענשטיין, און אביגדור צעלניק — אויף 1 יאהר טורמע.

יוזעף לאנגער — אויף אנדערטהאלבען יאהר.

אויף צוויי יאהר — אברהם ליפשיץ. טעאדאר קאמינסקי, הערשליק קראקאווסקי, נפתלי בער דאווידמאן און פאוועל בירכהארדט.

אויף דריטהאלבען יאהר — הערש זילבערשטיין.

אויף דריי יאהר — ישראל גאלדבערג און פרימעט ראזענשטיין.

פראנציסעק פוראלא איז פריי געשפראכען געווארען.

גענעראל אלשינא-ווילטשינסקי פערלאזט לאדז

נעכטען איז אין בנין פון שטאב פארגעקומען די געזעגענונג פון דיוויזיע'ס-פיהרער גענעראל אלשינא-ווילטשינסקי, וועלכער נעהמט אריבער אויפ'ן אמט פון דירעקטאר פון מלוכה'שען אמט פאר פיזישער ערציהונג און מיליטערישער צוגרייטונג קיין ווארשא.

ס'זענען געווען אנוועזענד די פארשטעהער פון דער פעדעראציע (דר. אקשא-סמזשעלעצקי) פערבאנד פון רעזערוו-אפיצירען פאלט-טשיכעצקי) מיליטערישע צוגרייטונג פון באהן בעאמטע (נאטש טאפלינסקי) פון בערעק יאסעלעוויטש לעגיאן און רעזערוויסטען-קרייז ביים לעגיאן (פרעזעס ארטור שיק, וו. פרעזעס מיילער און מיליטער-ראבינער גאלדשטיין), פרויען מיליטערישע צוגרייטונג (פרוי קאירונייטיס), שיסער-פערבאנד (פרעזעס אסטראווסקי), קרייז-קאמענדאנט פאר פיזישער ערציהונג און מיליטערישער צוגרייטונג (קאפיטאן באלצעזשאק, קאפ. פישער און פ. לענדערע.

אג'אטלעט איז נישט זיכער...

יא) אויף דעם טרעפען-גאנג (אויף לוטאמירסקא 7) האט זיך אויסגעגליטשט און איז געפאלען דער 47 יאהריגער אטלעט יוזעף האמעלסקי בעקאנט אונטערן צונאמען „האמעלא".

דער דאזיגער ספעציאליסט פון פראנצויזישע וואלקעס האט זיך ביים פאלען צובראכען א פוס.

אין א שווערען צושטאנד האט איהם די פאגאטאוויע אפגעפיהרט אין ראדאגאשטער שפיטאל.

פערמשפט

א נעוויסע רבקה וואלדמאן (פיעטריקאווער 83) איז אויף דער אנקלאגע פון דער עקצקטר אוואניע, פערמשפט געווארען דורכן געריכט אויף 6 חדשים ארעסט פארן פעלשען איהר אפמאך וועגען צישטעלונג פון עלעקטרישען שטראם.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט בייכאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: מ. קאצפערקעוויטש (זגערזשער 54), רי־טעל (קאפערניקא 26), י. זונדעלעוויטש (פעטריקאווער 25). ס. באיארסקי און וו. שאט (פזשעיאזד 19), מ. ליפשיץ (פעטריקאווער 193), א. ריכטער און ב. לאבאדא (11 ליסטאפאדא 86)

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון צייהן און יאסלעס
Piotrkowska 164 tel. 114-20
יורקגעקעהרט

היינט דובנאוו-אווענד

איינגעארדענט דורך דער היגער „געזעלשאפט פריינד פון ייווא"

היינט, זונטאג, דעם 17: נאוועמבער, קומט פאר דער דובנאוו-אווענד, געווידמעט דעם 75-יעהריגען יובל פון פראפעסאר שמעון דובנאוו.

וועגען לעבען און שאפען פון פראפ. ש. דובנאוו, וועלען רעפערירען די ה"ה רעד. י. אונגער און דר. פ. פרידמאן.

עס איז צו האפען, אז דער אווענד, וועט ערוועקען דעם פערשטענדליכען אינטערעס ביי אלע ליבהאבער פון דער יודישער קולטור און די אימפרעזע וועט צאהלרייך בעזוכט ווערען.

ביי העמאריד-ליידען

אבסטרוקציעס, בלאזונג פון דער דיקער קישקע, אוריו, אינגהאלטונג, וועהטאג אין קרייץ ברוסט-יוקעניש, הארץ שיקק, קאפ-וועהטאג ווערט יטגוצט דאס נאטירליכע ביטער וואסער FRANCISZKA JÓZEFA וואס פערשאפט אנגענעהמע פערלייכטערונג און מיטאל א בענעדליכע אויסלאדונג. פרעגט דאקטוירים. צו בעקומען אין אלע אפטייקען און סקלאד-אפטעטשנעס.

די אקציע פון בעשפייזען ארימע שול-קינדער

(א) די אקציע פון בעשפייזען די ארימסטע קינדער פון די פאלקס-שולען אין לאדז, זאל ווי מיר האבען שוין בשעת געמאלדעט, ארומנעהמען אנ'ערך 20,000 קינדער.

אין הסכם מיט די בעשלוסען פון שול-ראט יועלען פונם 25 ד. ח. געניסען פון דער הילף נאך 2000 קינדער.

אויב די זאמעל-אקציע וועט געבען פאזיטיווע רעזולטאטען וועט די בעשפייזונג נאכמעהר אויסגעשפרייט ווערען.

רעזולטאט פון א פרייליכער סעודה

(א) דעם 18 נאוועמבער 1933 איז אין דער וואוינונג פון א געוויסען וולאדיסלאוו ביענקאווסקי (אויף גניעזשניענסקא 5) פארגעקומען א פרייליכע סעודה מיט בראנפען און צובייסענס,, און אז דער עולם איז שוין געווען וואשנע בעגלעזעלט, איז צווישען די געסט, אין דעיוסען, אויסגעבראכען א געשלעג אויף האק, מעסער און האקמעסער, אזוי אז — פאגאטאוויע האט דערנאך געהאט צו פיהרען אין שפיטאל צוויי שווער-פערוואונדעטע „אורחים" מאקסימיליאן פילארשיק (וועלכער איז גלייך דערנאך געשטארבען) און וולאדיסלאוו מילעווסקי.

נעכטען זענען די אלע שולדיגע אין דער בלוטיגער אוואנטורע געשטעלט געווארען פאר'ן געריכט, און עס זענען פערמשפט געווארען:

וולאדיסלאוו מילעווסקי — אויף 10 חדשים טורמע, זיין זוהן יאן מילעווסקי — אויף 2 יאהר און יוזעף יעדזשעיעווסקי — אויף 10 חדשים.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	— — —	94.07
3 פראצענטיגע בודאוולאנע	—	39.75
4 " דאלארובקא	—	51.90
7 " סטאביליזאציע (אמ.)		61.75
5 " ווארשאווער ס.-ב. 1934		49.00
5 " לאדזער		44.50
ענגלישער פונט	— — —	26.17
דאלאר אמיז. — 531,50 נישט-אפיציעל	—	5.30
גאלד-דאלאר	— — —	9.00
גאלד-רובל	— — —	4.75
דייטשער מארק	— — —	1.54

Doktór
Z. Henrykowski
ספעציאל-ארצט פאר ווענערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוואכע
9 טראוגוטא 9
טעל. 262-98
נעהמט אן פון 8 - 11 און פון 6—9 אווענד
זונטאג פון 9 פריה ביז 12.30 בייטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
פאר אונבעמיטעלטע רעטשניצע-פרייזן

Dr.
Wołkowyski
ציגעלניאנע 11, טעל. 238-02
כפעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט-קראנקה. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
נעמט אן פון 8—11 בייטאג און פון 4—9 אווענד